
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DLA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY WOJCIECHOWICE

Opracowała:
mgr Ewa Lato-Obara

KIELCE, MARZEC 2026 R.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	4
I.1 Podstawa prawna, cel i zakres opracowania.	4
I.2 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy i wykorzystane materiały.	5
I.3 Informacje podstawowe o obszarze opracowania.	7
II. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA NA TERENIE OBJĘTYM USTALENIAMI PROJEKTU PLANU.....	9
II.1 Położenie fizyczno-geograficzne obszaru opracowania.....	9
II.2 Komponenty środowiska przyrodniczego.....	9
II.2.1. Budowa geologiczna i złoża kopalin.....	9
II.2.2. Rzeźba terenu.	12
II.2.3. Wody powierzchniowe i podziemne.	13
II.2.4. Klimat.....	18
II.2.5. Gleby.....	21
II.2.6. Szata roślinna i świat zwierząt.	22
II.3 Walory przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe oraz ich ochrona.	27
II.3.1. Prawne formy ochrony przyrody.	27
II.3.2. Krajobraz.....	30
II.3.3. Zabytki.	34
II.4 Powiązania przyrodnicze obszaru z otoczeniem.....	36
II.5 Jakość środowiska i jego zagrożenia.	38
II.5.1. Stan jakości powietrza i klimat akustyczny.	38
II.5.2. Stan jakości wód.	40
II.5.3. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	41
II.5.4. Degradacja gleb.	43
II.5.5. Zagrożenie powodziowe.	44
II.5.6. Ruchy masowe ziemi.	45
II.5.7. Strefy sanitarne cmentarzy.....	45
II.5.8. Poważne awarie.....	45
III. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	46
III.1 Cel sporządzenia projektu planu, jego zawartość i powiązania z innymi dokumentami.	46
III.2 Ustalenia projektu planu.	47
III.3 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu.	50
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	51
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY ICH UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU	51

VI. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU.....	53
VI.1 Identyfikacja oddziaływań będących skutkiem realizacji ustaleń planu.....	53
VI.2 Oddziaływanie na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów natura 2000 oraz inne formy ochrony przyrody i korytarze ekologiczne.....	70
VI.3 Oddziaływanie na środowisko - charakterystyka.....	71
VI.3.1. Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny.....	71
VI.3.2. Ludzie.....	73
VI.3.3. Wody.....	74
VI.3.4. Powietrze.....	76
VI.3.5. Powierzchnia ziemi.....	77
VI.3.6. Krajobraz.....	77
VI.3.7. Klimat.....	79
VI.3.8. Zasoby naturalne.....	80
VI.3.9. Zabytki i dobra materialne.....	80
VI.4 Ocena skutków wpływu ustaleń projektu planu na środowisko, w tym ich kumulacja – podsumowanie.	82
VII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	87
VIII. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU LUB WYJAŚNIENIE ICH BRAKU ORAZ WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI	88
IX. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZENIA	89
X. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	89
XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	89
XII. SPIS RYSUNKÓW I TABEL.....	91
XIII. ZAŁĄCZNIK.....	93

I. WPROWADZENIE

I.1 Podstawa prawna, cel i zakres opracowania.

Podstawę prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 1112, z późn.zm.). Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest wymagane w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów wymienionych w art. 46 i 47 ww. ustawy, w tym m.in. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym w trakcie prac planistycznych i ma na celu analizę i ocenę wpływu projektowanych rozwiązań przestrzennych tj. rodzaju przeznaczenia terenu i sposobu jego zagospodarowania. Celem prognozy jest określenie, stosownie do skali, w jakim stopniu i w jaki sposób realizacja ustaleń planu będzie oddziaływać na środowisko - zarówno na poszczególne elementy, jak również ich wzajemne powiązania.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego gminy Wojciechowice, do sporządzenia którego przystąpiono na podstawie uchwały Nr VI/23/24 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 26 września 2024 r. Plan ogólny gminy stanowić będzie nowy dokument planistyczny w polityce przestrzennej, który został wprowadzony przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688).

Zgodnie z wymogami zawartymi z art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) niniejsza prognoza:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego

obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Na podstawie art. 53 ustawy został uzgodniony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Opatowie.

I.2 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy i wykorzystane materiały.

Zgodnie z art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko informacje zawarte w prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem

Prognozę sporządzono z wykorzystaniem metody opisowej i porównawczej. Zastosowano podejście jakościowe, polegające na opisie istniejących zasobów i walorów środowiska i ich zagrożeń, identyfikacji mechanizmów ich funkcjonowania oraz ocenie potencjalnych skutków, jakie mogą wystąpić w środowisku w wyniku wdrażania ustaleń planu.

Opracowanie zawiera informacje i dane, których zakres określają następujące przepisy prawa:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 647, z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późnz.zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 13);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 82);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 567);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1290);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 960, z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1587, z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292, z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. Z 2015 r. poz. 774, z późn.zm.);

- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1361, z późn.zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839, z późn.zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. 2014 r. poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 2448);
- Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 r. poz. 2148);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 r.poz. 1475);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenie, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. Nr 52 poz. 315);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408);
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98);

oraz inne przepisy wykonawcze, wymagane w zakresie tego typu opracowań.

Wykorzystane zostały dane, w tym przestrzenne, pozyskane z urzędów oraz ogólnodostępne informacje i dane zamieszczone na stronach internetowych instytucji i organów odpowiedzialnych za prowadzenie wykazów / monitoringów / raportów / zbiorów danych itp., m.in. za pomocą usługi przeglądania (wms) i usługi pobierania (wfs). Dodatkowo skorzystano z danych otrzymanych od organów w ramach procedury udostępnienia informacji.

Ponadto materiałem wejściowym było „Opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Wojciechowice” (XI-X.2025 r.) wykonane na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska - zgodnie z wymogami zawartymi w artykule 72 tej ustawy oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 r. nr 155, poz. 1298).

Prognoza uwzględnia również informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

I.3 Informacje podstawowe o obszarze opracowania.

Obszar opracowania obejmuje gminę wiejską Wojciechowice w jej granicach administracyjnych (identyfikator: **2606082**) zlokalizowaną w powiecie opatowskim we wschodniej części województwa świętokrzyskiego. W 2025 r. gminę zamieszkiwało **3703 osób** (stan na 30.06).

Powierzchnia gminy Wojciechowice wynosi **8649 ha**.

Gmina Wojciechowice graniczy z gminami:

- Ćmielów – od północy i zachodu,
- Ożarów – od północy i wschodu,
- Wilczyce – od południa i wschodu,
- Lipnik – od południa,
- Opatów – od zachodu.

Rys. 1 Położenie administracyjne gminy Wojciechowice.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PRG - GUGiK, usługa pobierania, luty 2026 r.

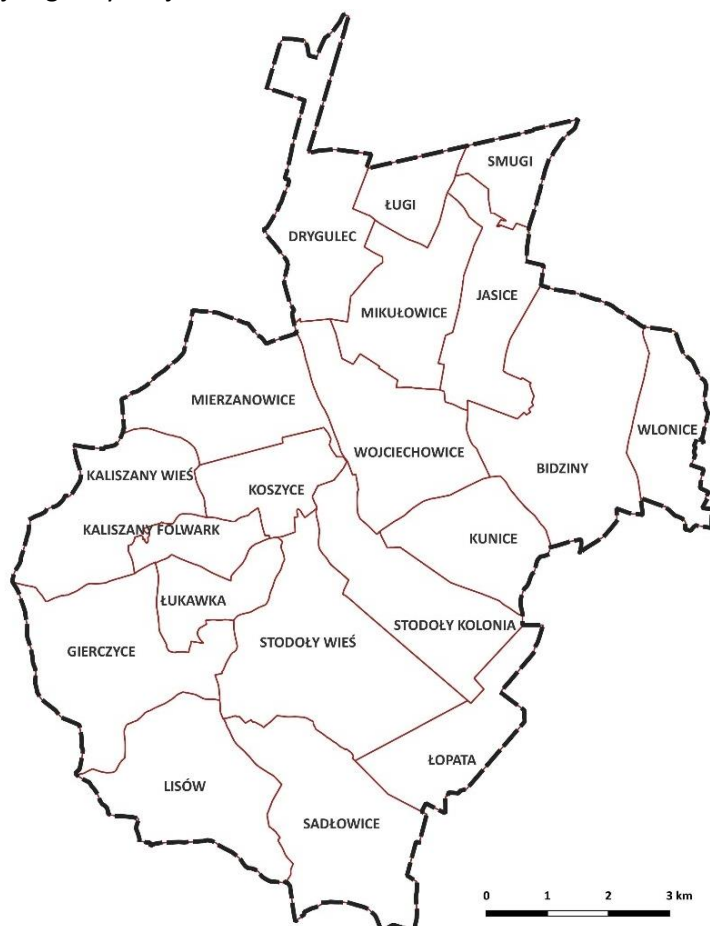
Przez teren gminy Wojciechowice przebiegają szlaki komunikacyjne o znaczeniu ponadregionalnym:

- odcinek drogi krajowej Nr 74 relacji Kielce-Kraśnik,
- odcinek drogi krajowej Nr 79 relacji Warszawa-Tarnobrzeg,
- odcinek drogi wojewódzkiej Nr 755 relacji Ostrowiec Świętokrzyski-Kosin,
- linia kolejowa Nr25 relacji Skarżysko Kamienna – Rzeszów.

Uzupełnieniem powiązań komunikacyjnych gminy Wojciechowice z otoczeniem są drogi powiatowe i gminne.

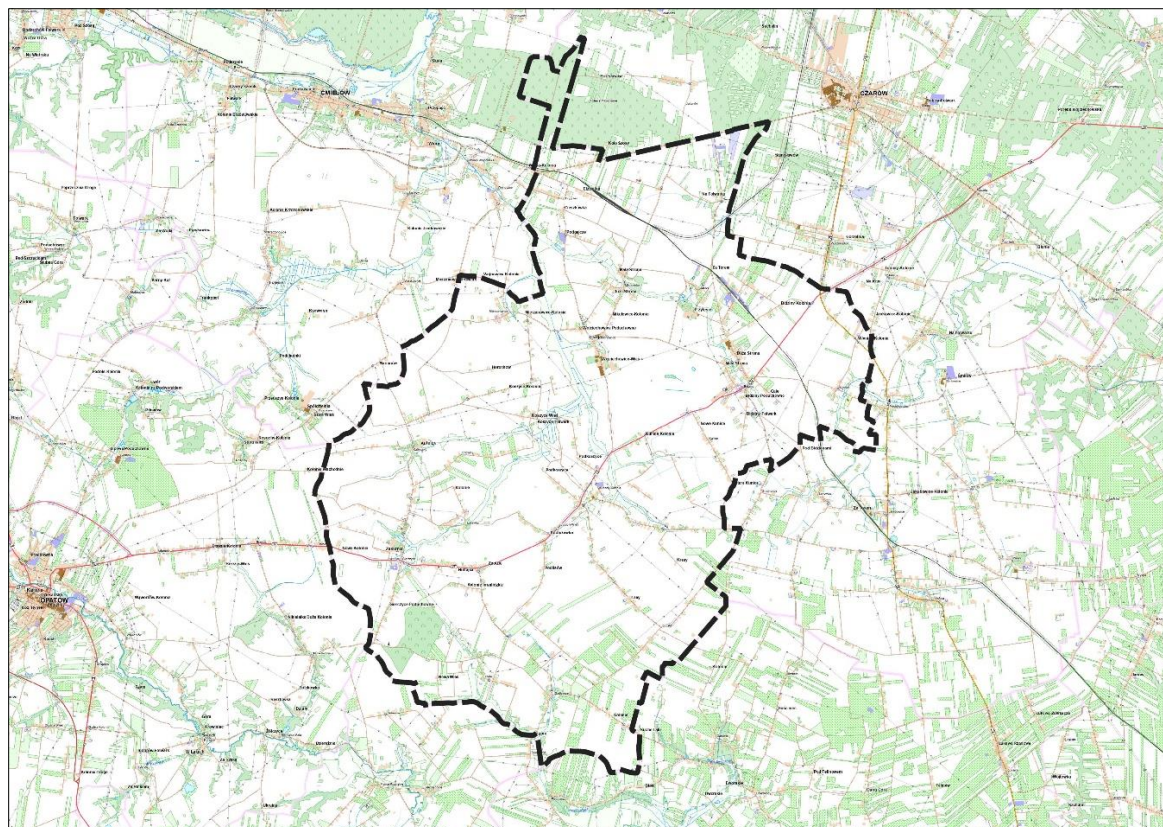
Gmina Wojciechowice podzielona jest na 20 obrębów geodezyjnych: Bidziny, Drygulec, Gierczyce, Jasice, Kaliszany Folwark, Kaliszany Wieś, Koszyce, Kunice, Lisów, Łopata, Ługi, Łukawka, Mierzanowice, Mikułowice, Sadłowice, Smugi, Stodoły Kolonia, Stodoły Wieś, Wlonice, Wojciechowice.

Rys. 2 Obręby geodezyjne gminy Wojciechowice.

Źródło: GUGiK, usługa pobierania, luty 2026 r.

Rys.3 Położenie gminy Wojciechowice – powiązania z otoczeniem.

Źródło: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOR10k), GUGiK, usługa pobierania, luty 2026 r.

II. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA NA TERENIE OBJĘTYM USTALENIAMI PROJEKTU PLANU

II.1 Położenie fizyczno-geograficzne obszaru opracowania.

Według podziału fizyczno-geograficznego przedstawionego przez zespół pod redakcją: Andrzeja Richlinga, Jerzego Solona, Andrzeja Maciasa, Jarosława Balona, Jana Borzyszkowskiego i Mariusza Kistowskiego¹, teren opracowania znajduje się w następującej strukturze regionalnej:

Prowincja: 34 Wyżyny Polskie

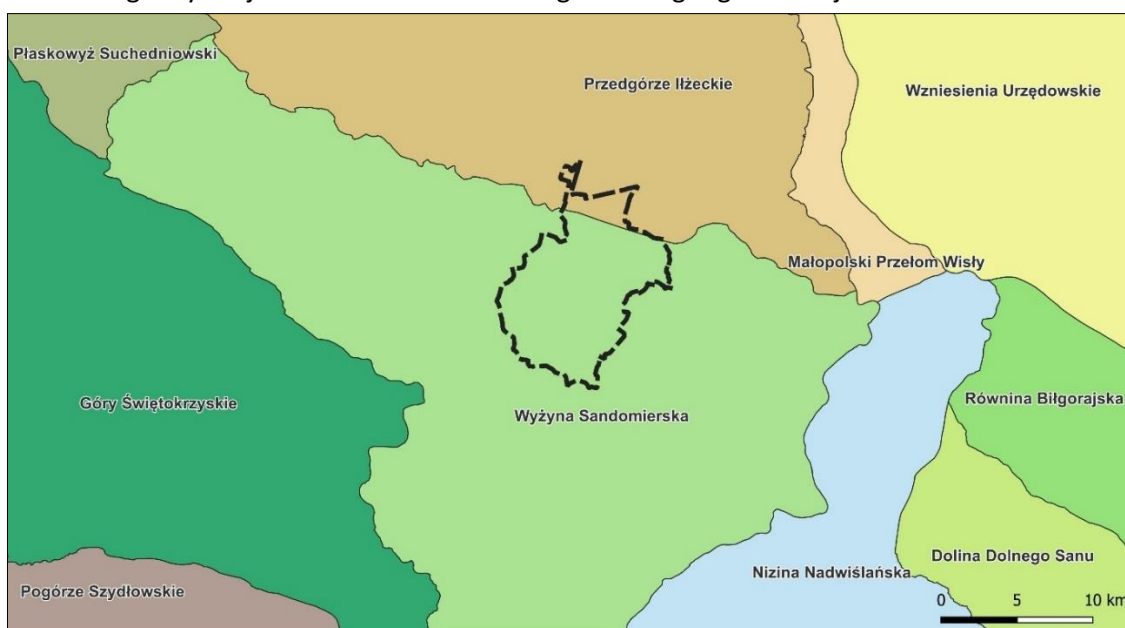
Podprowincja: 342 Wyżyna Małopolska

Makroregion: 342.3 Wyżyna Kielecka

Mezoregion: 342.33 **Przedgórze Łżeckie**

Mezoregion: 342.36 **Wyżyna Sandomierska**

Rys. 4 Położenie gminy Wojciechowice na tle mezoregionów wg regionalizacji z 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ – usługa pobierania, wrzesień 2024 r.

Gmina Wojciechowice zlokalizowana jest w większości w północnej części mezoregionu Wyżyna Sandomierska, a jej północna część jest położona w południowej części Pogórza Łżeckiego.

II.2 Komponenty środowiska przyrodniczego.

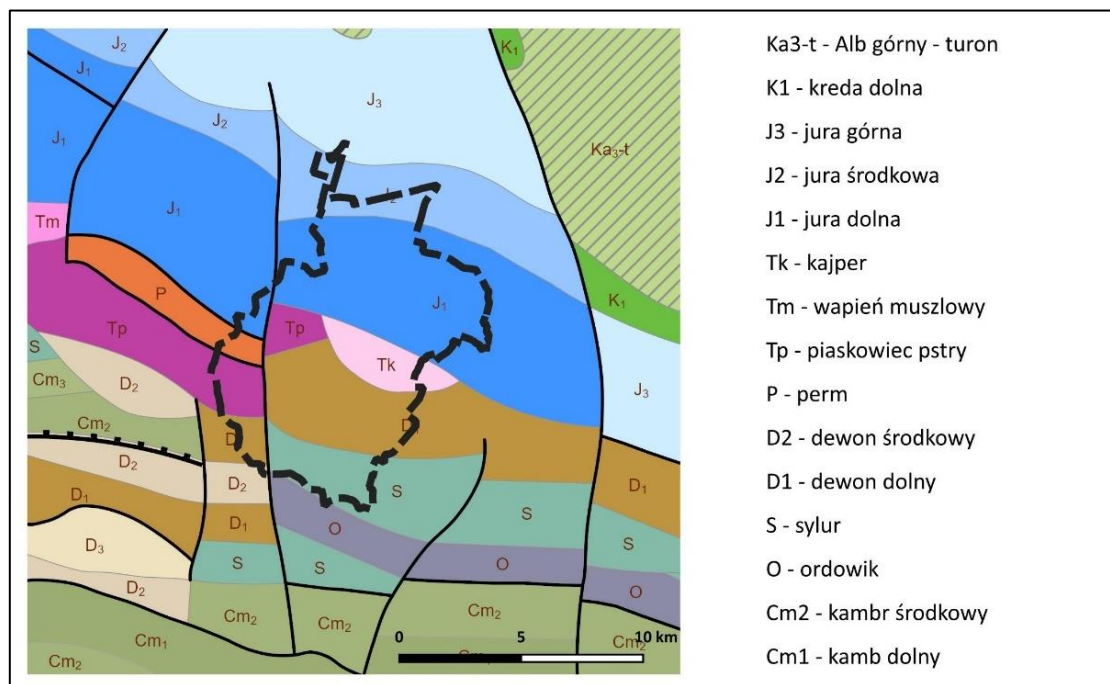
II.2.1. Budowa geologiczna i złoża kopalin.

Skalne podłoże południowej części gminy buduje jednostka łysogórska paleozoicznego trzonu Gór Świętokrzyskich wykształcona głównie jako osady dewonu w postaci szaro-czarnych ilów i piaskowców oraz permu w postaci mułowców i piaskowców kwarcytowych. Część północną gminy stanowi mezozoiczne obrzeżenie Gór Świętokrzyskich zbudowane głównie z utworów jurajskich, leżących niezgodnie na osadach permu i triasu. Osady triasu i jury ułożone są monoklinalne o upadzie kilka do kilkanaście stopni na NE. Trias

¹ W związku z przyjęciem przez Polskę Europejskiej Konwencji Krajobrazowej Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska zleciła opracowania pn. *Identyfikacja i ocena krajobrazów - metodyka oraz główne założenia*, które pokazało potrzebę weryfikacji granic mezoregionów fizycznogeograficznych wyznaczonych wcześniej przez J. Kondrackiego. W 2018 r. zespół ekspertów pod red. J. Solona dokonał aktualizacji podziału regionalnego Polski, czego efektem jest publikacja pn. *Regionalna geografia fizyczna Polski* wydana w 2021 r. przez zespół pod redakcją: A. Richlinga, J. Solona, A. Maciasa, J. Balona, J. Borzyszkowskiego i M. Kistowskiego, która prezentuje zaktualizowany podział regionalny Polski na regiony fizyczno-geograficzne.

stanowią łowce, piaskowce i dolomity, nad którym na całym obszarze gminy zalegają utwory jury dolnej, środkowej i górnej. W rejonie miejscowości Drygulec, znajdującej się w północnej części gminy na powierzchni można obserwować odsłonięte utwory jury. W wychodniach obserwuje się piaskowce, iły i mułowce jury środkowej (dogger) oraz wapienie skaliste i płytowe jury górnej (malm). Jurę dolną (lias) stanowią: iły pstry, gliny, piaskowce, mułowce, iłotupki sydereytowe i wapienie. Jurę środkową: występujące w rejonie Wyszmontów-Smugi-Ługi, czarne iły bajosu, przechodzące w iły piaszczyste, miejscami z pyłem węglowym i konkrecjami pirytu. Wyżej można zaobserwować osady batonu, reprezentowane przez: piaski ilaste z wkładkami piaskowca żelazistego, soczewki pirytu i płaskury żelaziaka ilastego. Odkrywka nr 8 w rejonie Drygulca odsłania utwory znajdujące się nad, tj. piaskowce z wkładkami krzemienia zaliczane do kaloweju. Miąższość osadów jury środkowej waha się od 50-170 m. Jura górna wykształcona jest w postaci wapieni marglistych z liczną fauną, zaliczane do oksfordu, przechodzące w zsylikowane wapienie z krzemieniami. Osady jury środkowej w północnej części gminy wykazują większą marglistość i są to już margle z wkładkami wapieni. Cały obszar gminy z wyjątkiem wąskiej strefy wychodni utworów jurajskich w rejonie wsi Drygulec, stanowią utwory czwartorzędowe o miąższości dochodzącej do 50 m. Morena denna przepełniona skałami jurajskimi, będąca najstarszymi osadami nie odsłaniają się na powierzchni.

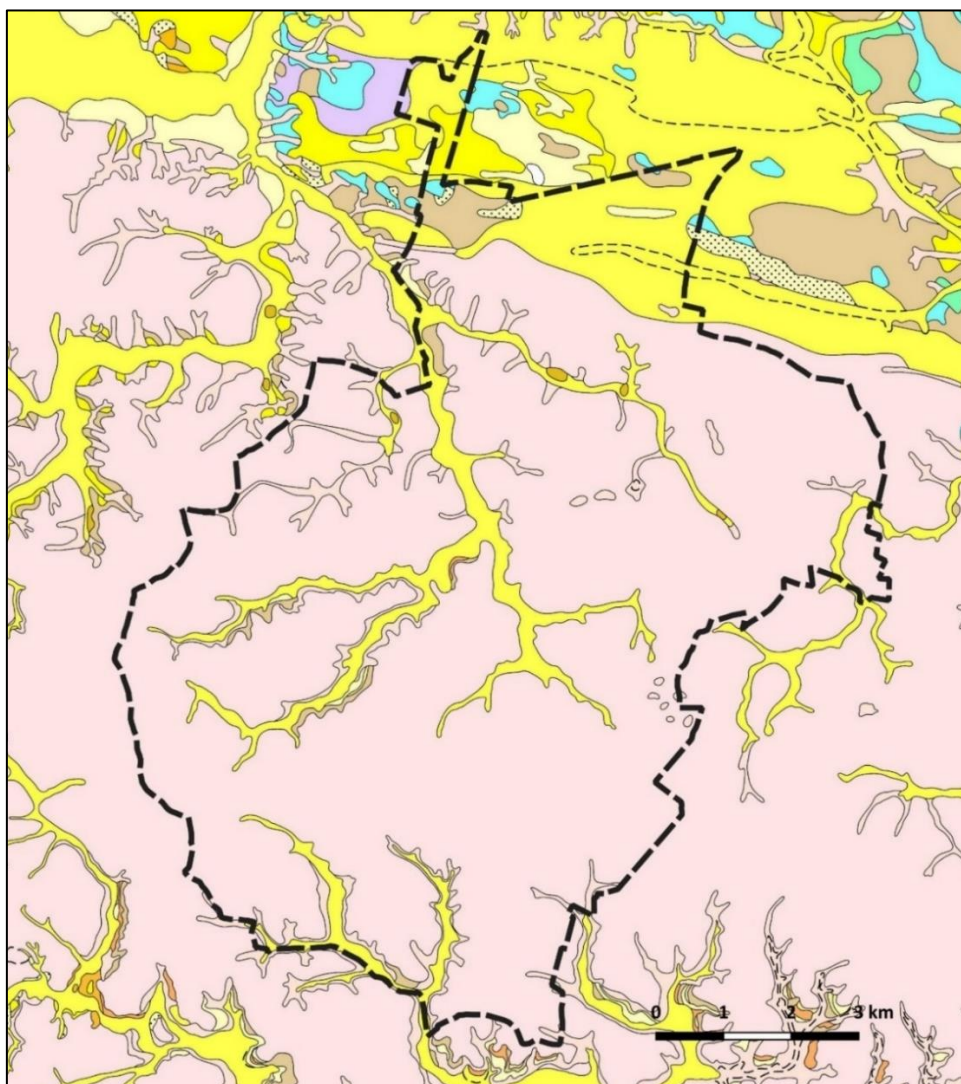
Rys. 5 Położenie gminy Wojciechowice na tle mapy geologicznej bez kenozoiku 1:1 000 000.

Źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego - usługa przeglądania, luty 2026 r.

Niemal całą powierzchnię gminy pokrywają lessy, jednak stratygrafia tych osadów nie jest w pełni rozwiązana. Prawdopodobnie less zalega w dwu poziomach i związany jest z dwoma fazami zlodowacenia młodszego. Miąższość tych poziomów jest zmienna i wynosi od kilku do kilkunastu metrów. Poziomy lessów rozdzielają się warstwą piasków najczęściej żwirowych, miejscami zaglinionych. Kierując się na północ od opisanych lessów zalegają utwory akumulacji lodowcowej w postaci osadów moreny dennej: mułki, piaski i gliny deluwialne i peryglacjalne z licznymi głazami krystalicznych skał północnych. W rejonie wsi Stodoły, Koszyce, czy Kaliszany gliny zwałowe, zlodowacenia środkowopolskiego wypełniają zbocza dolin i wąwozów tworząc tarasy akumulacyjne. W obrębie granic gminy znajduje się niewielki fragment dużej wydmy parabolicznej, która w znacznej części występuje na terenie gminy Ożarów. Doliny rzeki Przepaść i jej dopływy wypełniają holocenyjskie mady, piaski i żwiry rzeczne. Niewielkie nagromadzenia torfów występują w górnej części aluwii rzeki Przepaść, na odcinku Podkoszyce-Podgaje.

Rys. 6 Położenie gminy Wojciechowice na tle mapy litologicznej Polski 1: 50 000.

Litologia	Geneza
 Gliny	lodowcowa
 Pyły	eoliczna
 Pyły piaszczyste	rzeczno-deluwialna
 Iły	Jeziorno-lodowcowa
 Piaski	rzeczna
 Piaski pyłowe	rzeczna
 Piaski żwirowate	wodnolodowcowa
 Piaski torfiaste	rzeczna
 Czerty, rogowce, krzemienie	lądowa
 Wapienie	morska
 Piaskowce	morska

Źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego - usługa przeglądania, luty 2026 r.
(legenda: https://geologia.pgi.gov.pl/karto_geo/)

Na terenie gminy Wojciechowice nie występują udokumentowane złoża kopalin, tym samym brak jest zarejestrowanych obszarów górniczych i terenów górniczych.

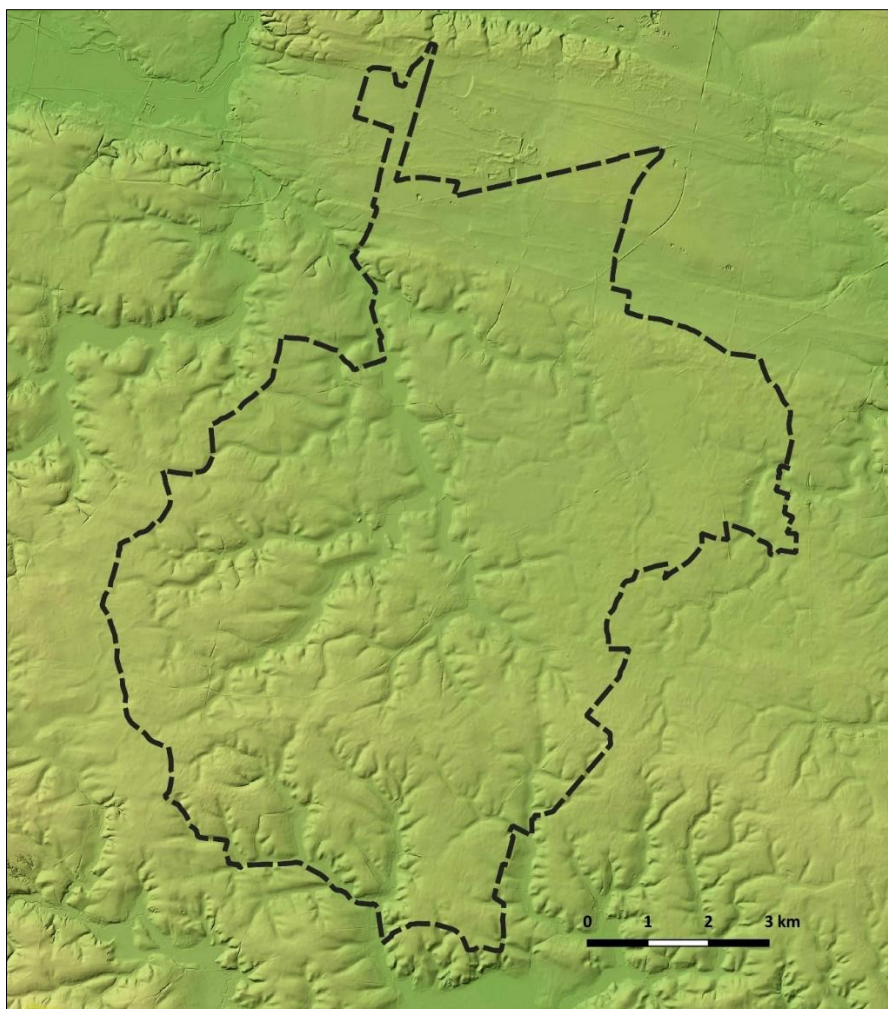
II.2.2. Rzeźba terenu.

Charakterystyczną cechą ukształtowania terenu gminy Wojciechowice jest płaska lub lekko falista powierzchnia zrównania, pocięta gęstą siecią płytkich dolin rzecznych i bezodpływowych, często o stromych zboczach o nachyleniu przekraczającym 30%. Rzędne terenu wahają się od ok. 172 m n.p.m. (w dolinie cieku Przepaść w msc. Drygulec) do ok. 235 m n.p.m. (na południe od msc. Gierczyce). Różnice wysokości względnych wynoszą do 30 m.

Przeważającą część gminy obejmuje Wyżyna Sandomierska (z wyjątkiem jej północnych obrzeży). Jej podłoże geologiczne stanowi przedłużenie Gór Świętokrzyskich wznoszące się na wysokości 220-235 m n.p.m, jednak w części wschodniej przykryte jest ono utworami trzeciorzędowymi. Cały obszar wyżyny pokrywa znacznej miąższości warstwa lessu (miejscami ponad 30 m), sprawiając, że powierzchnia terenu jest dość płaska, miejscami falista, ale rozcięta płaskodennymi dolinami dopływów Wisły oraz wąwozami lessowymi. Zbocza dolin są niewysokie (do 20-30 m), ale strome - spadki dochodzą miejscami nawet do 30%, z tego powodu występują tutaj silne procesy erozyjne. Na terenie gminy znajduje się północna granica wyżyny, którą tworzy dolina Kamiennej i stok pokrywy lessowej pomiędzy Ćmielowem i Zawichostem. Wysokości n.p.m kształtują się od niespełna 300 do 180 m.

Północne część obrzeża gminy (mezoregion Przedgórze Łżeczkie) obejmuje część starego dna doliny Kamiennej, w dolnym jej biegu pokrytego piaskami akumulacji wodnolodowcowej i lokalnie czapą piasków fluwialnych oraz wychodnie skał położone na północ od niej, które tworzą niewysokie wzniesienia o rozciągłości z północnego-zachodu na południowy wschód.

Rys. 7 Ukształtowanie terenu gminy Wojciechowice.

Źródło: cieniowanie i hipsometria - GUGiK, usługa przeglądarki, luty 2026 r.

II.2.3. Wody powierzchniowe i podziemne.

Wody podziemne

Warunki hydrogeologiczne obszaru gminy Wojciechowice są ściśle związane z jej budową geologiczną, tektoniką podłoża i morfologią terenu. Występowanie wód podziemnych na terenie gminy związane jest z utworami: dewonu, triasu, i jury.

Dewon

Utwory dewonu nie sprzyjają gromadzeniu się i swobodnemu przepływowi wody, ich wodonośność jest niska.

Triasowy poziom wodonośny

Szczelinowo-krasowy poziom wodonośny triasu środkowego (wapienia muszlowego) jest stosunkowo słabo rozpoznany. Zbudowany jest z wapieni z wkładkami margli i dolomitów o miąższości ok. 80 m. Charakteryzuje się bardzo dużą wodonośnością, chociaż lokalnie może być ona niska. Te utwory są odpowiednie do budowy dużych ujęć. Zwierciadło ma charakter naporowy. Współczynnik filtracji wynosi od 0,2 do 46,0 m/d.

Poziom wodonośny triasu dolnego – pstrego piaskowca (GPU) tworzą piaskowce, zlepieńce i mułowce przewarstwione iłami i iłowcami. Głębokość zalegania stropu poziomu jest zmienna i wynosi od 5 m w dolinie Kamiennej do 50,0 m na garbach starszego podłoża, miejscami do 100 m. Miąższość poziomu wynosi od 30 do 80 m, średnio 73 m. Zwierciadło wody w poszczególnych warstwach posiada charakter napięty.

Poszczególne warstwy wodonośne są nieregularne i często wyklinowują się, a kontakt hydrauliczny pomiędzy nimi jest najczęściej ograniczony przez warstwy pół- lub nie przepuszczalne. Mimo to poziomy wodonośne triasu pozostają w kontakcie hydraulicznym. Od piętra Q izolowane są słabo przepuszczalnymi utworami triasu górnego – retyku o miąższości około 35 m. Stopień spękania skał i obecność otwartych szczelin wpływa na duże zróżnicowanie zawodnienia w obrębie poziomów. Niską wodonośność posiadają obszary południowo-wschodniej części zlewni rzeki Kamiennej, jak również południowy fragment zlewni Opatówki. Taką samą wodonośnością charakteryzują się utwory cechsztynu, który podściela ww. utwory. Najkorzystniejsze warunki hydrogeologiczne panują w strefach uskoku. Zasilanie piętra triasowego odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych, bezpośrednią na wychodniach warstw wodonośnych lub pośrednią poprzez nakład osadów czwartorzędowych. Wody podziemne odpływają ku dolinie Kamiennej.

Jurajski poziom wodonośny

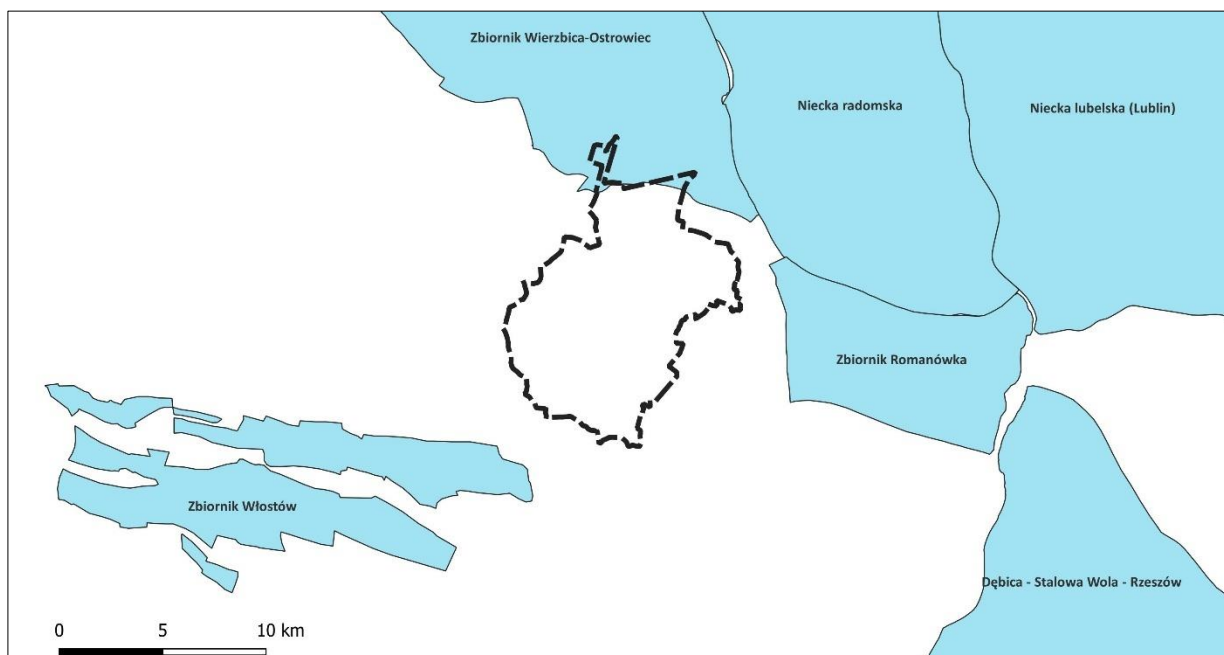
Poziom wodonośny jury środkowej jest zbudowany z piaskowców przewarstwionych mułowcami i iłowcami, które tworzą kilka poziomów w nieprzepuszczalnych przewarstwieńiach łupkowo-ilastych. Poziom ten jest słabo rozpoznany. Zwierciadło wody jest na ogół napięte. Średnia miąższość poziomu wynosi 105 m.

Poziom wodonośny jury dolnej (GPU) jest zbudowany z piaskowców i zlepieńców przewarstwionych mułowcami, ıłem i ıłowcami. Strop poziomu występuje na głębokościach 5-50 m, w dolinach rzek < 5 m, a jego miąższość wynosi od 10 do 100 m, średnio 65m. Nieprzepuszczalne przewarstwienia dzielą poziom na kilka warstw wodonośnych o naporowym zwierciadle wody. Poziom nie jest izolowany od powierzchni terenu lub jest izolowany słabo przez występujące lokalnie płaty glin czwartorzędowych o niewielkiej miąższości. Zasilanie piętra jurajskiego odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych, bezpośrednią na wychodniach warstw wodonośnych lub pośrednią poprzez nakład osadów czwartorzędowych. Wody podziemne są drenowane przez główną rzekę obszaru – Kamienną.

Na północnych obrzeżach gminy Wojciechowice występuje **Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 420 „Zbiornik Wierzbica-Ostrowiec”**:

- typ zbiornika – szczelinowo-krasowy,
- stratygrafia – jura górna, jura środkowa,
- szacunkowe zasoby dyspozycyjne: 76 263 m³/d,
- rok udokumentowania – 1998 (dodatek z 2015),
- podatność zbiornika na antropopresję – bardzo podatny.

Rys. 8 Położenie gminy Wojciechowice względem głównych zbiorników wód podziemnych.

Źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych - usługa pobierania, luty 2026 r.

Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd)

W ramach prac nad przygotowaniem drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy (3 cykl planistyczny) państwowa służba hydrogeologiczna przeprowadziła przegląd granic JCWPd oraz aktualizację ich charakterystyk. Opracowano podział na 174 JCWPd, który będzie obowiązywał w latach 2022-2027. Jest on oparty na podziale na 172 jednostki obowiązującym w latach 2016-2021.

Zgodnie z ww. podziałem gmina Wojciechowice znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych:

- PLGW2000102 (centralna część gminy),
- PLGW2000117 (południowa i północno wschodnia część gminy),
- PLGW2000103 (fragmentarycznie na północy gminy).

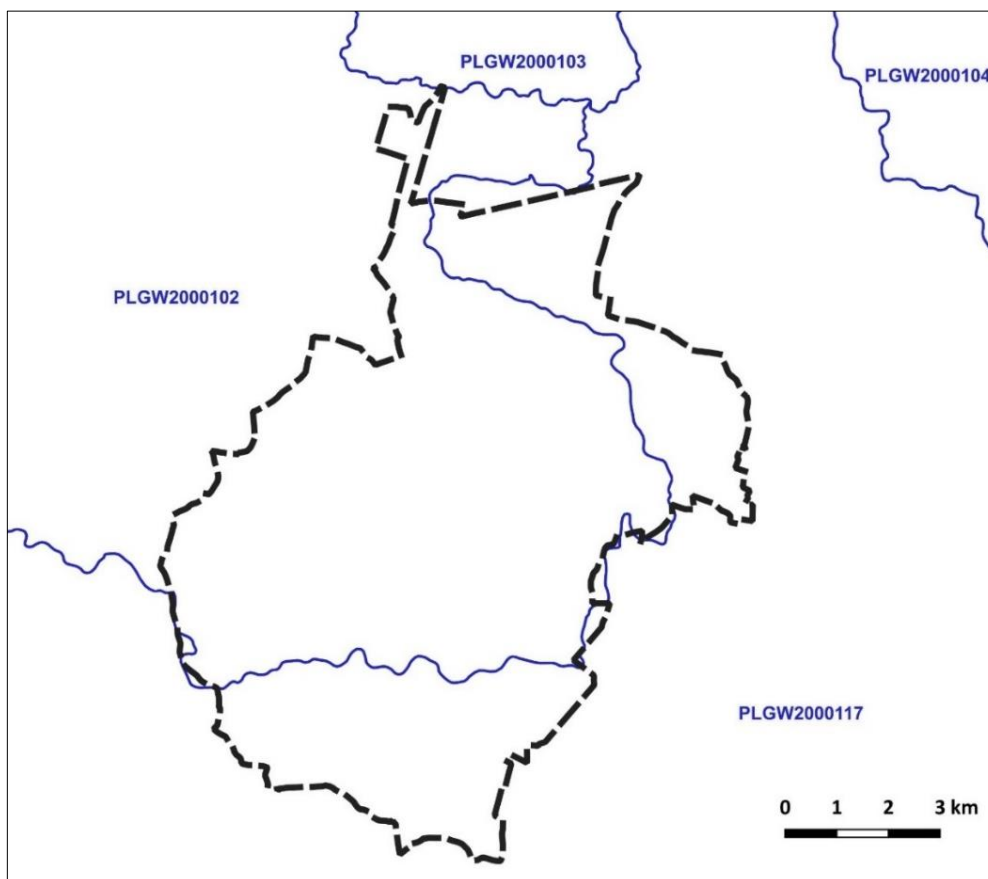
Tab. 1 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Wojciechowice.

Nr JCWPd	Ocena stanu JCWPd* (2019 r.)	% wykorzystania zasobów dostępnych do zagospodarowania	Zidentyfikowane presje znaczące	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Cele środowiskowe (stan chemiczny/iłościowy)
102	dobry	16	brak zidentyfikowanej presji powodującej zagrożenie dla stanu JCWPd (brak czynnika sprawczego)	niezagrożona	dobry / dobry
117	dobry	24	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem	niezagrożona	dobry / dobry
103	dobry	18	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem	niezagrożona	dobry / dobry

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy - Karty charakterystyk JCWPd

* Ocena stanu (2019) wg Rozporządzenia MGMIŻ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

Rys. 9 Położenie gminy Wojciechowice względem jednolitych części wód podziemnych.

Źródło: PGW Wody Polskie - usługa pobierania, luty 2026 r. <https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobrania>

Ujęcia wód podziemnych

Na terenie gminy Wojciechowice pobór wód podziemnych dla potrzeb zaopatrzenia wodociągu grupowego odbywa się z ujęcia w „Gierczyce”, z wyjątkiem miejscowości Wlonice zaopatrywanej w wodę z wodociągu grupowego „Śmitów” eksploatowanego na terenie sąsiedniej gminy Ożarów.

Ujęcia wód posiadają strefy ochrony bezpośredniej, nie posiadają stref ochrony pośredniej.

Wody powierzchniowe

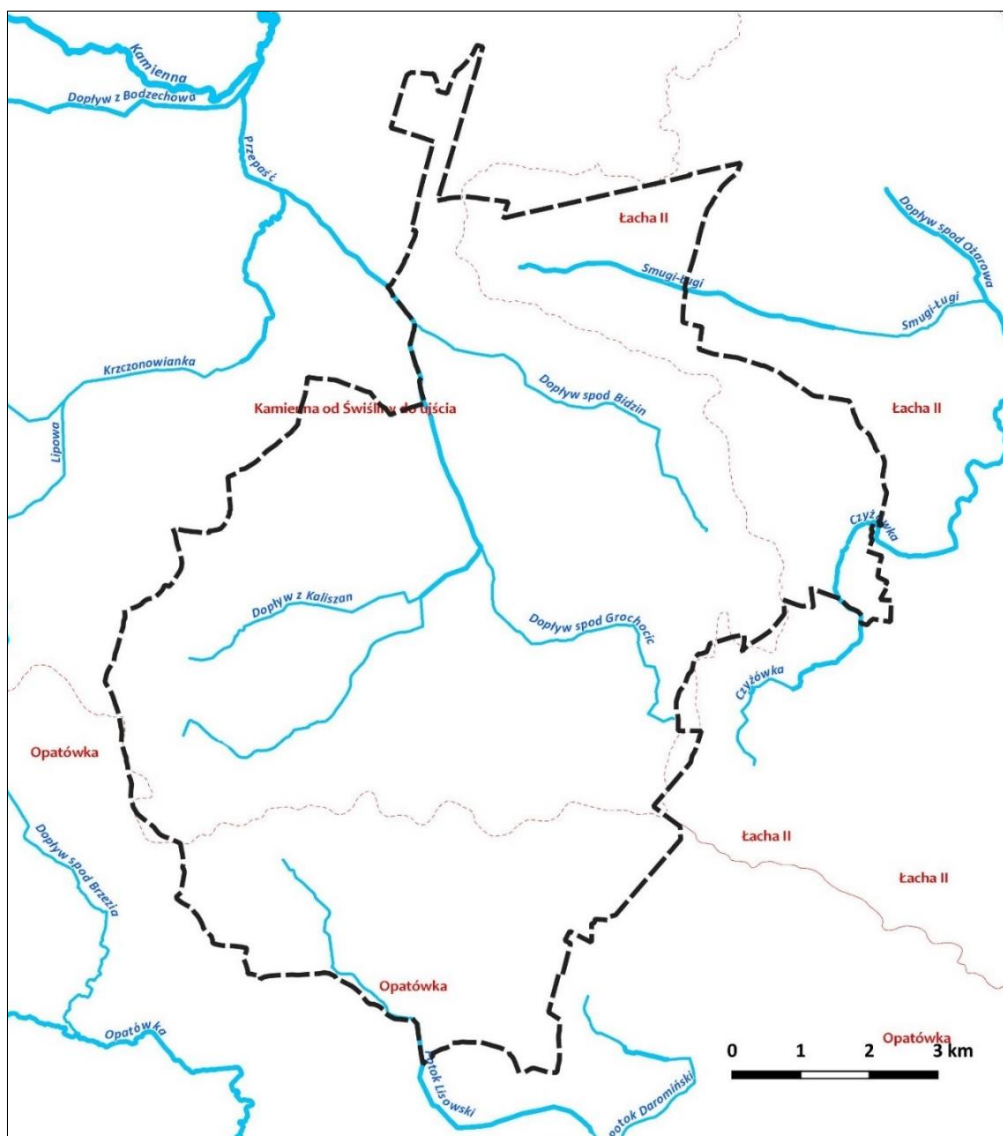
Teren gminy Wojciechowice pod względem hydrograficznym położony jest w dorzeczu Wisły. Znajduje się w następujących zlewniach (4 poziom):

- Kamiennej, do której wody z centralnej i zachodniej części gminy odprowadza ciek Przepaść,
- Opatówki, do której wody z południa gminy odprowadza Potok Lisowski,
- Łacha II, gdzie uchodzą wody ze wschodu i północnego wschodu przez ciek Czyżówka.

Główne wododziały przebiegają: na południu gminy w pasie pomiędzy miejscowościami Gierczyce - Łopata (rozgraniczający zlewnie Kamiennej i Opatówki) oraz w północno-wschodniej części gminy między Drygulcem - Jasice - Wlonice (oddzielający zlewnie Kamiennej i Łachy II).

Niewielkie zbiorniki wodne występują w Podgajczu (sołectwo Drygulec), Jasicach (zbiorniki stabilizacyjne oczyszczalni ścieków) oraz małe oczka wodne śródpolne w sołectwach: Kunice, Gierczyce, Bidziny, Łopata). Sieć rzeczna gminy jest wzbogacana siecią rowów melioracyjnych.

Rys. 10 Wody powierzchniowe na terenie gminy Wojciechowice i okolic z granicami zlewni (poziom 4).

Źródło: PGW Wody Polskie – Mapa podziału hydrograficznego Polski w skali 1:10000 (MPHP10K) – usługa przeglądania, luty 2026 r.

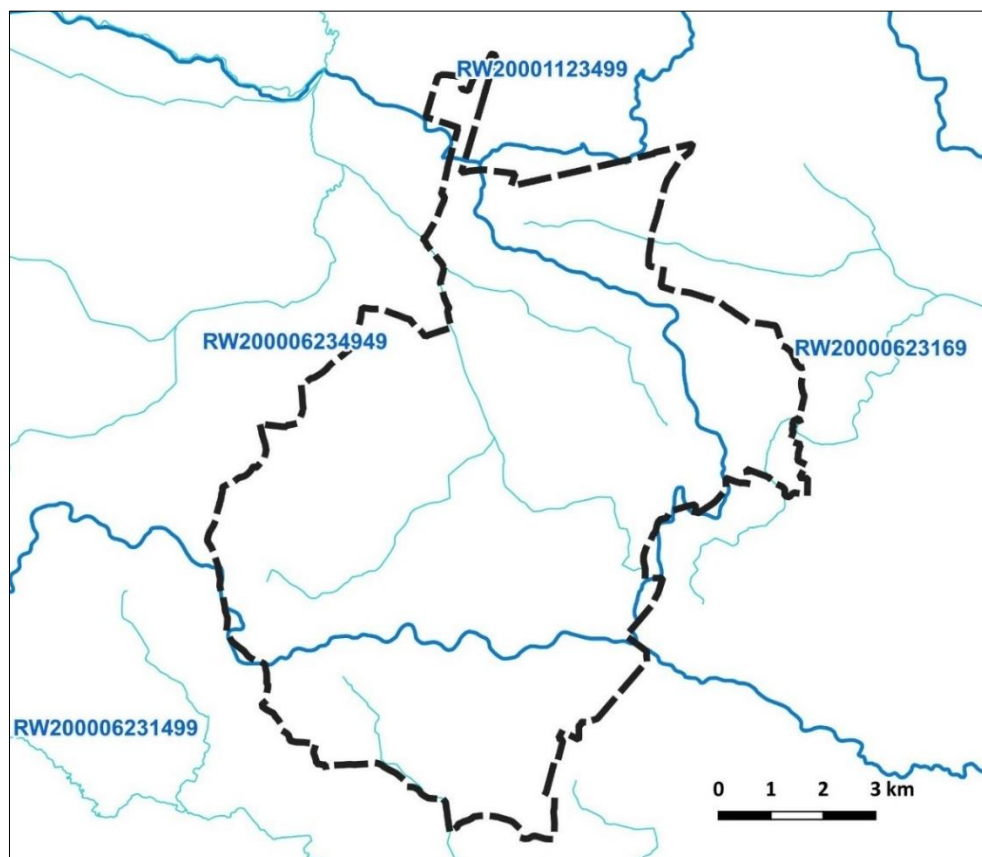
Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP)

Pojęcie jednolitej części wód powierzchniowych wprowadzone zostało w związku z implementacją Ramowej Dyrektywy Wodnej, stosowane jest w kontekście zarządzania wodami, w tym ich monitoringu środowiskowego. JCWP oznacza oddzielny element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny lub sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Zgodnie z danym z II aktualizacji Planów gospodarowania wodami (IIaPGW), które obowiązują od 2023 r. teren gminy Wojciechowice położony jest w zasięgu następujących jednolitych części wód powierzchniowych:

- RW200006234949 – Przepaść,
- RW20000623169 - Łacha II,
- RW200006231499 – Opatówka,
- RW20001123499 - Kamienna od Świśliny do ujścia.

Rys. 11 Położenie gminy Wojciechowice względem jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych.

Źródło: PGW Wody Polskie, projekt IIaPGW - usługa pobierania, luty 2026 r.

<https://www.apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobrania>

Tab. 2 Charakterystyki JCWP rzecznych na terenie gminy Wojciechowice.

Kod JCWPd	Nazwa JCWP	Status JCWP	Ocena stanu JCWP* (stan ekologiczny / chemiczny / ogólny)	Monito- ring**	Presje determinujące stan wód	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
RW200006234949	Przepaść	NAT - naturalna część wód	słaby stan ekologiczny / stan chemiczny poniżej dobrego / zły stan wód	Tak	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne; rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo;	zagrożona
RW20000623169	Łacha II	NAT - naturalna część wód	umiarkowany stan ekologiczny / stan chemiczny poniżej dobrego / zły stan wód	Tak	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe), eutrofizacja, prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo;	zagrożona
RW200006231499	Opatówka	NAT - naturalna część wód	słaby stan ekologiczny / stan chemiczny poniżej dobrego / zły stan wód	Tak	źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone); eutrofizacja; budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe; rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo;	zagrożona

RW20001123499	Kamienna od Świśliny do ujścia	NAT - naturalna część wód	słaby stan ekologiczny / stan chemiczny poniżej dobrego / zły stan wód	Tak	budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne; rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane);	zagrożona
---------------	--------------------------------	---------------------------	--	-----	--	-----------

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy - Karty charakterystyk JCWP:

<http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

* Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022r.) - rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2021 r. poz. 1475).

** JCWP posiada ustalony punkt pomiarowo-kontrolny na okres 2022-2027.

Obszary zmeliorowane

W granicach gminy występują obszary zmeliorowane. Stanowią je grunty zdrenowane jak również tereny odwodnione rowami. Grunty zmeliorowane, a zwłaszcza zdrenowane nie powinny być przewidziane pod zalesienia ani pod ewentualną zabudowę, gdyż w/w inwestycje mogą spowodować zniszczenie lub uszkodzenie istniejącej sieci drenarskiej. W przypadku ewentualnej zabudowy na terenach zmeliorowanych należy zobowiązać inwestora do zinwentaryzowania istniejących urządzeń melioracyjnych celem ujęcia w projekcie właściwych rozwiązań zapobiegających ich zniszczeniu lub uszkodzeniu. Projekty budowlane w tym zakresie należy uzgodnić z właściwym oddziałem terenowym Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”. W obszarze terenów zmeliorowanych w myśl przepisów Prawa wodnego zabrania się niszczenia i uszkodzania urządzeń melioracji wodnych.

II.2.4. Klimat.

Zgodnie z podziałem A. Wosia wykonanym w oparciu o kryterium częstości pojawiania się poszczególnych typów pogody oraz ich zmienności gmina Wojciechowice znajduje się w regionie XXI – Wschodniomałopolskim. Z kolei wg podziału W.Okołowicza i D.Martyn (biorącego pod uwagę kształtowanie przez przeważające wpływy poszczególnych typów klimatów) gmina Wojciechowice leży w obrębie Regionu Klimatycznego Śląsko – Małopolskiego, Podregion Krainy Świętokrzyskiej - 51. Kraina ta ma klimat charakterystyczny dla obszarów wyżynnych wykazując w stosunku do terenów otaczających podwyższone opady, dłuższy czas zalegania pokrywy śniegowej, niższe temperatury powietrza i większe prędkości wiatrów. Charakterystyczna jest równoleżnikowa cyrkulacja mas powietrza. Dominuje wpływ powietrza polarno – morskiego z zachodu, a w znacznie mniejszym stopniu powietrza polarno – kontynentalnego ze wschodu.

Charakterystyka elementów meteorologicznych

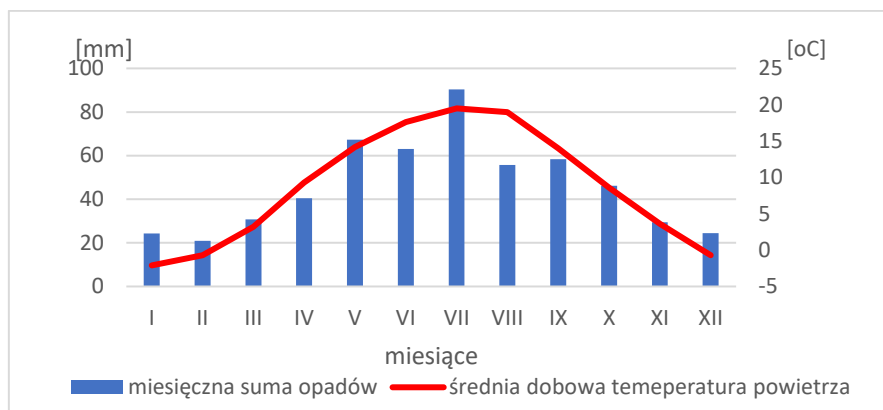
Z uwagi na brak stacji synoptycznych (w sieci Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej) na terenie gminy Wojciechowice, charakterystyki poszczególnych parametrów meteorologicznych oparte zostały na pomiarach przeprowadzonych na najbliższej stacji – w Sandomierzu.

Dane z wielolecia 1991-2020 dla stacji Sandomierz:

- średnia suma opadów – 551,3 mm / rok,
- średnia dobowa temperatura powietrza – 8,8 °C / rok,
- średnie ciśnienie na poziomie stacji – 990,2 hPa / rok,
- średnia suma usłonecznienia – 1827,3 h / rok,
- średnia liczba dni pochmurnych - 88,4 dni / rok,
- średnia liczba dni pogodnych – 105,8 dni / rok.

Warunki termiczne i opady atmosferyczne

Rys. 12 Średnia dobowa temperatura powietrza i miesięczne sumy opadów atmosferycznych – stacja Sandomierz – dane z lat 1991-2020 r.

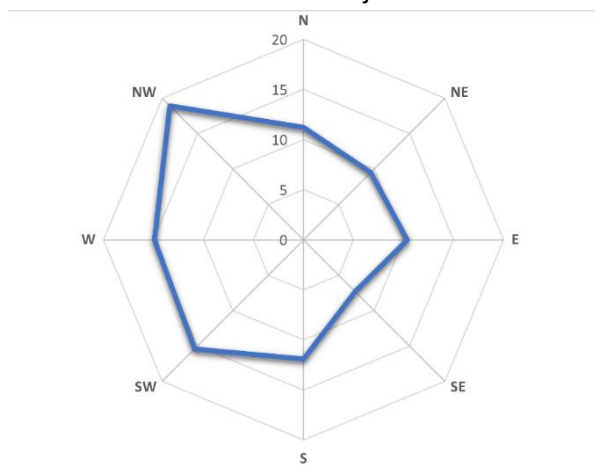
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych IMGW: <https://klimat.imgw.pl/pl/climate-normals/>

Warunki wietrzne

Układ wiatru w okolicach Ożarowa wykazuje związek z ogólną cyrkulacją atmosferyczną. Gmina (jak i cała Polska) położona jest w strefie cyrkulacji zachodniej. W ciągu roku zaznacza się dominacja wiatrów z kierunku północno-zachodniego, zachodniego i południowo-zachodniego.

Wg danych z Rocznika meteorologicznego w 2022 r. na stacji Sandomierz zanotowano łącznie ok. 33,8 % czasu w roku wiatrów z kierunku północno-zachodniego i zachodniego oraz łącznie 27,3 % czasu w roku z kierunków południowych -. Wiatry wiejące z kierunków północnych stanowiły 20,7 % czasu w roku, a wschodnich - ok. 17,7 % czasu w roku. Udział ciszy atmosferycznych osiągnął zaledwie 0,5 % czasu w roku.

Rys. 13 Procentowy rozkład kierunków wiatru w 2022 r. na stacji Sandomierz.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Rocznika meteorologicznego 2022 IMGW
https://danepubliczne.imgw.pl/data/dane_pomiarowo_obszerwacyjne/Roczniki/

Średnia prędkość wiatru w 2022 r. na stacji Sandomierz: 44,3 % wiatrów osiągnęło prędkość 0-2 m/s, 48,9 % mieściło się w przedziale 3-5 m/s, a 5,3 % to udział wiatrów o prędkości 6-7 m/s.

Gmina Wojciechowice cechuje się umiarkowaną siłą wiatru, co nie stwarza istotnych zagrożeń, ale jednocześnie ogranicza efektywność inwestycji w energetykę wiatrową. Dużym atutem są natomiast stosunkowo dobre warunki nasłonecznienia, co stwarza możliwości rozwoju energetyki słonecznej, w tym mikroinstalacji fotowoltaicznych dla gospodarstw domowych i użyteczności publicznej.

Klimat lokalny - topoklimat

Klimat lokalny kształtowany jest przez zespół warunków naturalnych. Elementy modyfikujące klimat lokalny można podzielić na 4 podstawowe grupy czynników:

- geomorfologiczne (głównie rzeźba terenu oraz podłoże);
- hydrologiczne (obecności wód śródlądowych);
- biologiczne (pokrycie terenu - roślinność i jej rozmieszczenie);
- antropogeniczne (zanieczyszczenia, szlaki transportowe, rozmieszczenie terenów zurbanizowanych).

Ponadto warunki klimatu lokalnego podlegają lokalnym modyfikacjom, związanymi z antropogeniczną działalnością człowieka.

Kierunek ekspozycji terenu ma istotne znaczenie, ze względu na ilość docierającego promieniowania słonecznego. Stoki o ekspozycji południowej, a nawet budynki ze ścianami i oknami w kierunku południowym, będą w Polsce otrzymywać znacznie więcej energii niż obszary skierowane ku północy, ponieważ Słońce nad Polską zawsze świeci z kierunku południowego. Powoduje to, że w rolnictwie wyższe plony uzyskuje się na takich polach, które skierowane są ku południu, a mniejsze koszty ogrzewania i więcej dziennego światła zyskają mieszkania wyeksponowane na południe.

Pokrycie terenu obejmuje zarówno rodzaj terenu jak i jego kolor. Niektóre obszary mają znacznie większą zdolność magazynowania ciepła – np. lasy czy zbiorniki wodne. Latem będą one chłodniejsze, ale zimą cieplejsze. Dokładnie odwrotną specyfikę będą miały obiekty infrastruktury, budynki, nagi grunt czy piasek. Z kolei ciemne asfaltowe drogi będą znacznie cieplejsze, ze względu na niższe albedo w porównaniu np. ze śniegiem. Pokrycie terenu wpływa także na wiatr. Ściana lasu czy gęsta zabudowa zmniejsza lub całkowicie wyłumia prędkość wiatru. Z kolei przestrzenie otwarte, takie jak pustynie czy zbiorniki wodne – są obszarami o silnych wiatrach.

Topografia terenu odgrywa pewną rolę. Tereny położone w obniżeniu będą zimą i o poranku chłodniejsze, ze względu na zaleganie powietrza. Z kolei obszary położone na wzniesieniach mają większą dostawę energii słonecznej, ale są też bardziej narażone na wiatr.

W obrębie klimatu lokalnego może się także wykształcić mikroklimat. Ma on najmniejszy zasięg, obejmuje niewielką warstwę powietrza przylegającą do badanego obszaru.

Na terenie gminy Wojciechowice można wyróżnić następujące topoklimaty:

- Topoklimat terenów rolniczych – cechuje się niewielkimi wahaniami temperatury w obrębie całego obszaru, ale dużymi wahaniami w profilu termicznym dobowym i rocznym - odsłonięte obszary upraw szybko się nagrzewają, ale i szybko oddają ciepło; znaczne parowanie obniża wilgotność względną powietrza (dodatkowo ułatwiane przez intensywne przewietrzanie na terenach otwartych); łagodniejsze zmiany zachodzą na terenach z roślinnością śródpolną, gdzie utratę wilgotności niweluje ewapotranspiracja.
- Topoklimat terenów zabudowanych – obejmuje tereny zwartej zabudowy, głównie na terenach dolinnych lub łagodnych stoków, przewietrzanie tych terenów zależy głównie od struktury zabudowy i pokrycia terenów przyległych.
- Topoklimat wód powierzchniowych (i ich najbliższego otoczenia) – charakteryzuje się zwiększoną wilgotnością, związaną z parowaniem, oraz łagodzeniem różnic temperaturowych (zmniejszanie amplitud dobowych i rocznych) w związku z dużą pojemnością cieplną wody; duża wilgotność na tych terenach powoduje wzrost częstotliwości pojawiania się mgieł oraz występowania zastoisk zimnego powietrza (w dłuższym okresie niekorzystnie wpływających na ludzi).
- Topoklimat lasów – kompleksy leśne położone są w północnej części gminy topoklimat lasów zależy głównie od rodzaju lasu z jakim mamy do czynienia (ma to związek z typem siedliska, wpływającym na czynniki fizyczne lasu – wilgotność, nasłonecznienie oraz skład gatunkowy).

II.2.5. Gleby.

Zróżnicowanie czynników glebotwórczych warunkuje różnorodność występujących gleb. Na typy gleb, klasy bonitacyjne i ich rolniczą przydatność wpływają m. in.: zawartość części organicznych w glebach, zmiany litologiczne zwietrzelin skał macierzystych, poziom zalegania wód gruntowych oraz zmienność stosunków powietrzno-wodnych.

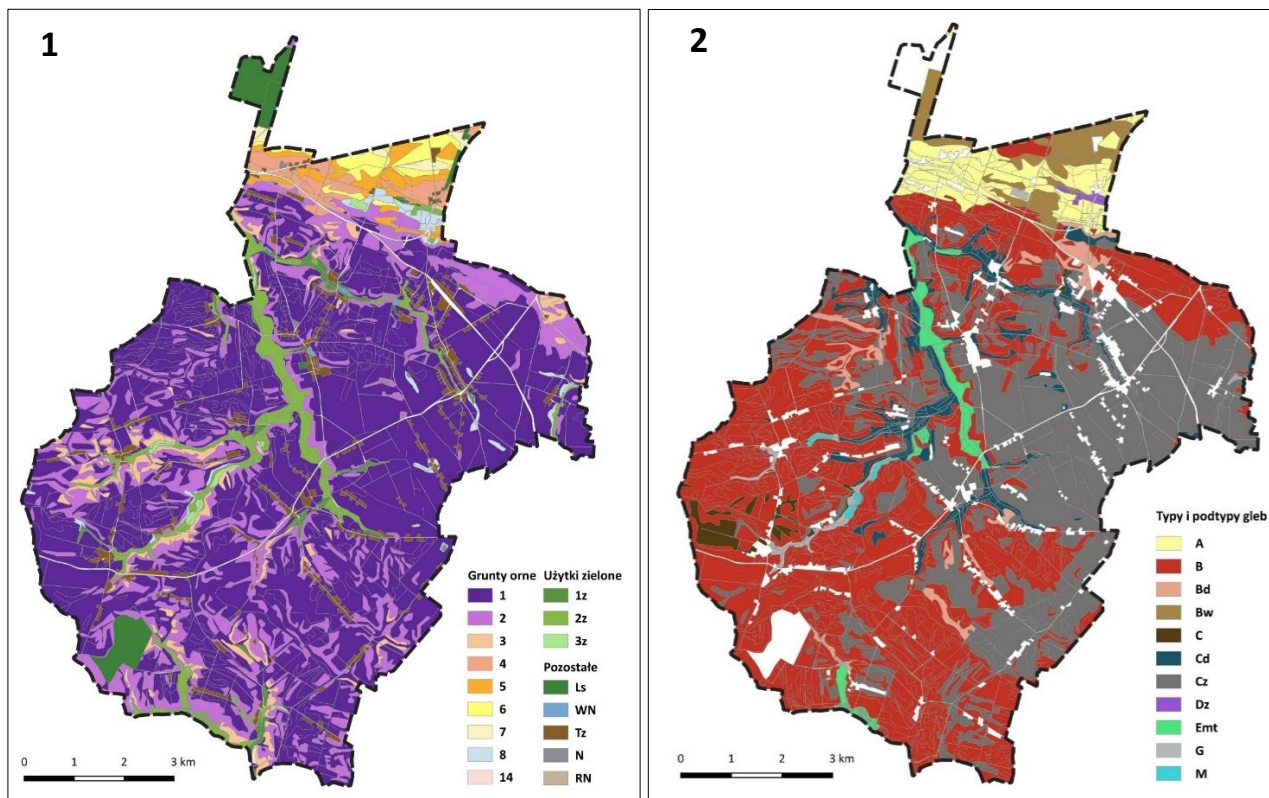
Obszar gminy Wojciechowice został zaliczony do IX dzielnicy glebowo-klimatycznej (Radomskiej), którą charakteryzuje przewaga dość suchego klimatu kontynentalnego, umożliwiającego pełny dobór roślin zrejonizowanych w polskiej strefie klimatycznej. Gleby gminy powstały głównie z lessów głębokich i średnich, które zalegają na ok. 93% jej obszaru.

Struktura przydatności gleb dla rolnictwa nie jest w całej gminie jednakowa i wynika bezpośrednio ze struktury geologicznej utworów powierzchniowych. Wyraźnie zaznacza się podział pomiędzy skrajną północną częścią gminy i pozostałą częścią gminy. Na większości powierzchni gminy (poza północą) gleby wytworzyły się na pokładach lessowych. Są to najzasobniejsze gleby na tym obszarze, prawie w całości należące do klas bonitacyjnych I-III, podlegających ochronie przed przekształceniem.

Przydatność rolniczą gleb należy uznać za bardzo wysoką o czym świadczy wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynoszący 104,4 pkt. (w skali 120 punktowej), podczas gdy analogiczny wskaźnik dla regionu wynosi 70,4 pkt, a dla kraju 66,6 pkt.

W klasyfikacji kompleksów gleb ornych pod względem przydatności rolniczej na terenie gminy Wojciechowice przeważa kompleks pszenno bardzo dobry i dobry. Tylko północną część gminy zajmują słabsze kompleksy: pszenno wadliwy, żytni bardzo dobry, żytni dobry, żytni słaby. W obniżeniach dolinnych dominują kompleksy użytków zielonych średnich.

Rys. 14 Mapy glebowo-rolnicze gminy Wojciechowice - wg kompleksów przydatności rolniczej (1) i wg typów i podtypów gleb (2).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wektorowych mapy glebowo-rolniczej 1:5000 pozyskanych ze Świętokrzyskiego Urzędu Marszałkowskiego

Kompleksy przydatności rolniczej gleb: 1 – kompleks pszenney bardzo dobry, 2 – kompleks pszenney dobry, 3 - kompleks pszenney wadliwy, 4 – kompleks żytni bardzo dobry, 5 - kompleks żytni dobry, 6 - kompleks żytni słaby, 7 - kompleks żytni bardzo słaby, 8 – kompleks zbożowo-pastewny mocny, 14 – gleby orne przeznaczone pod użytki zielone; Kompleksy trwałych użytków zielonych: 1z – kompleks użytków zielonych bardzo dobrych i dobrych; 2z – kompleks użytków zielonych średnich, 3z – kompleks użytków zielonych bardzo słabych i słabych; Pozostałe: Ls – lasy, WN – wody nieużytki, Tz – tereny zabudowane, N – nieużytki, RN – nieprzydatne rolniczo gleby, które nadają się pod zalesienie.

Typy i podtypy gleb: A - gleby bielcowe i płowe, B – gleby brunatne właściwe, Bd – gleby brunatne deluwialne, Bw – gleby brunatne wylugowane i kwaśne, C – czarnoziemy właściwe, Cd – czarnoziemy deluwialne, Cz – czarnoziemy zdegradowane i ziemie szare, Dz – czarne ziemie zdegradowane i szare ziemie, Emt – gleby mułowo-torfowe, G – gleby glejowe, M – gleby murszowo-mineralne i murszowate.

Na terenie gminy ziemie wykorzystywane są głównie jako grunty orne (73%), a w dolinach rzecznych jako łąki i pastwiska (5,3 %). Gleby o najniższej bonitacji prawie w całości leżą w sołectwach północnych: Drygulec, Ługi, Smugi. Kompleks leśny koło Lisowa ma gleby o wysokiej bonitacji, natomiast lasy północne leżą na gruntach słabych (V i VI klasa).

Gleby gminy w zdecydowanej większości przeznaczone są do intensywnego zagospodarowania na cele upraw polowych i podlegają wzmożonej ochronie prawnej przed wyłączeniem z użytkowania rolniczego.

Największy problem przestrzeni rolniczej stanowi erozja wodna, zachodząca na terenach stokowych. Zaleca się podjęcie działań zapobiegawczych. W związku ze zbyt małą retencją wód dla potrzeb rolnictwa oraz niedoborem terenów zadrzewionych i zakrzewionych o funkcji wodochronnej i wiatrochronnej duże zagrożenie stanowi proces stepowienia gleb. Proces ten nasila się w latach niedoboru opadów. Przy uwzględnieniu minimalizacji zagrożeń środowiska rolniczego gmina posiada bardzo dogodne warunki przyrodnicze do rozwoju produkcji ekologicznej.

II.2.6. Szata roślinna i świat zwierząt.

Według regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza (2008 r.) obszar gminy Wojciechowice położony jest w następującej strukturze:

Podprowincja: Środkowoeuropejska Właściwa

Dział: Wyżyn Południowopolskich - C

Kraina: Wyżyn Miechowsko-Sandomierskich - C.5.

Okręg: Wyżyny Sandomierskiej - C.5.3.

Podokręg: Opatowski – **C.5.3.a**

Podokręg: Sandomiersko-Klimontowski – **C.5.3.b**

Dział: Mazowiecko-Podlaski – E

Kraina: Południowomazowiecka-Podlaska – E.3.

Podkraina: Radomska – E.3b.

Okręg: Przedgórze Łżeckiego – E.3b.8.

Podokręg: Tarłowski – **E.3b.8.h**

Charakterystyka krain geobotanicznych w zasięgu których znajduje się gmina Wojciechowice:

- Południowomazowiecko-Podlaska (Podkraina Radomska) - obejmująca północne obrzeża gminy, położony w Okręgu Przedgórze Łżeckiego, w podokręgu Tarłowskim; roślinność potencjalna tego obszaru stanowi mozaikę Grądu subkontynentalnego (odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga – pas wschód-zachód obejmujący gminę Wojciechowice) oraz przeplatających się w północnej części płatów Świetlistej dąbrowy w postaci niżowej, kontynentalnego boru mieszanego sosnowo-dębowego oraz miejscami Suboceanicznego boru sosnowego.

- Wyżyny Miechowsko-Sandomierskich (Okrąg Wyżyny Sandomierskiej) – obejmujący południowy fragment gminy; obszar ten prawie w całości potencjalnie stanowią siedliska Grądu subkontynentalnego, odmiana małopolska, formy wyżynnej, serii żyznej z niewielkim udziałem Grądu subkontynentalnego serii ubogiej.

Charakter zbiorowisk roślinnych zależy od sposobu użytkowania terenu. Obszary pozostające w użytkowaniu rolniczym, stanowiące przeważającą powierzchnię gminy, to głównie zbiorowiska segetalne i ruderalne towarzyszące uprawom polowym. Zaniedbane obszary na terenie gminy i tereny przydrożne porasta roślinność synantropijna. W obrębie terenów odłogowanych lub wykorzystywanych jako użytki zielone, wzdłuż cieków wodnych występują zbiorowiska łąk i pastwisk o zwiększonym udziale ziół. W obrębie zieleni urządzonej, na cmentarzach, w parkach podworskich, w przydomowych ogrodach występują liczne gatunki introdukowane, które wypierają z jednej strony gatunki rodzime, a z drugiej wzbogacają różnorodność gatunkową na terenie gminy.

Ze względu na przekształcenie antropogeniczne obszaru związane z rolnictwem (gospodarka człowieka trwa tu nieprzerwanie od ok. 6 tysięcy lat) nie występują tu naturalne zbiorowiska roślinne. Występujące tu grunty są lub były w przeszłości użytkowane rolniczo, a roślinność ukształtowała się pod wpływem tej działalności (monokultury rolnicze, roślinność łąkowa). Urodzajne gleby bardzo dawno zostały pozbawione kompleksów leśnych. Obecnie lesistość tego obszaru jest bardzo niska. Zbiorowiska murawowe i krzewiaste, najczęściej bardzo zniekształcone, zachowały się tylko w miejscach nieprzydatnych do uprawy, np.: na ścianach wąwozów lessowych, na stromiznach zboczy, na bardzo płytkich glebach.

W południowej części gminy występują ciepłolubne zbiorowiska kserotermiczne pochodzenia południowo-europejskiego. W zaroślach ciepłolubnych najczęściej występuje wielopostaciowy i bogaty florystycznie zespół z dominującą leszczyną (*Coryllus avellana*), tarniną (*Prunus spinosa*) i dereniem świdwą (*Cornus sanguinea*). Oprócz nich występują również ligustr pospolity (*Ligustrum vulgare*), dzika róża (*Rosa canina*), głóg jednoszyjkowy (*Crataegus monogyna*) i dwuszyjkowy (*C. oxyacantha*). Jest to najczęściej występujące zbiorowisko ciepłolubnych zarośli. Oprócz krzewów tworzą go także niskie drzewa, często o powykrecanych pniach i koronach (najczęściej dęby, rzadziej sosny). Na obrzeżach tych zarośli można spotkać skupienia objętej ochroną wiśni karłowatej (wisienka stepowa) (*Cerasus fruticosa* = *Prunetus fruticosa*). Z innych, rzadkich i chronionych gatunków roślin występują tu także: powojnik prosty (*Clematis recta*), len złocisty (*Linum flavum*), okrzyń szerokolistny (*Laserpitium latzfolium*) i kilka gatunków róż (*Rosa* sp.). Poza pierwotnymi zbiorowiskami kserotermicznymi, które utrzymują się na ww. siedliskach od dawna i obfitują w szereg rzadkich i chronionych gatunków roślin, występują także uboższe, wtórne zbiorowiska takiej roślinności, powstałe na ciepłolubnych siedliskach zarośli i lasów po ich wycięciu. Utrzymują się one dzięki koszeniu i wypasowi. Także wąskie paski odłogujących pól i miedze mogą być ostoją dla takich zbiorowisk.

Na uwagę zasługuje roślinność synantropijna, szczególnie zbiorowiska ciepłolubnych chwastów (agrocenozy), które występują w strefie kontaktowej pomiędzy murawami kserotermicznymi i polami uprawnymi. W ich skład wchodzi gatunki będące rzadkim elementem we florze Polski, pochodzące z południowej i południowo-wschodniej Europy i Azji Mniejszej. Chwasty te tworzą barwne i wielogatunkowe zbiorowiska. Występowanie tych roślin wskazuje na niską chemizację oraz prowadzenie naturalnej gospodarki rolnej. Obok pospolitych gatunków takich jak: mak polny (*Papaver rhoeas*), kąkol pospolity (*Agrostemma githago*), czy chaber bławatek (*Centaurea cyanus*) występują też gatunki rzadkie jak np.: miłek letni (*Adonis aestivalis*), dąbrowka żółtokwiatowa (*Ajuga chamaepitys*), czechrzyca grzebieniowa (*Scandix pecten-veneris*), kurzyślak błękitny (*Anagalis coerulea*), przewiercień okrągłolistny (*Bupleurum rotundifolium*) i in. Skład tych zbiorowisk wzbogacają często przenikające z sąsiednich muraw gatunki kserotermiczne.

W obrębie dolin rzecznych, w lokalnych obniżeniach terenu i na siedliskach bardziej podmokłych wykształciły się interesujące florystycznie zbiorowiska i zespoły łąkowe. Są to głównie łąki i pastwiska o charakterze półnaturalnym i antropogenicznym. Miejscami występują zbiorowiska roślinności bagienne-szuwarowej

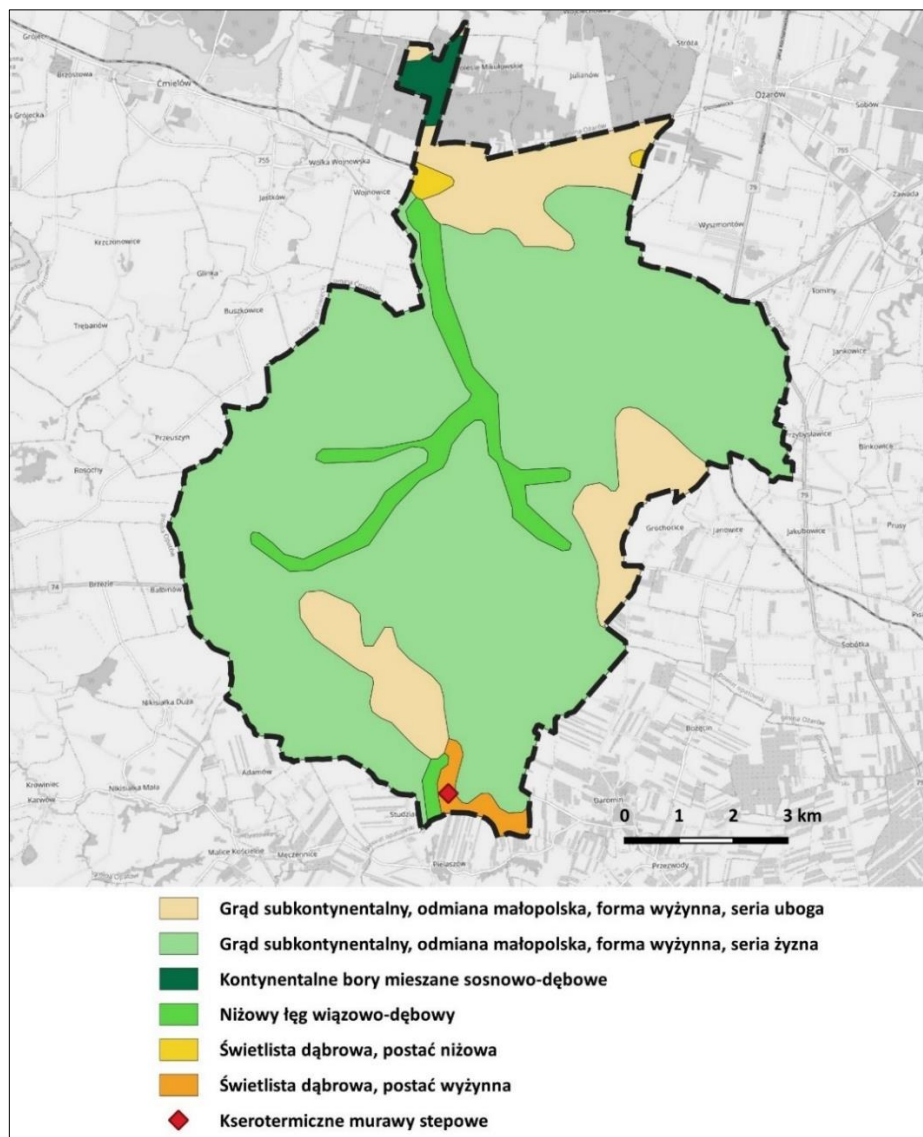
z licznym gatunkami roślin rzadkich i chronionych. Lokalnie zachowały się także niewielkie skrawki zniekształconych łągów topolowo-wierzbowych.

Zespoły roślinności leśnej, zadrzewień i zakrzewień regulują obieg wody w przyrodzie i stabilizująco wpływają na bilans wodny. Zwiększają infiltrację wód opadowych i zasilenie wód gruntowych. Zmniejszają odpływ powierzchniowy i parowanie z powierzchni terenu, przeciwdziałają powodziom, erozji i ruchom masowym. Kształtują mikroklimat o specyficznych właściwościach (większa wilgotność powietrza, mniejsze dobowe amplitudy temperatur), chronią glebę przed erozją wodną i wietrzną. Z uwagi na rolniczy charakter gminy Wojciechowice i tym samym minimalny udział powierzchni lasów ww. warunki nie są zapewnione.

Potencjalna roślinność naturalna

Potencjalna roślinność naturalna to hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska.

Rys. 15 Potencjalna roślinność naturalna na terenie gminy Wojciechowice.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023, Potencjalna roślinność naturalna Polski (wersja wektorowa), IGiPZ PAN, Warszawa. <https://www.igipz.pan.pl/Roslinnosc-potencjalna-zgik.html>

Roślinność rzeczywista

Roślinność rzeczywista to roślinność występująca aktualnie na danym terenie. W ochronie przyrody dąży się do sytuacji, w której roślinność taka jest zgodna z określoną przez kryteria naukowe roślinnością potencjalną. Teren gminy Wojciechowice jest przekształcony przez działalność człowieka w znaczącym stopniu. Gmina pokryta jest w większości glebami bardzo dobrych i dobrych klas przy minimalnym udziale lasów oraz braku obszarów cennych przyrodniczo objętych ochroną, więc jest wykorzystywana intensywnie przez rolnictwo. Brak jest powierzchniowej eksploatacji złóż, dlatego nie ma sytuacji związanej z kompletnym zniszczeniem szaty roślinnej.

Inwazyjne gatunki obce (IGO)

Obecnie jednym z największych zagrożeń dla różnorodności biologicznej i funkcjonowania ekosystemów stały się inwazyjne gatunki obce (IGO). Są to rośliny, zwierzęta, patogeny i inne organizmy, które nie są rodzime dla ekosystemów i mogą powodować szkody w środowisku lub gospodarce, lub też negatywnie oddziaływać na zdrowie człowieka. W szczególności IGO oddziałują negatywnie na różnorodność biologiczną, w tym na zmniejszenie populacji lub eliminowanie gatunków rodzimych, poprzez konkurencję pokarmową, drapieżnictwo lub przekazywanie patogenów oraz zakłócanie funkcjonowania ekosystemów.

Problematyka postępowania wobec inwazyjnych gatunków obcych wynika z ustawy z 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1718). W ustawie wskazano szeregi zadań i kompetencji przyznanych wójtom, burmistrzom i prezydentom miast, do których należą:

- przekazywania zgłoszeń stwierdzenia obecności inwazyjnego gatunku obcego stwarzającego zagrożenie dla Unii albo inwazyjnego gatunku obcego stwarzającego zagrożenie dla Polski w środowisku,
- ustalania podmiotu odpowiedzialnego za przeprowadzenia działań zaradczych i informowania tego podmiotu o stwierdzeniu obecności w środowisku inwazyjnego gatunku obcego oraz o konieczności przeprowadzenia działań zaradczych,
- prowadzenia działań zaradczych w stosunku do inwazyjnego gatunku obcego.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi na Geoserwisie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie gminy Wojciechowice wskazano następujące gatunki inwazyjne obce: robinia akacjowa, dąb czerwony, niecierpek drobnokwiatowy, które stwierdzono na terenie kompleksu leśnego zlokalizowanego pomiędzy Gierczycami i Lisowem.

Lasy

Powierzchnia gruntów leśnych w 2024 r. wynosiła w gminie Wojciechowice 191,20 ha, z czego 80,39 ha stanowiły grunty leśne publiczne (czyli 42 %), a 110,81 ha stanowiły grunty leśne prywatne (czyli 58 %). Z kolei powierzchnia lasów ogółem wynosiła 190,01 ha (w tym 79,20 ha lasów publicznych i 110,81 ha lasów prywatnych). Lesistość gminy to zaledwie **2,2 %**.

Gospodarka leśna na terenach będących w zarządzie PGL Lasy Państwowe prowadzona jest na podstawie planów urządzenia lasu (PUL), sporządzanych dla nadleśnictw na 10 lat. Plany urządzenia lasu, po konsultacjach z udziałem społeczeństwa, są zatwierdzane decyzją Ministra Środowiska. Gmina Wojciechowice znajduje się w zasięgu Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski.

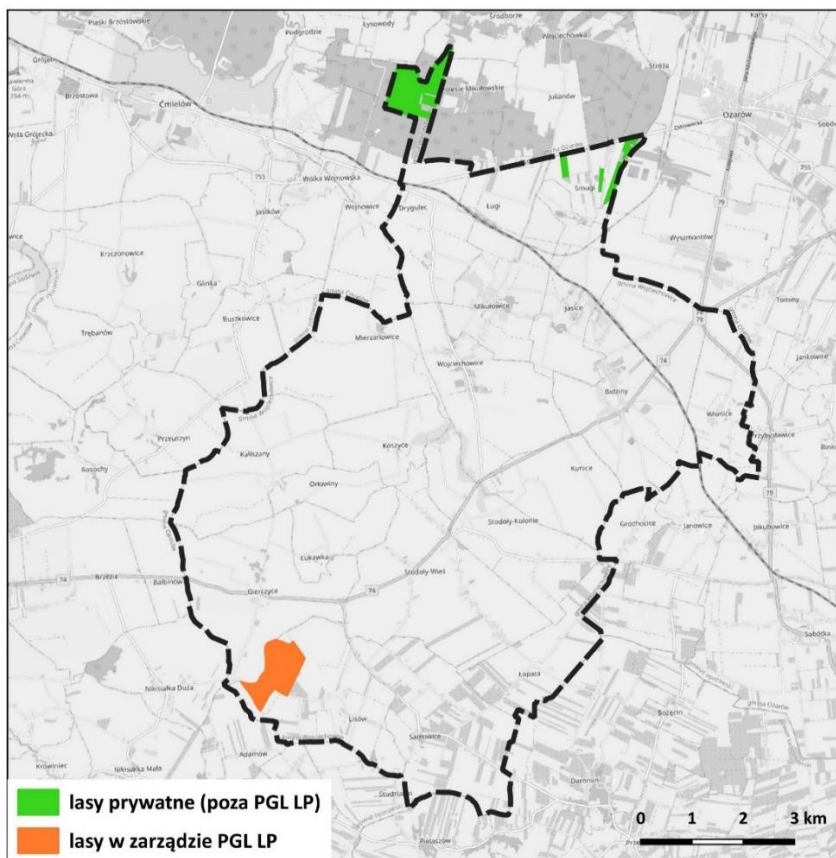
Na terenach lasów prywatnych sporządza się uproszczone plany urządzenia lasu na okres 10 lat. Zgodnie z ustawą o lasach uproszczony plan urządzenia lasu sporządzany jest:

1. dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych – na zlecenie starosty;
2. dla pozostałych lasów – na zlecenie i koszt właścicieli.

Na terenie gminy Wojciechowice nie występują tzw. lasy ochronne w rozumieniu ustawy o lasach z 28 września 1991 r., które są wyznaczane ze względu na pełnione funkcje i znaczenie.

Największy kompleks leśny (bór sosnowy) zachował się na północ od miejscowości Drygulec. Drugi nieco mniejszy (las świeży) położony jest w pobliżu miejscowości Gierczyce.

Rys. 16 Lasy na terenie gminy Wojciechowice wg struktury własności.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych o Lasach (usługa pobierania i przeglądania luty 2026r.

Na terenach lasów w zarządzie PGL Lasów Państwowych w kompleksie pomiędzy Gierczycami i Lisowem występuje jeden typ siedliskowy lasu - las świeży.

LŚW – las świeży² – zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, świeże. Występuje na glebach brunatnych, przeważnie wylugowanych, niekiedy kwaśnych lub właściwych, glebach płowych właściwych. Próchnica mulłowa lub mulł typowy. Gleby te wytworzone są z glin zwałowych, piasków akumulacji lodowcowej zalegających na glinach zwałowych, piasków pylastych i pyłów, lessów, często z utworami jurajskimi i kredowymi w podłożu. Są to gliny, piaski gliniaste, niekiedy luźne na glinach lub warstwowane gliną, także utwory pyłowe zwykłe do ilastych. Siedliska bez wyraźnych wpływów wód gruntowych lub pod wpływem słabych wód gruntowych krótkookresowych. Runo na ogół, na skutek ocienienia drzewostanu niezbyt rozwinięte. Charakteryzuje się występowaniem roślin zakwitających wczesną wiosną, przed rozwojem liści na drzewach (tzw. aspekt wiosenny), takich jak: fiołek leśny, przylaszczka, zawilec gajowy, miodunki. Rośliny te w większości do lipca (po dojrzewaniu nasion) zanikają. Gatunki typowe: marzanka wonna, gajowiec żółty, prasownica rozpięchła, czerniec gronkowy, turzyca leśna, żankiel zwyczajny, miodunka ćma, miodunka plamista, narecznica samcza, pokrzywa zwyczajna, merzyk, trędownik bulwiasty, czworolist pospolity, groszek wiosenny. Gatunki główne: dąb-szypułkowy, buk, świerk, jodła. Gatunki domieszkowe: modrzew, lipa, klon, jawor, osika, świerk, grab. Gatunki podszytowe: leszczyna, trzmielina, kruszyna, jarząb, głóg, dereń, porzecza alpejska, bez czarny.

² Źródło: Otwarta Encyklopedia Leśna - <https://www.encyklopedia.lasypolskie.pl/doku.php?id=start>

II.3 Walory przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe oraz ich ochrona.

II.3.1. Prawne formy ochrony przyrody.

W graniach gminy Wojciechowice brak jest obszarowych form ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1-9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), zlokalizowanych jest natomiast 16 pomników przyrody, obejmujących ochroną drzewa (13 pomników jednoobektowych oraz 3 pomniki grupowe). Pomniki przyrody znajdują się w miejscowościach: Wojciechowice - 4, Gierczycy - 5, Mikułowice - 5, Bidziny - 2.

Tab. 3 Pomniki przyrody na terenie gminy Wojciechowice.

L.p.	Pomnik przyrody	Kod CRFOP	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis		Lokalizacja
					obwód drzewa na wys. 1,3 m [cm]*	wyso-kość drzewa [m]	
1.	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082. 2223	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	462	23	Drzewo rośnie w Gierczycach we wschodniej części parku podworskiego, w sąsiedztwie budynku biurowego
2.	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082. 2224	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	317	19	Drzewo rośnie w Gierczycach we wschodniej części parku przy ogrodzeniu
3.	Klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082. 450	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	308	30	Drzewo rośnie w Wojciechowicach w środkowej części parku podworskiego
4.	Klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082. 451	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	377	27	Drzewo rośnie w Wojciechowicach w parku podworskim w kierunku zachodnim od zabudowań mieszkalnych
5.	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>) – grupa 3 drzew	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082. 452	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	361	26	Drzewa rosną w Mikułowicach w centralnej części parku podworskiego
6.	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082. 453	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	650	25	Drzewo rośnie w Mikułowicach w rośnie we wschodniej części parku podworskiego
7.	Modrzew europejski (<i>Larix decidula</i>) – grupa 7 drzew	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082. 454	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	352	25	Drzewa rosną w Mikułowicach w centralnej części parku podworskiego

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY WOJCIECHOWICE

8.	Klon jawor (<i>Acer platanoides</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082.455	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	534	22	Drzewo rośnie w Mikułowicach w południowo-wschodniej części parku podworskiego
9.	Klon jawor (<i>Acer platanoides</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082.456	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	308	24	Drzewo rośnie w Mikułowicach w południowo-wschodniej części parku podworskiego
10.	Klon jawor (<i>Acer platanoides</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082.458	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	308	24	Drzewo rośnie w Bidzinach na terenie kościelnym
11.	Klon jawor (<i>Acer platanoides</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082.459	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	324	28	Drzewo rośnie w Bidzinach w dawnym parku podworskim, w kierunku południowym od zabudowań
12.	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082.460	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	396	27	Drzewo rośnie w Gierczycach w sąsiedztwie wschodniej granicy parku podworskiego
13.	Klon jawor (<i>Acer platanoides</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082.461	1989-01-25	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnob. z 1989 r. Nr 1. Poz. 2)	368	24	Drzewo rośnie w Gierczycach w południowej części parku podworskiego
14.	„Aleja bukowa” 22 buków zwyczajnych (<i>Fagus sylvatica</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082.462	1989-01-25	Uchwała NR LIII/352/2023 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie pomnika przyrody w miejscowości Gierczyce, Gmina Wojciechowice (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2023 r. poz. 4405)	200 - 460	-	Drzewa rosną w Gierczycach, w pasie drogi gminnej nr 004506T, po obu stronach drogi, na działce o nr ewid. 33 obręb Gierczyce
15.	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082.483	1997-03-20	Rozporządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 2 z dn. 4.03.1997 r. w sprawie uznania tworów za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnobrzieskiego z dn. 05.03.1997.r. Nr 5 poz.41)	390	24	Drzewo rośnie w Wojciechowicach przy przejściu z kościoła do plebanii
16.	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP. 2606082.484	1997-03-20	Rozporządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 2 z dn. 4.03.1997 r. w sprawie uznania tworów za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tarnobrzieskiego z dn. 05.03.1997.r. Nr 5 poz.41)	509	26	Drzewo rośnie w Wojciechowicach przy przejściu z kościoła do plebanii

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody – <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/> (stan na: luty 2026 r.)

*obwód podany z karty CRFOP „Szczegółowa informacja o obiekcie” – pozycja „Obwód” którą uznano za aktualną, inne wartości podane są w pozycji „Opis pomnika”, który pochodzi z aktu ustanawiającego pomniki czyli z roku 1989 lub 1997.

Rys. 17 Lokalizacja pomników przyrody w miejscowościach gminy Wojciechowice.

Źródło: lokalizacja pomników - GDOŚ usługa pobierania, luty, 2026 r., ortofotomapa – GUGIK usługa przeglądania, luty 2026 r.

W odniesieniu do ww. pomników przyrody (z wyjątkiem Alei bukowej) obowiązują zarządzenia wydane w 1989 r. i w 1997 r. na podstawie już nieobowiązującej ustawy. Aktualna jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dlatego dla tych pomników przyrody obowiązują zakazy wynikające z aktów ustanawiających, które są uwzględnione w obowiązującej ustawie z 2004 r. (art. 45 ust. 1).

Podstawą wprowadzenia aktualnych danych o obiektach objętych ochroną jako pomniki przyrody, w tym weryfikacja ich położenia i parametrów, jak również wprowadzenie zakazów zgodnych z obowiązującą ustawą, jest uchwała rady gminy. Zasadnym jest zatem, aby rada gminy jako organ nadzorujący od 2009 r. pomniki przyrody uregulowała stan prawny ww. pomników przyrody w celu dostosowania do obowiązujących przepisów prawnych wydając uchwałę aktualizującą w sprawie pomników przyrody³.

Aktualnie poszczególne formy ochrony przyrody podlegają nadzorowi i ustanawianiu przez różne organy administracji zgodnie z przydzielonymi kompetencjami wynikającymi z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Za rezerваты przyrody odpowiada właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu podlegają sejmikowi województwa, a tzw. lokalne formy (pomniki przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne) właściwym miejscowo radom gmin. Najmłodsza forma ochrony - obszar Natura 2000 jest w gestii regionalnych dyrektorów ochrony środowiska / generalnego dyrektora ochrony środowiska. Ww. organy odpowiadają za uznanie / ustanowienie lub likwidację / zniesienie, w tym zebranie w tym zakresie odpowiedniej dokumentacji, zmianę granic i wszystkie ewentualne aktualizacje.

II.3.2. Krajobraz.

Pod pojęciem krajobraz należy rozumieć postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka. Jednym z podstawowych czynników decydujących o atrakcyjności krajobrazu są warunki ekspozycji i percepcji krajobrazu. Gmina Wojciechowice z uwagi na położenie i charakter rolniczy nie jest atrakcyjna i zróżnicowana pod względem krajobrazu.

Z krajobrazem łączą się następujące pojęcia:

- dominanta krajobrazowa, czyli obiekt wyróżniający się wizualnie w otoczeniu;
- punkt widokowy – miejsce lub punkt topograficzny wyniesiony w terenie, z których układ wizualny obszaru widzenia dla obserwatora jest szeroki i daleki;
- przedpole ekspozycji – rozległe poziome płaszczyzny, w szczególności zbiorniki wodne, zbocza lub płaskie dna dolin, umożliwiające ekspozycję panoram.

Podstawowe elementy składające się na charakter krajobrazu gminy Wojciechowice to:

- duże areły upraw rolnych,
- mało urozmaicona rzeźba terenu,
- zabudowa wiejska ulicowa i siedliskowa,
- brak pokrycia obszarowymi formami ochrony przyrody.

Z uwagi na bardzo dobre gleby oraz małą lesistość gminy w krajobrazie dominują wielkopowierzchniowe tereny rolnicze. Rolniczy charakter ma praktycznie krajobraz całej gminy. Na otwarcia widokowych, często przy trasach komunikacyjnych, rozpościerają się szerokie panoramy.

Na terenie gminy Wojciechowice brak jest terenów wielkoobszarowych, które stanowiłyby element negatywny w percepcji krajobrazu takich jak obszary eksploatacji kopalin, wielkopowierzchniowych terenów przemysłowych czy usługowych. Większość realizowanych inwestycji ma charakter lokalny.

³ Zgodnie z „Rekomendacjami Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie redagowania uchwał sejmików województw dotyczących parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu oraz uchwał rad gmin dotyczących pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych” wydanymi w 2018 r.

Na odbiór krajobrazu mają również wpływ dominanty krajobrazowe. W gminie Wojciechowice do takich dominant można na pewno zaliczyć:

- linie elektroenergetyczne, w szczególności linię 110 kV,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- dwie elektrownie wiatrowe usytuowane w gminie Ćmielów, ale tuż obok granicy gm. Wojciechowice.

Ww. obiekty wyraźnie zaznaczają się w przestrzeni, ponieważ powierzchnia gminy jest stosunkowo płaska (lub tylko lekko falista) i odkryta (z uwagi duże arealy upraw rolnych na bardzo dobrych glebach mało jest nawet zadrzewień śródpolnych).

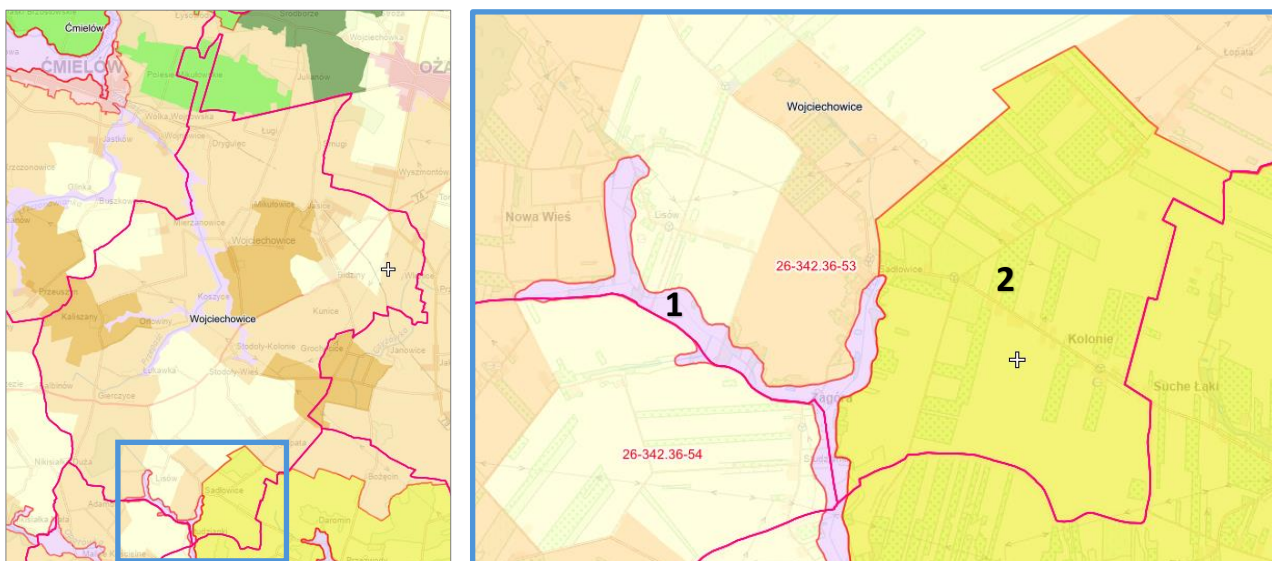
Audyt krajobrazowy

Na terenie województwa świętokrzyskiego nie został uchwalony przez Sejmik audyt krajobrazowy, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015 r. Poz. 774, 1688). Dokument jest w trakcie opracowania.

Z danych przekazanych do gmin (XII.2025 r.) na etapie procedury opiniowania projektu audytu zamieszczonych na dedykowanym linku wynika, że na terenie gminy Sadowie wytypowano dwa krajobrazy priorytetowe zlokalizowane w południowej części gminy:

- 1 – tereny podmokłe wzdłuż Potoku Lisowskiego - **Dolina Opatówki**
- 2 - obszary wiejskie z przewagą sadów i plantacji w południowo-wschodniej części gminy - **Sady Sadłowice-Gałkowice**.

Rys. 18 Jednostki krajobrazowe na terenie gminy Wojciechowice wg projektu Audytu krajobrazowego (XII.2025 r.)

Źródło: System Informacji Przestrzennej Województwa Świętokrzyskiego – zrzut z projektu przekazanego gminom do opiniowania (link dedykowany dla gmin).

Nazwa krajobrazu priorytetowego: **Sady Sadłowice-Gałkowice**

Kod krajobrazu: 26-342.36-56

ID krajobrazu priorytetowego: 210

Typ krajobrazu: 6. Wiejskie

Podtyp krajobrazu: 6f. Z przewagą wielkoobszarowych sadów i plantacji

Zagrożenia:

1. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf (tj. złoża piasków i żwirów).
2. Zmniejszenie się różnorodności biologicznej.

3. Zanikanie charakterystycznego przestrzennego układu pól, zadrzewień oraz miedz, w postaci szachownicy pól, układu łanowego, niwowego itp., stanowiącego wyróżnik regionu - tekstury i faktury krajobrazu.
4. Zagrożenie tożsamości krajobrazu wskutek mieszania się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze.

Rekomendacje i wnioski:

1. Zachowanie poza obszarami leśnymi i zwartymi obszarami zabudowanymi struktury mozaikowego obszaru krajobrazu otwartego, w szczególności istniejącego układu sadów, również przy podziałach i scalaniu nieruchomości.
2. Zachowanie miedz, zadrzewień śródpolnych oraz starodrzewi w krajobrazie - jako przeciwdziałanie erozji i jako korytarzy migracyjnych dla flory i fauny
3. Zachowanie istniejących zwartych układów zabudowy wsi. Gminy, właściciele i zarządcy terenów
4. Nielokalizowanie antropogenicznych dominant krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wielokubaturowych, wysokościowych lub wielkoobszarowych.
5. Ograniczenie nowej zabudowy do terenów zainwestowanych i wyznaczonych do zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarze uzupełnień zabudowy w planie ogólnym gminy.
6. Promowanie ażurowych ogrodzeń nieprzesłaniających widoków „z drogi” jako elementu ułatwiającego wgląd we wnętrza krajobrazowe. Właściciele i zarządcy terenów
7. Zachowanie punktów, osi i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu i wskazanych na załączniku kartograficznym.
8. Zidentyfikowanie „dróg krajobrazowych” umożliwiających wgląd w najatrakcyjniejsze fizjonomicznie fragmenty krajobrazu.
9. Nielokalizowanie farm wiatrowych i fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.
10. Zachowanie systemu wąwozów wraz z towarzyszącą im roślinnością.
11. Ochrona i tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków, stałych i okresowych zbiorników wodnych, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania.
12. Przeciwdziałanie naturalnej i przyspieszonej przez działalność człowieka sukcesji zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne.
13. Kompozycja przestrzenna nowej zabudowy nawiązująca do zabudowy tradycyjnej, uwzględniająca usytuowanie budynków względem dróg i granic działki, wysokość i gabaryty budynków.
14. Eksploatacja zasobów wyłącznie w oparciu o szczegółową analizę oddziaływania na środowisko (w tym na krajobraz) z dochowaniem wszelkich obowiązujących procedur.
15. Przeciwdziałanie wprowadzaniu materiałów i obiektów degradujących zespoły architektoniczno-krajobrazowe poprzez wprowadzanie do planowania i projektowania standardów architektoniczno-urbanistycznych uwzględniających lokalne formy architektoniczne (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, zieleń przydomowa) oraz egzekwowanie ich realizacji.
16. Celowe utrzymanie i pielęgnacja starszych sadów tradycyjnych posiadających duże znaczenie jako świadectwa historycznej obecności sadownictwa w regionie, dla zachowania ich znaczenia kulturowego, symbolicznego i sentymentalnego, dla pokazania różnicy między skalą sadów dawnych odmian wysokopiennych a współczesnych sadów produkcyjnych, dla zachowania bioróżnorodności, dla zachowania korzystnego mikroklimatu, dla malowniczości krajobrazu, dla zapobiegania erozji gleb oraz - współistnienia tradycji i współczesności.
17. Dążenie do odtwarzania dawnego wyglądu tradycyjnych sadów jako świadomej kontynuacji charakterystycznych cech lokalnego krajobrazu. Właściciele i zarządcy terenów

18. Utrzymanie upraw drzew owocowych odmian historycznych i rodzimych kolekcji. Właściciele i zarządcy terenów
19. Utworzenie rejestru istniejących jeszcze dawnych sadów oraz starych odmian drzew owocowych i wyznaczenie im społecznych opiekunów.
20. Wzmocnienie w regionie roli, działalności i przesłania Stowarzyszenia "Sandomierski Szlak Jabłkowy" oraz Izby Tradycji Ogrodniczej w Obrazowie.
21. Dotyczy obecnie eksploatowanych złóż piasków i żwirów: Eksploatacja zasobów wyłącznie w oparciu o szczegółową analizę oddziaływania na środowisko (w tym na krajobraz) z dochowaniem Właściciele i zarządcy terenów wszelkich obowiązujących procedur. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację zobowiązany jest: - na etapie eksploatacji złożyć przedsięwziąć wszelkie niezbędne środki w celu ochrony powierzchni ziemi, w tym walorów krajobrazowych w obszarze górniczym, a także ochrony wód powierzchniowych i podziemnych; - po zakończonej eksploatacji przywrócić teren do stanu pierwotnego lub przekształcić wyrobisko w obiekt o walorach krajobrazowych, wykorzystując do tego odpowiednią rekultywację np.: wodną, leśną, rekreacyjną, edukacyjną, z poszanowaniem potrzeby ochrony krajobrazu. Jednocześnie ustala się bezwzględny zakaz składowania odpadów w wyrobiskach pokopalnianych

Kod krajobrazu: 26-342.36-57

ID krajobrazu priorytetowego: 211

Nazwa krajobrazu priorytetowego: **Dolina Opatówki**

Typ krajobrazu: 2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne

Podtyp krajobrazu: 2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk

Zagrożenia:

1. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf
2. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej
3. Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk łąkowych
4. Zmniejszenie się różnorodności biologicznej.
5. Zanikanie charakterystycznego przestrzennego układu pól, zadrzewień oraz miedz, w postaci szachownicy pól, układu łąkowego, niwowego itp., stanowiącego wyróżnik regionu - tekstury i faktury krajobrazu.
6. Zanieczyszczenie terenu odpadami.

Rekomendacje i wnioski:

1. Niedopuszczanie do eksploatacji złóż, dla których przed uchwaleniem audytu krajobrazowego nie wydano koncesji na eksploatację
2. Racjonalna gospodarka wodna, promowanie działań w zakresie retencjonowania wody; Przeciwdziałanie niekontrolowanym i nieuzasadnionym melioracjom
3. Racjonalna gospodarka wodna, promowanie działań w zakresie retencjonowania wody.
4. Zwalczanie obcych gatunków inwazyjnych takich jak np. *Quercus rubra*, *Robinia pseudoacacia* a zwłaszcza *Impatiens parviflora*; Podnoszenie świadomości ekologicznej.
5. Zachowanie cech charakterystycznych tradycyjnych krajobrazów otwartych w zakresie typów upraw, rozłogów pól, łąk i pastwisk, zadrzewień i innych elementów wyposażenia wnętrza krajobrazowych określających tradycyjny charakter krajobrazu; Zachowanie tradycyjnych typów rozłogu pól, łąk i pastwisk przy podziałach i scalaniu nieruchomości.
6. Podnoszenie świadomości społecznej; Promowanie selektywnej zbiórki odpadów, przydomowych kompostowników; Rozwijanie recyklingu, wykorzystywanie nowoczesnych technologii odzysku surowców oraz unieszkodliwiania odpadów; Prowadzenie skutecznej gospodarki komunalnej w tym szczególna dbałość o dostęp do pojemników i kontenerów na odpady w miejscach szczególnie uczęszczanych.

II.3.3. Zabytki.

Krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Wyróżnia się on regionalną odrębnością, co jest efektem zespolenia czynników przyrodniczych z wpływami kulturowymi.

Rejestr Zabytków Archeologicznych Województwa Świętokrzyskiego

Na terenie gminy Wojciechowice znajdują się dwa stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru:

- kurhan z epoki brązu w msc. Łopata - nr 279A wpisany do rejestru w 1983 r.

(kod inspire: PL.1.9.ZIPOZ.NID_A_26_AR.23194),

- kurhan z epoki brązu w msc. Stodoły-Kolonia - nr 280A wpisany do rejestru w 1983 r.

(kod inspire: PL.1.9.ZIPOZ.NID_A_26_AR.23201).

Rejestr Zabytków Nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego

Na terenie gminy Wojciechowice znajduje się 21 obiektów wpisanych do Rejestru, ponadto fragmentarycznie nachodzi granica strefy konserwatorskiej z sąsiedniej gminy Ożarów.

Tab. 4 Obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków nieruchomości na terenie gminy Wojciechowice. (stan: lipiec 2025 r.⁴)

L.p.	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Nr wpisu do Rejestru	Kod inspire	Data wpisu	Lokalizacja (msc.)
1.	Kościół parafialny	kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła, z XVIII w.	A.576	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_BK.67709	1957-01-22	Bidziny
2.	Cmentarz parafialny	teren cmentarza parafialnego	A.577	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_CM.7608	1988-06-14	Bidziny
3.	Zbiorowa mogiła żołnierzy WP	zbiorowa mogiła żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r.	A.578	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_CM.8326	1993-05-24	Drygulec
4.	Zespół kościoła parafialnego	kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja	A.579/1	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_BK.68440	1957-03-12	Gierczyce
5.		dzwonnica	A.579/2	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_BL.20044	1967-06-21	Gierczyce
6.		kostnica	A.579/3	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_BK.68446	1977-05-20	Gierczyce
7.		ogrodzenie	A.579/4	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_BL.20052	1977-05-20	Gierczyce
8.	Cmentarz parafialny	teren cmentarza parafialnego	A.580	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_CM.7616	1988-06-14	Gierczyce
9.	Cmentarz choleryczny	teren cmentarza cholerycznego, XIX w.	A.581	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_CM.7898	1991-04-22	Gierczyce
10.	Park podworski wraz z aleją dojazdową	teren parku oraz aleja dojazdowa, XVIII w.	A.582	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_ZZ.16050	1957-12-04	Gierczyce
11.	Park	teren parku, XIX w.	A.583	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_ZZ.17364	1957-12-17	Jasice
12.	Zespół dworsko-parkowy	teren zespołu dworsko-parkowego, XVIII w.	A.584	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_ZZ.17371 PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_ZE.21797	1957-12-12 1991-10-25	Kaliszany
13.	Park podworski	teren parku podworskiego	A.585	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_BK.67813	1972-10-28	Mierzanowice
14.	Kościół parafialny	kościół parafialny pw. św. Teresy	A.586	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_BK.67813	1972-20-28	Stodoły
15.	Cmentarz parafialny	teren cmentarza parafialnego	A.587	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_CM.7692	1988-06-14	Stodoły
16.	Zespół kościoła parafialnego	kościół parafialny p.w. Św. Wojciecha	A.588/1	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_BK.68509	1956-10-16	Wojciechowice

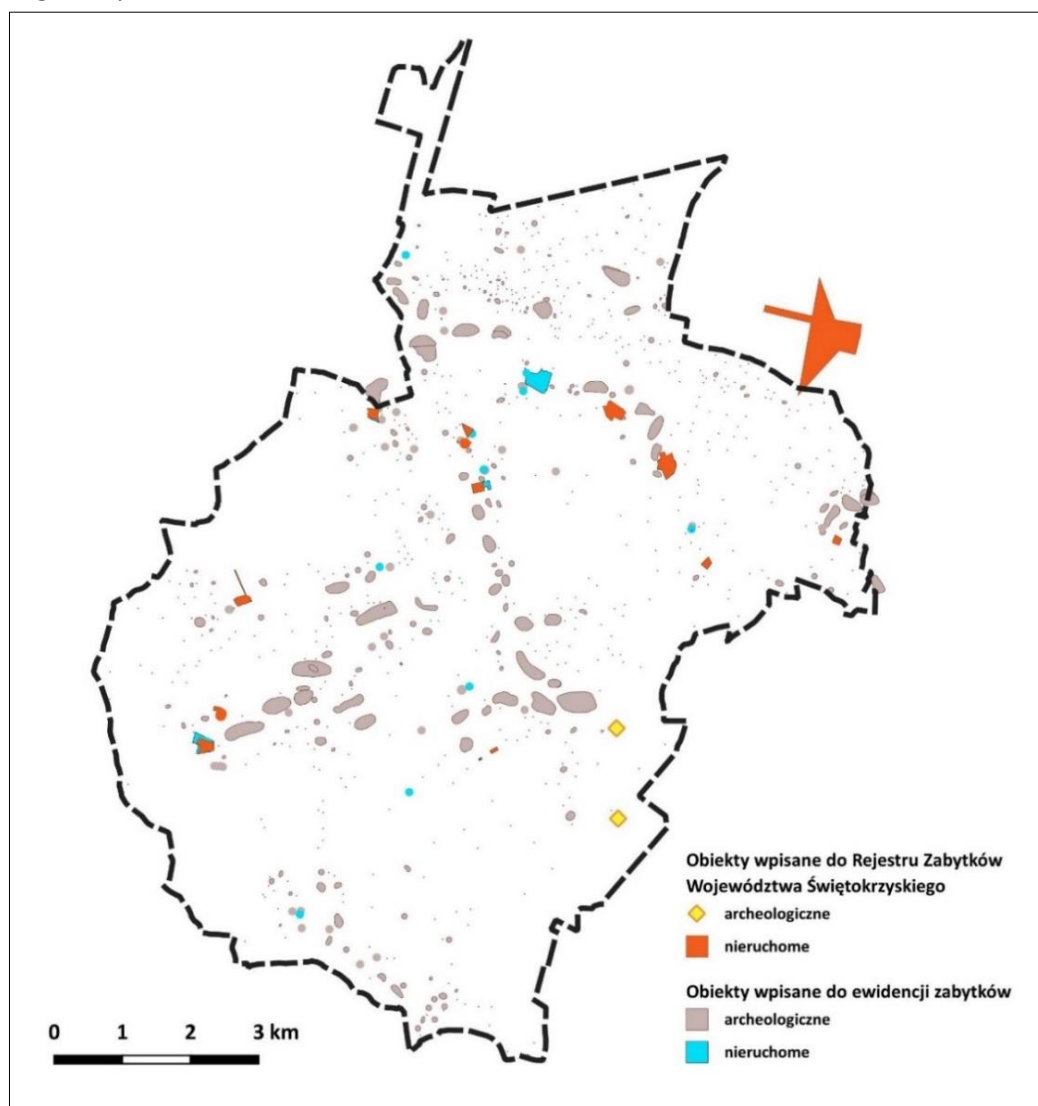
⁴ Dane ze strony: https://wuozielce.bip.gov.pl/rejestry-ewidencje-archiwa/1170787_rejestr-zabytkow-nieruchomych.html

17.		kostnica	A.588/2	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_BK.68528	1982-07-30	Wojciechowice
18.		ogrodzenie cmentarza kościelnego z bramką na plebanię	A.588/3	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_BL.20087	1982-07-30	Wojciechowice
19.	Cmentarz parafialny	teren cmentarza parafialnego	A.589	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_CM.7690	1988-06-14	Wojciechowice
20.	Park podworski	teren parku podworskiego	A.590	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_ZZ.17408	1957-12-12	Wojciechowice
21.	Park	teren parku, XVIII w.	615*	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_ZZ.17341	1957-12-13	Bidziny / Jasice

*obiekt oczekuje na nadanie nr rejestrowego.

Ponadto na północy obrębu Wlonice nachodzi fragment strefy konserwatorskiej parku w miejscowości Wyszmontów (gmina Ożarów) - Nr A.560 (1986-05-27) - kod inspire: PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_26_OT.16932.

Rys. 19 Lokalizacja obiektów objętych ochroną na terenie gminy Wojciechowice ujętych wg danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Wg danych przekazanych przez Narodowy Instytut Dziedzictwa poza obiektami wpisanymi do ww. rejestrów zewidencjonowanych zostało: 844 obiekty archeologiczne (780 obszarowych i 64 punktowych) oraz 57 obiektów nieruchomych (16 punktowych, 40 obszarowych, 1 liniowy).

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Wojciechowice

W 2021 r. została podjęta uchwała Nr XXIX/201/2021 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 29 października 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Wojciechowice na lata 2021-2024 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2021 r. poz. 3489).

W wykazie zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy wymieniono 36 obiektów (w tym 2 stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru oraz 17 obiektów nieruchomych z nadanym nr rejestrowym). Zgodnie z tabelą nr 1 do ww. uchwały na terenie gminy Wojciechowice znajduje się 25 zabytków nieruchomych oraz 187 stanowisk archeologicznych – wg tabeli nr 2, ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków. Z kolei w tabeli nr 3 wymieniono 68 figurek i krzyży przydrożnych na terenie gminy.

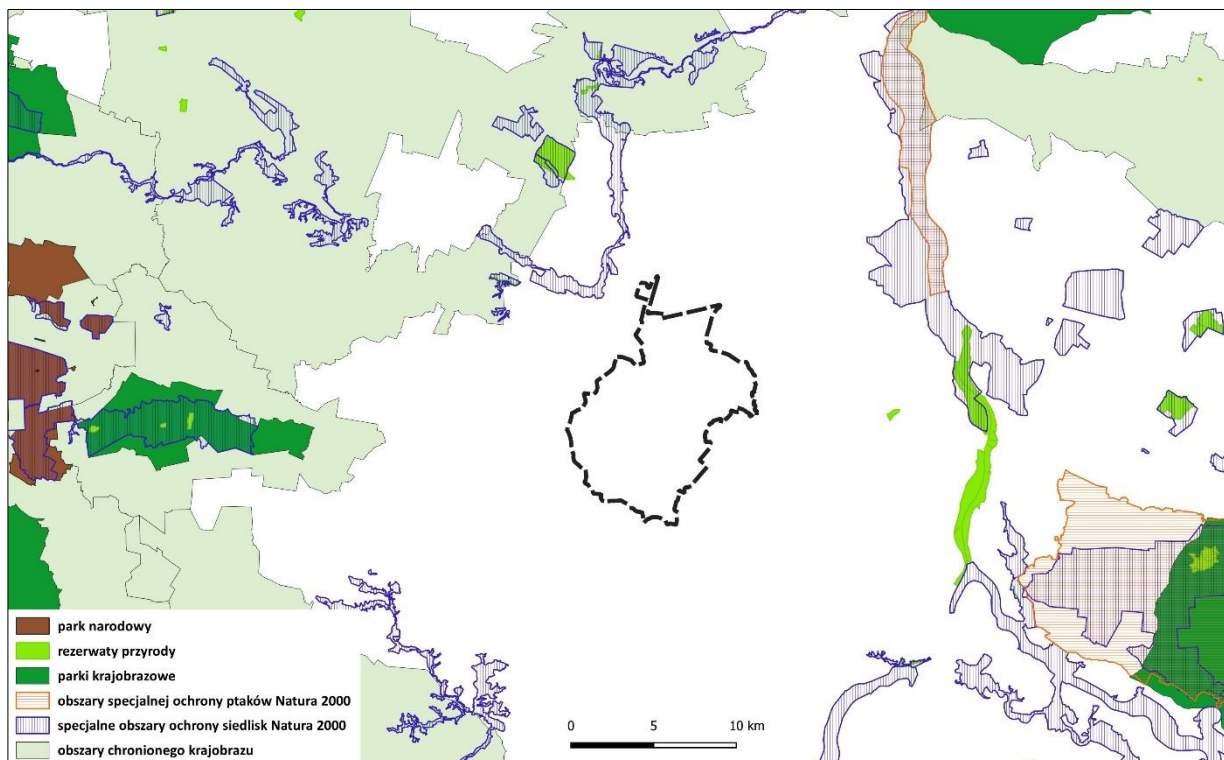
Głównym zadaniem z zakresu ochrony przestrzeni kulturowej powinno być zabezpieczanie obiektów i zespołów zabytkowych, w tym dziedzictwa archeologicznego, przed degradacją oraz sukcesywna renowacja, rewitalizacja oraz racjonalne ich udostępnienie drogą pełnego wykorzystania instrumentów prawnych i finansowych przewidzianych w obowiązujących przepisach prawnych i programach. Poza ochroną istniejących zabytków niezwykle ważne jest, by realizowana w ich pobliżu zabudowa kontynuowała tradycje regionalne i była harmonijnie wkomponowana w przestrzeń kulturową.

II.4 Powiązania przyrodnicze obszaru z otoczeniem.

Gmina Wojciechowice położona jest poza ponadregionalnym systemem przyrodniczym. Ze względu na brak cennych walorów przyrodniczych brak jest tu obszarów chronionych.

Powiązania funkcjonalne zapewnia rośliność, będąca miejscem występowania drobnej zwierzyny i ptactwa. Ciągi te umożliwiają migrację roślin i zwierząt tworząc korytarze o randze lokalnej. Poprzez te korytarze ekologiczne obszar opracowania łączy się z terenami przyległymi. Z uwagi na rolniczy charakter gminy te lokalne ciągi zlokalizowane są głównie w obniżeniach terenu przy ciekach wodnych oraz w północnych krańcach gminy (kompleks leśny na pn. od msc. Drygulec).

Rys. 20 Gmina Wojciechowice na tle sieci obszarów chronionych.

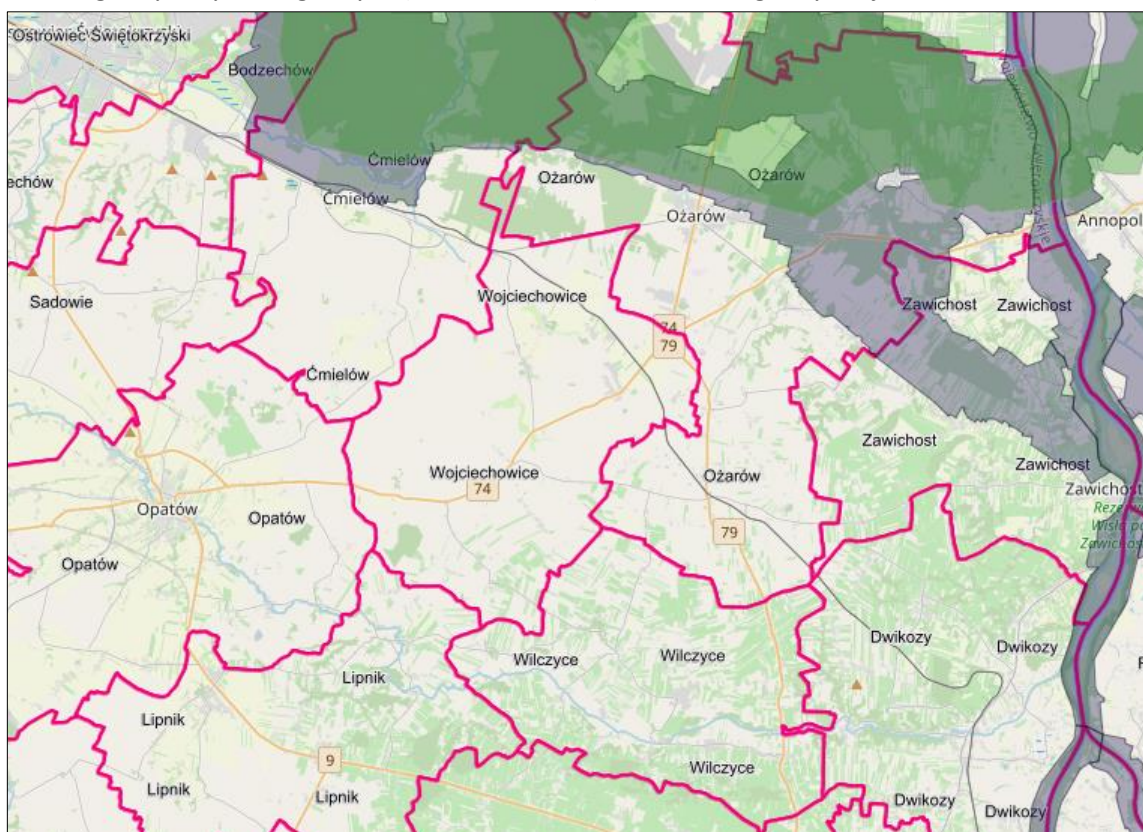
Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – usługa pobierania, luty 2026 r.

Korytarze ekologiczne

Przez gminę Wojciechowice nie przebiegają korytarze ekologiczne. Najbliższe korytarze zlokalizowane są na północ od gminy Wojciechowice tj.:

- w odległości ok. 0,7 km przebiega korytarz pn. Sieradowicki PK i Dolina Kamiennej GKPdC-3 - wg warstwy wykonanej na zlecenie Ministra Środowiska przez Polską Akademię Nauk - Zakład Badania Ssaków w Białowieży w 2005 roku. Powstała ona na podstawie analizy:
 - wcześniejszych opracowań dotyczących wyznaczania korytarzy ekologicznych w Polsce oraz analizy środowiskowej;
 - danych dotyczących rozmieszczenia wybranych gatunków wskaźnikowych dla zachowania ciągłości cennych przyrodniczo obszarów oraz różnorodności biologicznej na poziomie genetycznym i ekosystemowym;
 - historycznych i obecnych szlaków migracyjnych gatunków wskaźnikowych;
 - danych genetycznych gatunków wskaźnikowych.
- w odległości ok. 0,5 km przebiega korytarz pn. Lasy Skierzynskie - Dolina Wisły GKPdC-5A - wg opracowanej w 2011 r. (opublikowanej w 2012 r.) mapy korytarzy ekologicznych istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej w ramach projektu pn. „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”.

Rys. 21 Przebieg korytarzy ekologicznych (2005 r. i 2012 r.) w okolicach gminy Wojciechowice.

kolor zielony - korytarze wyznaczone w 2005 r., kolor szary - korytarze wyznaczone w 2012 r.

Źródło: <https://mapa.korytarze.pl/>

II.5 Jakość środowiska i jego zagrożenia.

II.5.1. Stan jakości powietrza i klimat akustyczny.

Na stan sanitarny powietrza atmosferycznego mają wpływ: emisja komunikacyjna, emisja niska, której źródłem są lokalne kotłownie i piece węglowe używane w indywidualnych gospodarstwach domowych, zanieczyszczenia gazowe i pyłowe przemieszczające się zgodnie z kierunkiem wiatru, które emitowane są do środowiska spoza obszarów opracowania.

Według obowiązujących przepisów, ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach państwowego monitoringu środowiska. Na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza wojewoda dokonuje przynajmniej co pięć lat klasyfikacji stref, odrębnie pod kątem poziomu każdej substancji, wyodrębniając strefy w których przekroczone są wartości kryterialne (dopuszczalne, progowe) oraz co roku dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w danej strefie, a następnie dokonuje klasyfikacji stref. Wykonawcą, w imieniu Wojewody Świętokrzyskiego, obu ocen jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska w województwie świętokrzyskim strefy stanowią: miasto Kielce (kod PL2601) oraz strefa świętokrzyska, obejmująca pozostałą część województwa (kod PL2602). Wynikiem przeprowadzonej oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2024 jest zaliczenie wszystkich substancji podlegających ocenie, do jednej z klas A lub C.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione określone kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Ocena pod kątem ochrony zdrowia ludzi została wykonana odrębnie dla 12 substancji: dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃), benzenu (C₆H₆), pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz zanieczyszczeń oznaczanych w pyłe zawieszonym PM₁₀: benzo(a)pirenu (B(a)P), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i ołowiu (Pb). Ocena pod kątem ochrony roślin została wykonana dla strefy świętokrzyskiej odrębnie dla 3 zanieczyszczeń: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O₃).

Tab. 5 Klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}).

Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
PL2602	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach „Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim - raport wojewódzki za rok 2024”, Kielce, 2025.

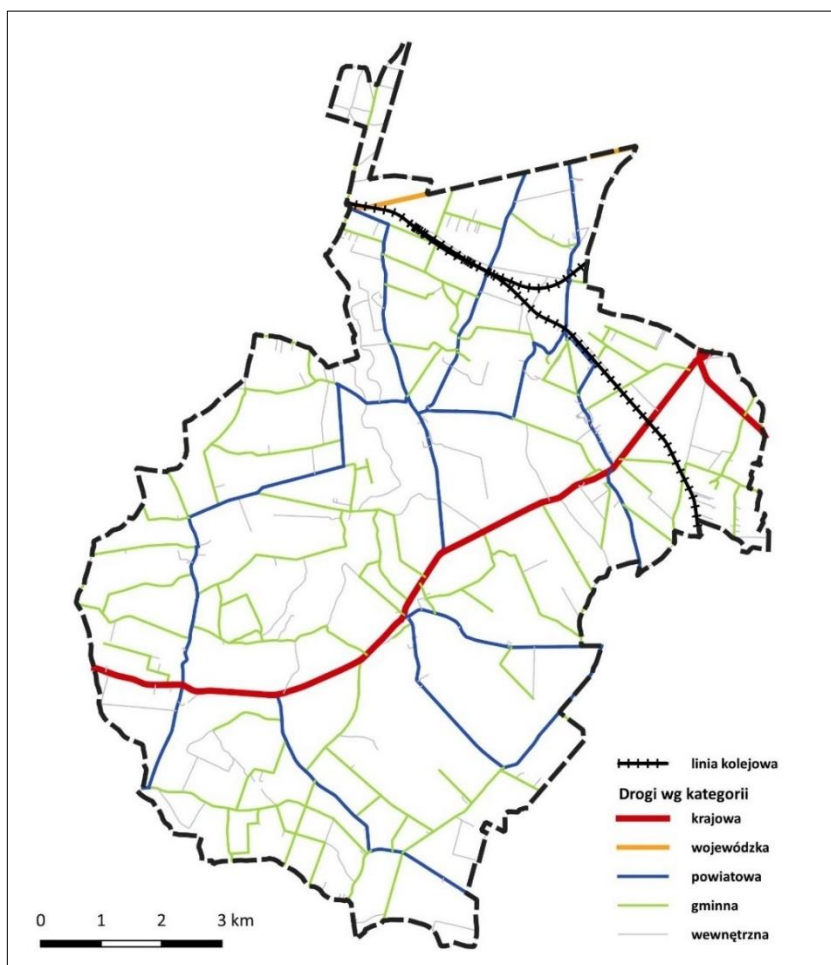
Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy – a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

Klimat akustyczny

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Za główne źródła hałasu na terenie gminy Wojciechowice należy uznać większe szlaki komunikacyjne - drogi krajowe DK74 i DK79, drogę wojewódzką Nr 755 (hałas komunikacyjny), linię kolejową, w dalszej kolejności zakłady produkcyjne i lokalne źródła hałasu w postaci zakładów usługowych i rzemieślniczych (hałas przemysłowy). Gmina Wojciechowice nie należy do aglomeracji o liczbie powyżej 100 tys. w związku z tym nie ma obowiązku przeprowadzania oceny akustycznej (sporządzenia map hałasu) – zgodnie z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Rys. 22 Sieć komunikacyjna na terenie gminy Wojciechowice.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k – GUGiK, usługa pobierania, luty 2026 r.,

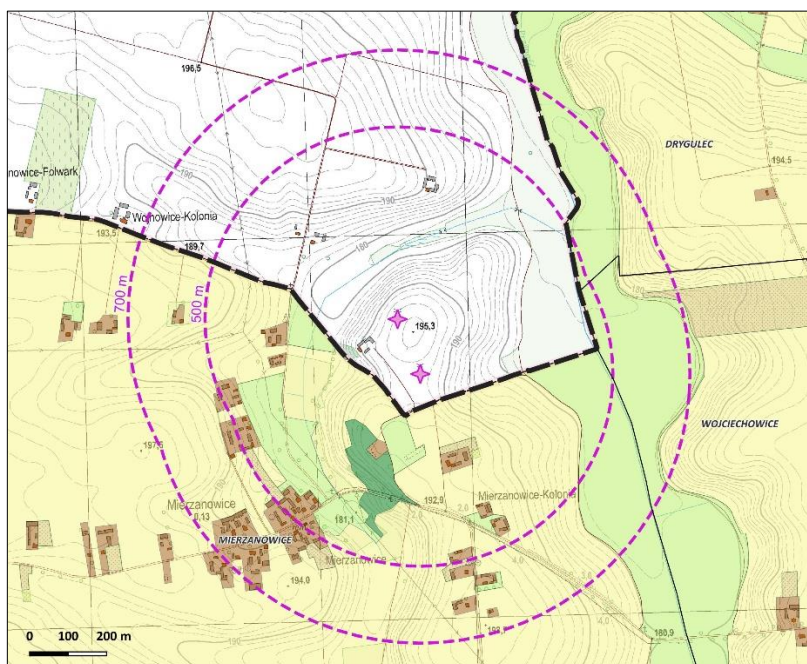
Hałas komunikacyjny stanowi największy procent uciążliwości akustycznej, składa się na niego szereg czynników jak: natężenie ruchu, płynność ruchu, średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny, udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych, rodzaj i stan nawierzchni oraz pochylenie podłużne drogi, łuku.

W celu doprowadzenia poziomu hałasu poniżej wartości dopuszczalnych zaleca się m.in. stosowanie zasady strefowania, polegającej na:

- wprowadzaniu ekranów akustycznych w pasach drogowych,
- wprowadzaniu zwartej zieleni izolacyjnej i kształtowaniu rzeźby terenu,
- oddalaniu zabudowy wymagającej ochrony akustycznej od źródeł hałasu oraz zmienność parametrów tej zabudowy (intensywności, wysokości itp.),
- ekranowanie źródeł hałasu zabudową niewymagającą ochrony akustycznej.

Na terenie gminy Wojciechowice brak jest elektrowni wiatrowych, jednak dwie elektrownie zlokalizowane są w gminie Ćmielów przy granicy z gminą Wojciechowice (w odległości 80 m i 160 m), zatem oddziaływanie sięga na teren Wojciechowic, co oznaczać może uciążliwości hałasowe związane z pracą turbin. Zgodnie z obecnymi przepisami (obowiązującymi od kwietnia 2023 r.), minimalna odległość elektrowni wiatrowej od zabudowań mieszkalnych wynosi 700 m, co oznacza znaczne ograniczenia w odniesieniu do msc. Mierzanowice. Zasięg oddziaływania elektrowni wiatrowej w promieniu 500 m jest aktualnie tematem nowelizacji prawa energetycznego (w trakcie procedowania), która ma na celu zmniejszenie minimalnej odległości od zabudowań z 700 m do 500 m (w tej odległości poziom hałasu powinien być poniżej 40 dB, co jest uznawane za bezpieczne dla zdrowia).

Rys. 23 Lokalizacja elektrowni wiatrowych w gm. Ćmielów i zasięg ich potencjalnego oddziaływania.

Źródło: opracowanie własne (Ekofizjografia).

II.5.2. Stan jakości wód.

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW), która jest dokumentem ustanawiającym ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. RDW jest wdrażana w Polsce, przede wszystkim, w postaci przeglądu i aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są jednym z podstawowych dokumentów planistycznych, przyjmowanych w drodze rozporządzeń. Stanowią one podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w perspektywie sześciolletniej.

RDW określa wymóg osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego i chemicznego dla jednolitych części wód. Zgodnie z danymi zamieszczonymi w rozdz. II.2.4. dla Jednolitych Części Wód Podziemnych - JCWPd na których znajduje się gmina Wojciechowice (PLGW2000102, PLGW2000117, PLGW2000103) stan chemiczny i ilościowy został określony jako dobry a osiągnięcie celów środowiskowych jest niezagrażone. Z kolei dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych RW200006234949, RW20000623169, RW200006231499, RW20001123499 ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego została wskazana jako zagrożona.

Dużym zagrożeniem dla jakości wód może być nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin używanych w rolnictwie. Zbyt wysokie dawki tych substancji tylko częściowo są wykorzystywane przez rośliny, podczas gdy pozostała ilość spływa z wodami opadowymi do wód powierzchniowych oraz przenika w wyniku infiltracji do wód podziemnych.

Skażenie pestycydami stanowi poważne zagrożenie dla życia biologicznego w wodach. W wyniku dopływu biogenów zawartych w nawozach (gł. związków azotu i fosforu) następuje stopniowy proces eutrofizacji wód. Zwiększa się ilość organizmów, gł. planktonowych (masowe zakwity glonów), zmniejsza się przezroczystość wód, następuje spadek stężenia tlenu w wodzie oraz nasycenie wody szkodliwymi metabolitami i produktami rozkładu materii organicznej. W krańcowych przypadkach może dojść do saprotrofizacji, czyli „duszenia” się zbiornika z powodu braku tlenu i wysokich stężeń trujących produktów beztlenowego rozkładu materii.

W celu zapobiegania spływów powierzchniowych należy:

- stosować odpowiednie dawki nawozów i środków ochrony roślin,
- stale utrzymywać gleby pod okrywą roślinną,

- stosować ochronne pasy zadrzewień, zakrzewień, zbiorowisk szuwarowych oraz roślinności łąkowej i nadwodnej wzdłuż cieków wodnych i zbiorników wód, które stanowią skuteczną barierę biogeochemiczną, przechwytyjąc i neutralizując spływające zanieczyszczenia.

Potencjalne zagrożenie dla jakości wód stwarzać może stosunkowo słaby system odprowadzania i oczyszczania ścieków. Na terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków w Jasicach⁵, z której oczyszczone ścieki komunalne odprowadzane są do cieku Dopływ spod Bidzin (dopływ Przepaści). Ponadto gmina na swoim terenie realizuje program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

II.5.3. Promieniowanie elektromagnetyczne.

Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym związane z występowaniem elementów infrastruktury elektroenergetycznej związane są z ochroną przed polami elektromagnetycznymi. Rozbudowa elementów układu elektroenergetycznego powinna następować równocześnie z zagospodarowaniem nowych terenów przeznaczonych do zabudowy. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego, mogącymi stwarzać ograniczenia w zagospodarowaniu terenu, są urządzenia elektroenergetyczne (linie najwyższego, wysokiego i średniego napięcia oraz niektóre stacje transformatorowe), nadajniki radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej oraz niektóre urządzenia przemysłowe. Poziomy pól elektrycznych i magnetycznych wytwarzanych przez linie i stacje elektroenergetyczne podlegają ograniczeniom w miejscach przebywania i zamieszkania ludzi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Linie elektroenergetyczne

Oddziaływanie linii elektroenergetycznych mieści się z reguły w zakresie od kilku do kilkunastu metrów od skrajnych przewodów. Operatorzy sieci wnioskują, aby w „pasie technologicznym linii” nie budować budynków mieszkalnych i nie lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W uproszczeniu można przyjąć, że ponadnormatywne wartości promieniowania elektromagnetycznego mieszczą się w granicach tych stref technicznych.

Przez środkową część gminy Wojciechowice przebiega dwutorowa linia napowietrzna 110kV relacji Sandomierz – Ostrowiec Św. i Gerlachów – Ożarów Miasto (od wschodniej granicy gminy do okolic miejscowości Stodoły Kolonie) oraz relacji Sandomierz – Ostrowiec i Ożarów Miasto – Ostrowiec (od okolic miejscowości Stodoły Kolonie do zachodniej granicy gminy), natomiast od okolic miejscowości Stodoły Kolonie w kierunku GPZ Ożarów Miasto przebiega dwutorowa linia napowietrzna 110 kV relacji Gerlachów – Ożarów Miasto i Ożarów Miasto – Ostrowiec. Sieci SN przebiegające przez teren gminy wyprowadzone są z istniejącego GPZ 110/15kV – Opatów i GPZ 110/15kV Ożarów. Gmina Wojciechowice zasilana jest w układzie normalnym ze stacji 110/15kV Ożarów. Stacje transformatorowe są głównym źródłem zasilania odbiorców bytowo-komunalnych i sieci oświetleniowej. Wszystkie stacje transformatorowe są stacjami napowietrznymi.

Stacje bazowe telefonii komórkowej

Stacje telefonii komórkowej są obecnie najbardziej rozpowszechnionym rodzajem obiektów radiokomunikacyjnych. W otoczeniu typowych stacji bazowych telefonii komórkowych pola elektromagnetyczne o wartościach wyższych od dopuszczalnych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten, na wysokości ich zainstalowania.

⁵ W dniu 14.07.2025 r. Wójt Gminy Wojciechowice wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w msc. Jasice, gm. Wojciechowice”

Tab. 6 Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie gminy Wojciechowice.

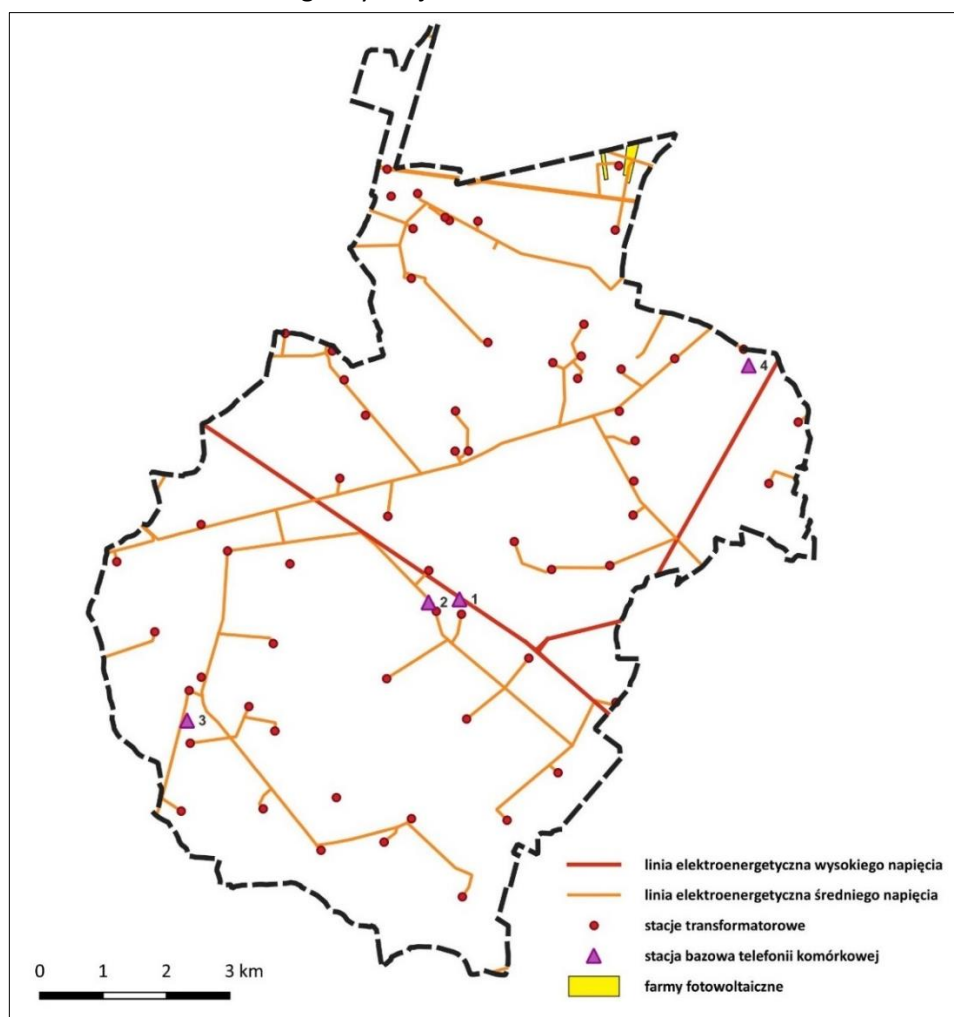
Lp.	Operator	Id stacji	Nr decyzji / pozwolenia	Typ	Data ważności	Lokalizacja
1.	Play	OPA4470	MNET/4/7642/5/25 UMTS2100/4/7642/5/25	zmP	2028-09-30	Stodoły-Kolonie, dz. nr 115/6, obręb 0018
2.	Orange	2406	MNET/15/24160/11/25 REJ/15/24160/1/25	zmP P	2032-08-31 2099-12-29	Stodoły-Kolonie, 72
3.	Play	OPA4471	REJ/4/13404/3/25	zmP	2099-12-29	Gierczyce, dz. nr 297
4.	Play	OPA4405	REJ/4/10194/5/25	zmP	2099-12-29	Wlonice, dz. nr 7/2, 8/4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony: <https://beta.btsearch.pl/> wg danych opartych o wykaz Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE) zawierający listę pozwoleń radiowych GSM/UMTS/CDMA/LTE

Farmy fotowoltaiczne

W ostatnich latach zauważa się wzrost zużycia energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE). W związku z zainteresowaniem potencjalnych inwestorów w planie ogólnym należy uwzględnić i przewidzieć wyznaczenie terenów fotowoltaiki (istniejącej oraz potencjalnej) wraz ze strefami ochronnymi związanymi z instalacjami OZE, o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Aktualnie na terenie gminy Wojciechowice funkcjonują farmy fotowoltaiczne na północy obrębu Smugi.

Rys. 24 Infrastruktura na terenie gminy Wojciechowice.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k – GUGiK, usługa pobierania, luty 2026 r. oraz danych ze strony <https://beta.btsearch.pl/>

II.5.4. Degradacja gleb.

Degradacja gleb oznacza szereg negatywnych procesów i zjawisk zachodzących w glebie. Przyczyniają się one do pogorszenia jej właściwości fizycznych, chemicznych oraz biologicznych, co w konsekwencji prowadzi do pogorszenia jej jakości.

Degradacja gleb polegająca na stracie określonej masy gleby spowodowana jest wieloma czynnikami. Zagrożenia związane są z zanieczyszczeniem gleb odpadami lub metalami ciężkimi, zjawiskami geodynamicznymi spowodowanymi kopalniami odkrywkowymi, eksploatacją surowców mineralnych, sztucznym przekształcaniem naturalnej konfiguracji terenu, likwidowaniem zespołów zieleni wysokiej, czy ograniczaniem terenów biologicznie czynnych. Niebezpieczna jest również powierzchniowa erozja wodna i wiatrowa niszcząca (wskutek wymywania lub zwiewania) wierzchnich, a często także i głębszych warstw gleby oraz przemieszczanie cząstek glebowych i składników mineralnych zawartych w glebie do wód powierzchniowych. Ponadto zachodzi mechaniczne niszczenie roślin i odsłanianie ich systemu korzeniowego. Również jakość wód (w szczególności związki biogenne - azot i fosfor) oraz powietrza jest zagrożona ze względu na zanieczyszczenie cząstkami gleby. Ochrona gleb przed erozją wodną jest też zarazem ochroną wód.

Bezpośrednim czynnikiem zagrożenia degradacji gleb jest rolnictwo, zwłaszcza w zakresie stosowania nawozów. W związku z ukształtowaniem terenu ma miejsce powierzchniowa erozja wodna, a ze względu na odkryty charakter terenu zwłaszcza w centralnej części gminy (brak roślinności wysokiej, brak większych zalesień) może dochodzić do erozji wietrznej.

Gleby, podobnie jak całe środowisko przyrodnicze, mogą ulegać zanieczyszczeniu. Ze względu na swoje właściwości sorpcyjne gleby pochłaniają wiele substancji chemicznych. Zanieczyszczenia gleb na terenie gminy mają głównie charakter antropogeniczny. Dotyczą emisji zanieczyszczeń z przemysłu (w tym na terenach eksploatacji surowców), transportu i odpadów komunalnych (składowisk odpadów) oraz zanieczyszczeń wynikających ze sposobu prowadzenia gospodarki rolnej (niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin, nawozów mineralnych lub organicznych, niewłaściwe użytkowanie rolnicze gleb). W mieście głównymi źródłami zanieczyszczeń gleb i gruntów są emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz przemysłowych.

Do działań w celu ograniczenia i zatrzymania degradacji gleb należy:

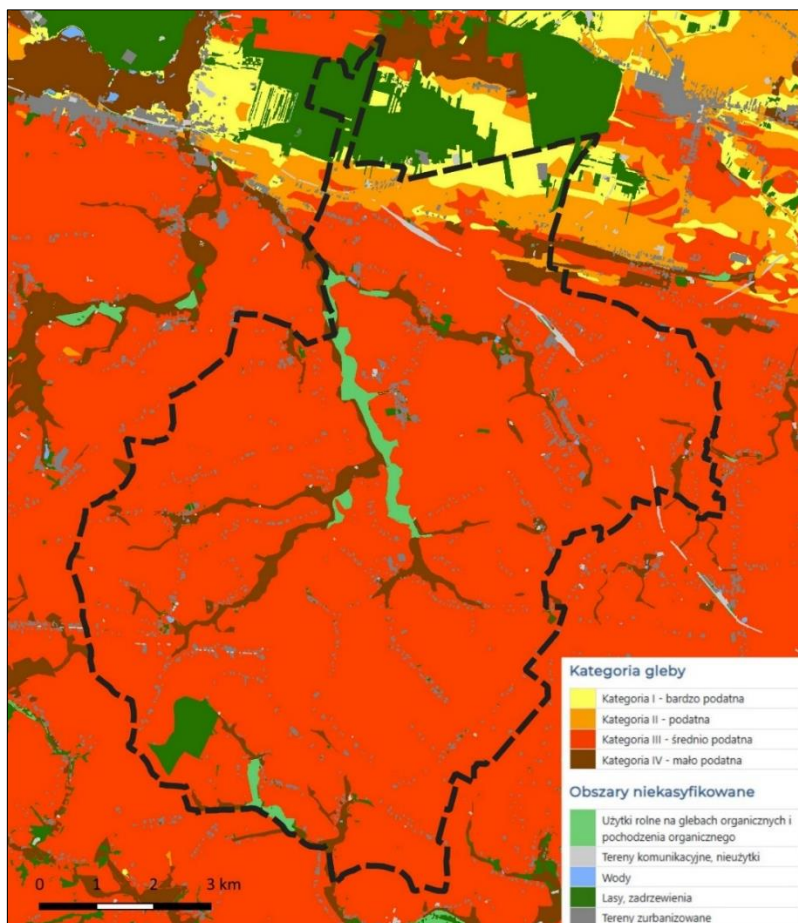
- zadarnianie dróg spływu wód opadowych,
- zakładanie i pielęgnowanie pasów zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- stosowanie płodozmianów przeciwozyjnych i roślin poplonowych,
- stałe utrzymywanie gleby pod okrywą roślinną,
- wykonywanie zabiegów uprawowych w kierunku poprzecznym do nachylenia stoku,
- stosować odpowiednie dawki nawozów i środków ochrony roślin,
- zlikwidowanie lub ograniczanie wpływu zanieczyszczeń na środowisko,
- stosowanie ochronnych pasów zadrzewień i zakrzewień oraz roślinności łąkowej i nadwodnej wzdłuż cieków wodnych, które stanowią skuteczną barierę biogeochemiczną, przechwytyjąc i neutralizując spływające zanieczyszczenia.

Susza rolnicza.

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach prowadzi System Monitoringu Suszy Rolniczej – SMSR, który ma za zadanie wskazać obszary, na których wystąpiły straty spowodowane suszą w uprawach uwzględnionych w ustawie o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w Polsce. Zgodnie z definicją określoną w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, susza oznacza szkody spowodowane wystąpieniem w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do dnia 30 września danego roku - klimatycznego bilansu wodnego poniżej określonej wartości dla poszczególnych gatunków lub grup roślin uprawnych oraz kategorii glebowych.

Kategorie podatności gleb na suszę określono dla gleb użytków rolnych wytworzonych z utworów mineralnych na podstawie informacji zawartej na mapie glebowo-rolniczej. Na terenie gminy Wojciechowice gleby najbardziej podatne na suszę występują w północnej części.

Rys. 25 Zróżnicowanie przestrzenne pokrywy glebowej gm. Wojciechowice wg kategorii podatności na suszę.

Źródło: GUGiK – usługa przeglądania, luty 2026 r. (IUNG Puławy - System Monitorowania Suszy Rolniczej).

II.5.5. Zagrożenie powodziowe.

Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy – Prawo wodne w dniu 7 września 2022 r. zostały podane do publicznej wiadomości mapy zagrożenia powodziowego (MZIP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) obejmujące:

- nowe MZIP i MRP dla około 1 tys. km rzek oraz 19 budowli piętrzących;
- aktualizację części obowiązujących MZIP i MRP (od rzek oraz od strony morza).

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego stanowią podstawę dla opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym, zawierających katalog działań technicznych i nietechnicznych mających na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji dla zdrowia i życia ludzi, działalności gospodarczej, środowiska i dziedzictwa kulturowego.

W dokumentach planistycznych obligatoryjnie ujawniane są obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn.zm.), obszary szczególnego zagrożenia powodzią (gdzie obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych) to:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,

- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska (o których mowa w art. 224 ww. ustawy), stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

W gminie Wojciechowice nie występują ww. obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

II.5.6. Ruchy masowe ziemi.

Ruchy masowe - powstające naturalnie lub na skutek działalności człowieka osuwanie, spętywanie lub obrywanie powierzchniowych warstw skał, zwietrzliny oraz gleby. W Polsce najczęstszym efektem wymienionych procesów grawitacyjnych są osuwiska. Osuwisko - forma geologiczna przejawiająca się w rzeźbie terenu, powstała w wyniku grawitacyjnego przemieszczenia wzdłuż powierzchni poślizgu, spływu lub oderwania materiału skalnego, w szczególności skał, zwietrzelin, gruntów i nasypów.

Zgodnie z Systemem Osłony Przeciwsuwiskowej (SOPO) Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie gminy Wojciechowice brak jest osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

II.5.7. Strefy sanitarne cmentarzy

Na terenie gminy Wojciechowice funkcjonują cztery czynne cmentarze rzymsko-katolickie w msc. Wojciechowice, Gierczyce, Stodoły Wieś i w Bidzinach oraz cmentarz polsko-katolicki w msc. Stodoły Wieś (dz. ewid. nr 67, w polach - poza układem osadniczym).

Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia ministra gospodarki komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określania, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze, który mówi, że: odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studni, źródeł, strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić około 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. W obszarze w/w cmentarzy istnieje sieć wodociągowa, obowiązuje zatem strefa dla wskazanej w rozporządzeniu zabudowy – 50 m od granicy działki cmentarza dla budynków korzystających z sieci wodociągowej.

Ponadto na terenie gminy zlokalizowany jest cmentarz epidemiczny w Gierzycach (dz. nr 142), gdzie pochówek zmarłych już się nie odbywa, oraz mogiła polskich żołnierzy w Drygulcu (dz. nr 523/6).

II.5.8. Poważne awarie.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstała w trakcie przemysłowego magazynowania lub transportu, w którym występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub zaistnienie takiego zagrożenia z opóźnieniem (art. 3 pkt. 23), natomiast poważna awaria przemysłowa to poważna awaria w zakładzie (§ 3 pkt. 24 ustawy).

Na terenie gminy Wojciechowice nie prowadzą działalności zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej⁶.

⁶ Zgodnie z wykazem zamieszczonym na stronie (stan na 31.12.2024 r.):

<https://www.gov.pl/web/gios/di-zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

III. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

III.1 Cel sporządzenia projektu planu, jego zawartość i powiązania z innymi dokumentami.

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 2023 r. wprowadziła dla gmin obowiązek sporządzenia Planu Ogólnego Gminy (POG). Procedura i zasady opracowania planu ogólnego zostały określone w art. 13a-13m ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1130 z późn.zm.). Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, co oznacza, że będzie wiążący zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy, które będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym jako tzw. obszary uzupełnienia zabudowy. Brak planu ogólnego uniemożliwi zatem prowadzenie jakichkolwiek działań planistycznych na obszarze gminy.

Rada Gminy w Wojciechowicach uchwałą Nr VI/23/2024 z dnia 26 września 2024 r. przystąpiła do sporządzenia Planu Ogólny Gminy Wojciechowice w jej granicach administracyjnych.

Zakres POG zawiera ustalenia i wymogi określone w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758, z późn.zm.) oraz w rozporządzeniu Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. z 2024 r. poz. 729).

Zgodnie z przepisami POG Wojciechowice sporządzony jest w formie danych przestrzennych (plik GML) zawierających strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne.

Strefy planistyczne, będące podstawową jednostką planu ogólnego, są wyznaczone rozłącznie z katalogu wymienionego w art. 13c ust. 2 ustawy. Każda strefa posiada tzw. profil funkcjonalny podstawowy (przypisany obligatoryjnie). Zgodnie z zasadami sporządzania planu ogólnego oprócz ogólnego zakwalifikowania terenu do danej strefy można wskazać tzw. profil funkcjonalny dodatkowy uwzględniający specyfikę danego terenu. Charakterystyka stref planistycznych stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia MRiT z dnia 8 grudnia 2023 r.

Należy podkreślić, że profil funkcjonalny (podstawowy i dodatkowy) określa jedynie jakie funkcje będą w ogóle dopuszczalne do wyznaczenia w planie miejscowym czy decyzji o warunkach zabudowy (w przypadku wyznaczenia obszaru uzupełnienia zabudowy). Profil funkcjonalny nie odnosi się w żadnym stopniu do proporcji między funkcjami i nie ma wpływu na udział tych funkcji w docelowym ani planowanym zagospodarowaniu na poziomie planu miejscowego. Szczegółowe warunki i sposób zagospodarowania są do ustalenia na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia POG są powiązane z dokumentami planistycznymi (z którymi muszą być zgodne lub z których wynikają uwarunkowania i zasady wiążące przy sporządzaniu POG), są to:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, zatwierdzony uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2014 r., poz. 2870),
- opracowanie ekofizjograficzne sporządzone dla POG Wojciechowice,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie gminy Wojciechowice,
- Strategia Rozwoju Gminy Wojciechowice na lata 2023-2030 przyjęta uchwałą Nr L/334/2023 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 22 czerwca 2023 (aktualnie w trakcie aktualizacji).

Na terenie gminy Wojciechowice obowiązują tylko trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- 1) Uchwała Nr XV/91/96 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 23 lutego 1996 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy jednorodzinnej na działkach nr 276 i nr 245 w Jasicach;

- 2) Uchwała Nr XV/65/2004 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wojciechowice Nr 1 w sołectwie Stodoły Kolonie;
- 3) Uchwała Nr XLV/231/2018 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Wojciechowice, w obrębie Smugi, na działkach ewidencyjnych numer: 40/7, 39/5, 40/8, 39/6, 40/4, 39/4.

Stopień pokrycia planami miejscowymi wynosi zaledwie ok. **0,15%** powierzchni gminy. Z tego względu na prawie całym terenie gminy realizacja inwestycji, w tym nowej zabudowy, opiera się o procedury administracyjne w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, czyli decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy.

III.2 Ustalenia projektu planu.

Na terenie gminy Wojciechowice wyznaczono 11 stref planistycznych z katalogu wymienionego w art. 13c ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
- SU – strefa usługowa,
- SP – strefa gospodarcza,
- SR – strefa produkcji rolniczej,
- SI – strefa infrastrukturalna,
- SN – strefa zieleni i rekreacji,
- SC – strefa cmentarzy,
- SO – strefa otwarta,
- SK – strefa komunikacji.

Poszczególne strefy planistyczne wydzielono głównie w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wykorzystując istniejącą geometrię działek oraz kontury użytków gruntowych. Ponadto wyznaczając granice brano pod uwagę geometrię obiektów z dostępnych lub przekazanych baz danych (w myśl art. 13g ustawy o planowaniu), lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy, jak również wnioski urzędu gminy, instytucji, mieszkańców i inwestorów.

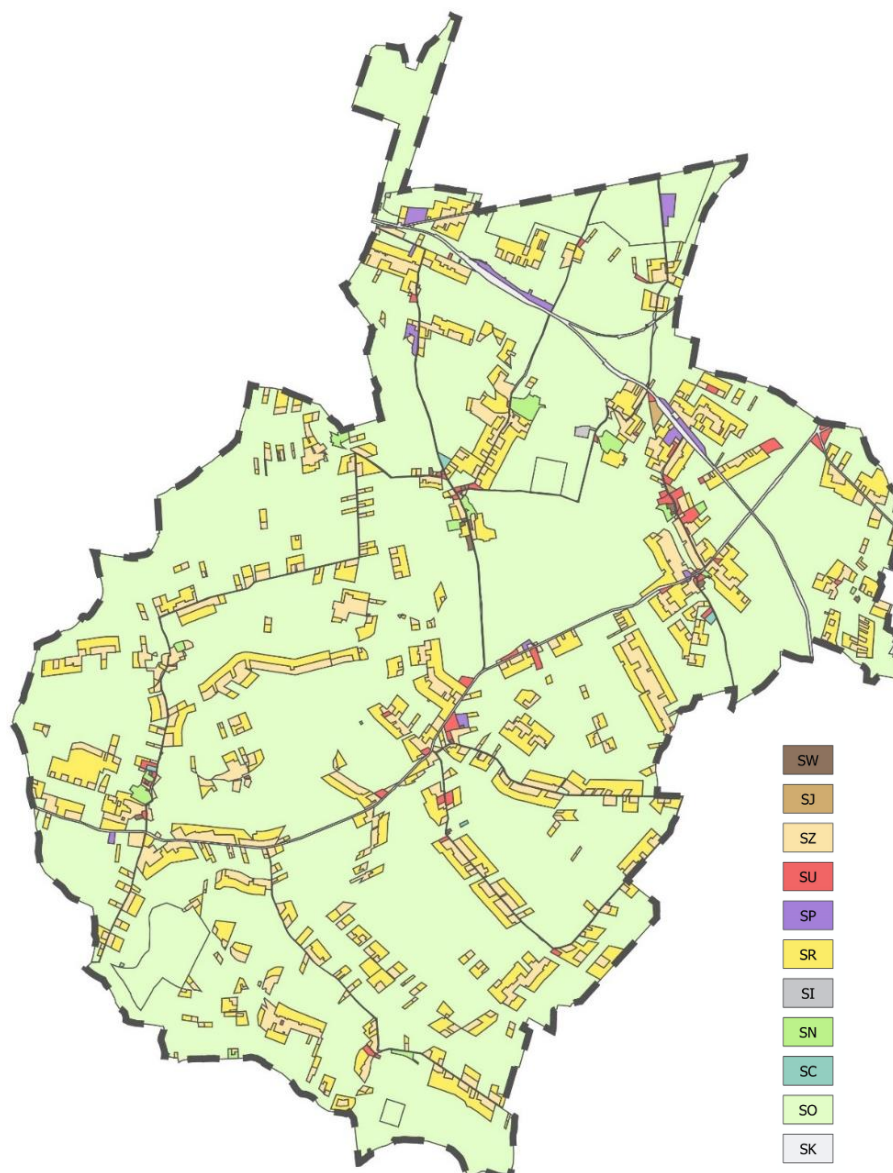
Wybierając profil dodatkowy w POG Wojciechowice dla poszczególnych stref przeanalizowano indywidualny, lokalny charakter każdej wyodrębnionej jednostki przestrzennej oraz uwarunkowania, w tym wynikające z odrębnych przepisów.

W ramach wymaganych standardów urbanistycznych określone zostały:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy,
- maksymalna wysokość zabudowy,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy zgodnie z art. 13e ust. 2 ustawy o planowaniu w strefach planistycznych: SW, SJ, SZ, SU, SP i SR (czyli o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–7) oraz na podstawie art. 13e ust. 3 dla strefy SI,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – w strefach planistycznych dla których przepis przewiduje obligatoryjnie określenie tej powierzchni (czyli o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–10) – w POG Wojciechowice to strefy: SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC.

Dla stref SO i SK nie określono udziału powierzchni biologicznie czynnej z uwagi na brak takiego wymogu. Gminne standardy urbanistyczne w POG Wojciechowice przeanalizowano dla poszczególnych obrębów oraz określono odpowiednio do specyfiki miejsca.

Rys. 26 Strefy planistyczne wyznaczone w projekcie POG Wojciechowice.

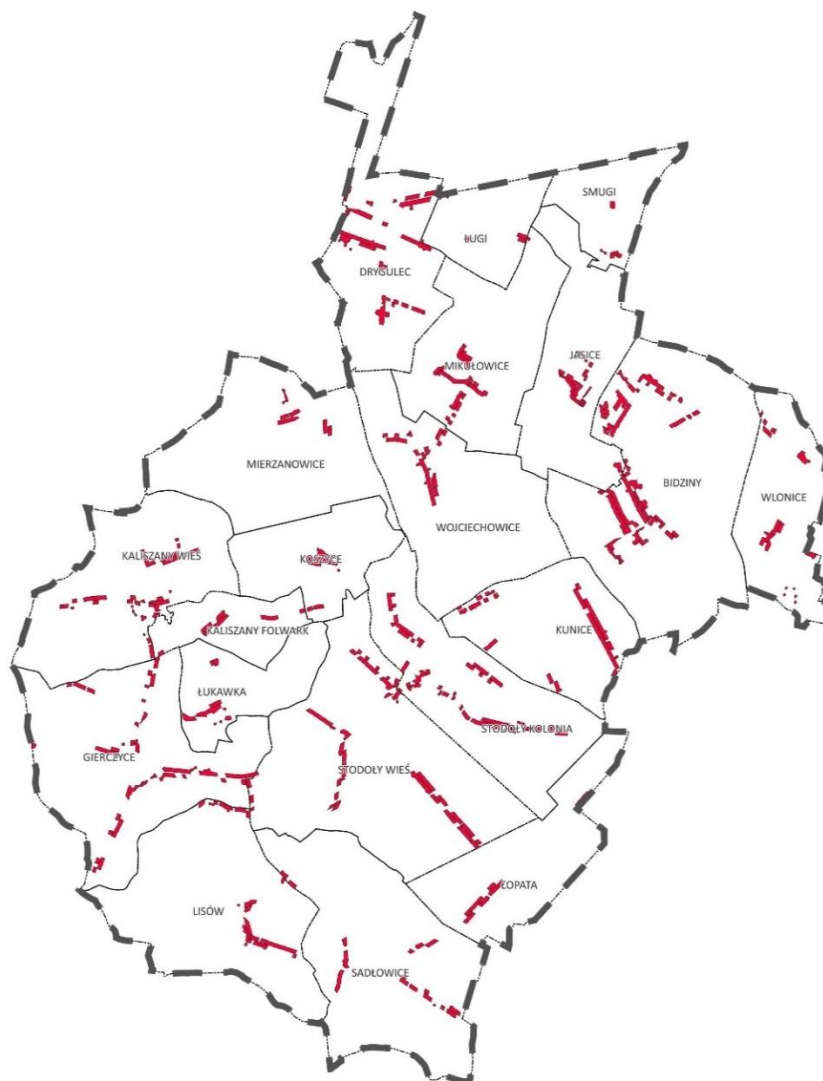
Tab. 7 Zestawienie danych o strefach planistycznych wyznaczonych w POG Wojciechowice.

Strefa	Ilość	Powierzchnia (ha)	Udział w powierzchni gminy (%)	Gminne standardy urbanistyczne			
				maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej
SW	15	6,99	0,1	2	50	15	30
SJ	3	4,60	0,1	0,5	40	12	30
SZ	453	665,77	7,7	0,5	50	15	30
SU	68	51,86	0,6	1,2	60	15	30
SP	13	35,82	0,4	1	50-70	15	20-25
SR	321	981,64	11,4	0,5	50	15	30
SI	16	52,85	0,6	-	-	-	20
SN	15	39,48	0,5	-	-	-	50-70
SC	7	4,66	0,1	-	-	-	30
SO	42	6723,46	77,7	-	-	-	-
SK	9	80,59	0,9	-	-	-	-

Obszar uzupełnienia zabudowy

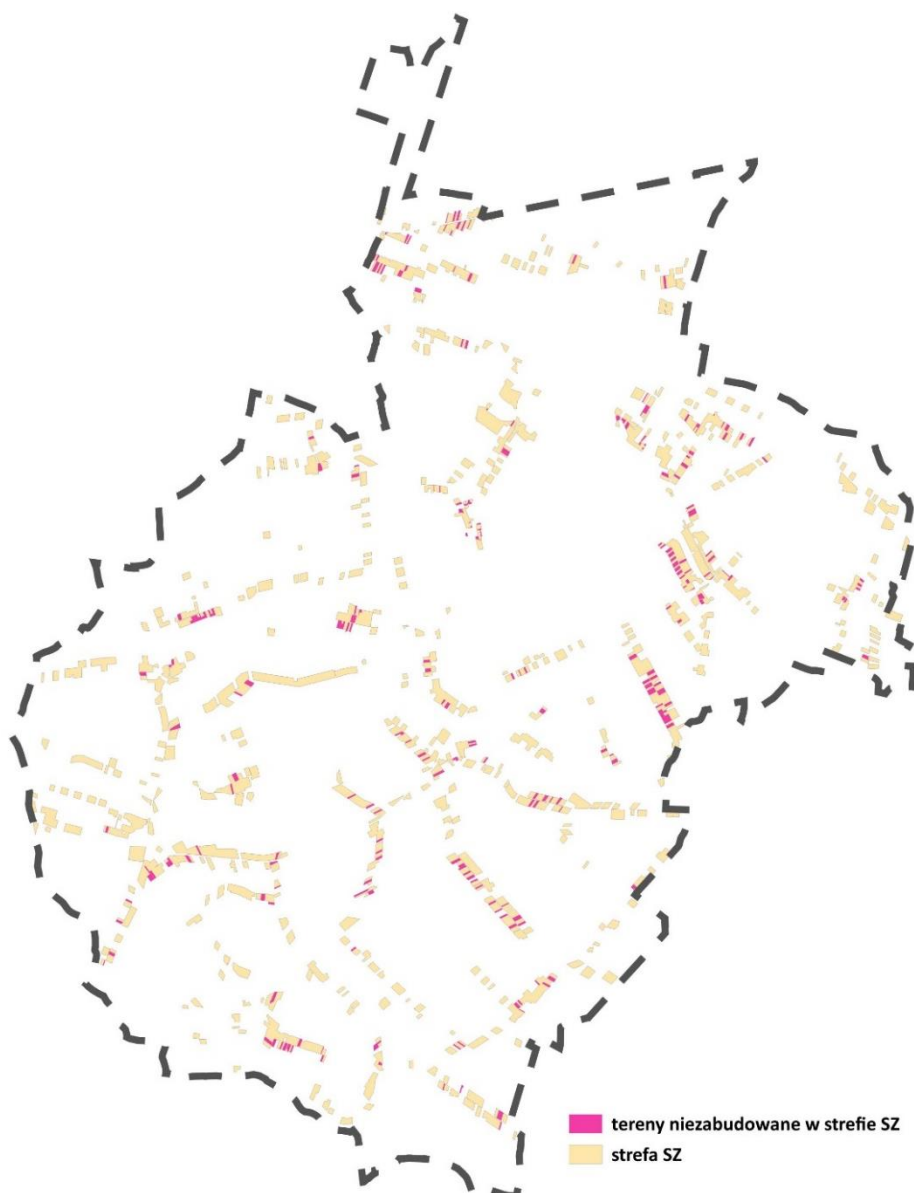
W projekcie POG Wojciechowice wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy (OUZ) zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. 2024 poz. 729). Uwzględniając lokalne uwarunkowania, politykę przestrzenną gminy, dociągnięcia do granic działek ewidencyjnych i włączenie luk w istniejącej zabudowie, rozszerzono granice bazowych nie przekraczając dopuszczalnej maksymalnej powierzchni powiększenia obszarów uzupełnień zabudowy. W wyniku edycji, w tym usunięcia bazowego OUZ na terenach obowiązujących miejscowych planów, powstał obszar uzupełnienia zabudowy o łącznej powierzchni ok. 260,44 ha. Rozszerzając OUZ uwzględniono ograniczenia wynikające z §1 pkt. 6 ww. rozporządzenia, w związku z czym na działkach stanowiących użytki klas I-III zlokalizowanych przy drogach publicznych (gminnych, powiatowych i wojewódzkich) granice OUZ zostały poszerzone do maksymalnie 50 m od granicy działki drogowej, a w przypadku jeżeli granice wyjściowe OUZ wykaczały poza tę odległość - zostały pozostawione w niezmienionej formie. Natomiast w pozostałych przypadkach tj. siedliska zlokalizowane w terenach otwartych, działki położone przy drogach nieposiadających statusu publicznych, granice obszarów uzupełnienia pozostały w pierwotnej formie.

Rys. 27 Obszary uzupełnienia zabudowy w POG Wojciechowice.

Strefy planistyczne wyznaczone na działkach niezabudowanych, zostały w projekcie POG wyznaczone w ciągach zabudowy (jako luki) lub sąsiedztwie istniejącej zabudowy (jako kontynuacja funkcji) jednocześnie przy drogach, czyli z zapewnieniem obsługi komunikacyjnej.

Rys. 28 Tereny niezabudowane w strefie wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową SZ.

III.3 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu.

Reforma planistyczna zobowiązała gminy do opracowania i przyjęcia planu ogólnego gminy do końca czerwca 2026 r. (przy jednoczesnym uchyleniu studium), na podstawie którego będą sporządzane plany miejscowe i wydawane decyzje o warunkach zabudowy (na terenach z wyznaczonym obszarem uzupełnienia zabudowy). Stopień pokrycia planami miejscowymi w gminie Wojciechowice wynosi zaledwie ok. **0,15%** powierzchni gminy, dlatego aktualnie realizacja inwestycji opiera się o wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W przypadku braku planu ogólnego zakładającego podział gminy na strefy planistyczne posiadające pakiety ogólnych przeznaczeń terenu, obszar gminy pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu, głównie rolniczym, a wszelkie działania inwestycyjne zostaną zastopowane z uwagi na brak planów miejscowych oraz brak możliwości wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Jednocześnie należy zauważyć, że z uwagi na występowanie gleb chronionych teren gminy i tak posiada znaczące ograniczenia przed zainwestowaniem „pozarolniczym”, ponieważ wymaga to odpowiednich procedur i zgód. Powyższe uwarunkowania sprawiają, że w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu nie nastąpią istotne zmiany środowiska - obszar gminy pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Ochrona środowiska to zespół działań podejmowanych w celu zachowania, przywrócenia i utrzymania równowagi przyrodniczej, a także zapewnienia optymalnych warunków życia dla ludzi i innych organizmów. Dotyczy różnych rodzajów ludzkiej aktywności ludzi i skupia się na takich zagadnieniach jak zanieczyszczenie powietrza, wód i gleb, gospodarce odpadami oraz takich zjawiskach jak utrata różnorodności biologicznej, wprowadzanie gatunków inwazyjnych czy genetycznie modyfikowanych.

Zdiagnozowane zagrożenia na omawianym terenie dotyczą głównie:

- użytkowania rolniczego terenu (nawożenie),
- barier fizjograficznych (liniowych: drogi, kolej, linie elektroenergetyczne; punktowych: maszty telefonii komórkowej),
- emisji zanieczyszczeń powietrza (drogi, zabudowa produkcyjno-usługowa, paleniska domowe).

Dlatego z punktu widzenia realizacji planu do głównych problemów z zakresu ochrony środowiska należą:

- degradacja powierzchni ziemi oraz zanieczyszczenie gleb spowodowane rolniczym użytkowaniem,
- wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza (emisje z systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych), w tym nasilenie hałasu,
- wzrost udziału powierzchni utwardzonych, co pociąga za sobą zmianę warunków odpływu wód opadowych,
- dodatkowe obciążenie gospodarki odpadami w związku z realizacją nowej zabudowy,
- potencjalnie zwiększone promieniowanie elektromagnetyczne (w związku z dopuszczeniem farm fotowoltaicznych),
- potencjalna możliwość wystąpienia lokalnych uciążliwości zapachowych (w związku z dopuszczeniem biogazowni).

Teren opracowania nie jest zlokalizowany w granicach obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Rozwiązania przyjęte w analizowanym projekcie planu, czyli wyznaczenie stref przy uwzględnieniu uwarunkowań, zapewniają odpowiednią ochronę środowiska respektując wartości przyrodnicze i krajobrazowe terenu opracowania.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY ICH UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU

Dokumenty ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

1. Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości (1979); cel: ochrona człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążenie do ograniczenia i stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, łącznie z transgranicznym zanieczyszczaniem powietrza na dalekie odległości.
2. Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Rio de Janeiro, 1992); cel: zapobieganie dalszym zmianom klimatu globalnego, ze szczególnym uwzględnieniem długoterminowego jego ocieplania na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze oraz Protokół z Kioto (1998) stanowiący uzupełnienie Konwencji klimatycznej.

3. Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 78 poz. 706); cel: ochrona prawa każdej osoby do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia, dla osiągnięcia celu w Konwencji określono działania w trzech obszarach dotyczących: zapewnienia społeczeństwu przez władze publiczne dostępu do informacji dotyczących środowiska, ułatwienia udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji mających wpływ na środowisko, rozszerzenia warunków dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.
4. Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji w 2000 r.; cel: ochrona różnorodności krajobrazów europejskich, zarówno naturalnych, jak i kulturowych, a także racjonalne zagospodarowanie i planowanie krajobrazu.

Dokumenty ustanowione na szczeblu wspólnotowym:

1. Dyrektywa 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywa 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków; cel: ochrona siedlisk i zwierząt (w tym ptaków) mających znaczenie dla utrzymania zróżnicowania biologicznego i tworzenie Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 200.
2. Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów; cel: zapobieganie wszelkiemu negatywnemu wpływowi składowania odpadów na wody powierzchniowe, wody gruntowe, glebę, powietrze oraz zdrowie ludzkie lub ograniczanie takiego wpływu.
2. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko; cel: zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.
3. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Polityka Wodna); cel: jest ustalenie ram dla ochrony śródładowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych.
4. Dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu, która ustanawia szczególne środki, określone w art. 17 ust. 1 i 2 dyrektywy 2000/60/WE; cel: zapobieganie i ochrona przed zanieczyszczeniem wód podziemnych.
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy; cel: m.in. utrzymanie jakości powietrza, tam gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawę w pozostałych przypadkach.

Dokumenty ustanowione na szczeblu krajowym:

1. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej; cel: racjonalne użytkowanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i jego ochrony.
2. Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030; cel: ochrona bioróżnorodności.
3. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami; cel: zapewnienie prawidłowego funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami.
4. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030; cel: adaptacja do zmian klimatycznych.
5. Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy; cel: racjonalne korzystanie z zasobów wodnych.
6. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.; cel: redukcja emisji gazów cieplarnianych, zwiększanie udziału źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym.

7. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku; cel: rozwój komunikacji korzystnej ekonomicznie i minimalizującej szkodliwy wpływ pojazdów na środowisko.
8. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły; cel: podejmowanie decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości (dokument poddawany przeglądowi i aktualizacji cyklicznie co 6 lat).

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych i lokalnych dokumentów i na ich podstawie są realizowane. Odpowiednie odniesienia są obecne są ustawodawstwie krajowym. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką społeczno-gospodarczą i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

Projekt planu respektuje zasady ochrony środowiska ustanowione na różnych szczeblach poprzez uwzględnienie obowiązujących przepisów odrębnych - plan jest dostosowywany do uwarunkowań i regulacji prawnych na każdym etapie jego sporządzania. Należy podkreślić, że specyfiką POG jest fakt, że nie zawiera ustaleń/zapisów tekstowych, a dotyczy podziału przestrzeni gminy na strefy planistyczne, które zawierają zbiór możliwych do realizacji funkcji w całej wyznaczonej jednostce (zatem przy uszczegółowieniu funkcji może być kilka rozlokowanych po całej jednostce).

VI. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU

VI.1 Identyfikacja oddziaływań będących skutkiem realizacji ustaleń planu.

Plan ogólny gminy wprowadza nowe podejście w planowaniu przestrzennym. Dzieli obszar gminy na strefy planistyczne wskazując ramowe kierunki zagospodarowania danego terenu, ale nie rozstrzyga o szczegółach. Strefy planistyczne determinują możliwości realizacji inwestycji (przedsięwzięć). Stopień ogólności POG wskazując szeroki pakiet możliwych funkcji przydzielonych w ramach jednej strefy (obligatoryjny profil podstawowy oraz fakultatywny profil dodatkowy) nie pozwala dokładnie stwierdzić jak dużą uciążliwość będzie miała realizacja ustaleń POG, ponieważ nie wiadomo która funkcja zostanie wybrana na etapie planu miejscowego lub jaki będzie udział poszczególnych funkcji oraz jeśli będzie ich kilka jak będą rozmieszczone. Na podstawie wyznaczonych parametrów urbanistycznych nie da się również jednoznacznie przesądzić o skali wpływu. Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej czy maksymalny udział powierzchni zabudowy jedynie zabezpiecza i ogranicza w niezbędnym zakresie dany teren przed „pełnym” zainwestowaniem / przekształceniem.

Każde działanie inwestycyjne powoduje ingerencję w środowisko. Oddziaływania można rozpatrywać na kilku płaszczyznach: etap budowy - etap użytkowania – (potencjalny) etap rozbiórki. Ww. etapy różnią się rodzajem wpływu na środowisko pod względem ich charakteru, zasięgu, intensywności czy czasu trwania.

W przypadku zadań inwestycyjnych możliwych w strefach SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, w części SN (odrębnie dla etapu budowy i eksploatacji) można przewidzieć m.in.:

- zmniejszenie / ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej i powierzchni gleb chronionych,
- pogorszenie stanu higieny atmosfery poprzez zwiększenie emisji zanieczyszczeń,
- pogorszenie warunków akustycznych,
- ograniczenie infiltracji wód deszczowych i pogorszenie retencji terenowej,
- powstanie nowych miejsc wytwarzania odpadów i ścieków,
- wzrost zapotrzebowania na wodę, energię elektryczną, gaz,
- zmniejszenie powierzchni terenów otwartych i otwarcie widokowych,
- ubytek miejsc bytowania i ograniczenie zasięgu miejsc żerowania zwierząt,
- niwelację terenu pod budynki,
- przekształcenie warunków topoklimatycznych.

Skutki realizacji planu są związane głównie z zajęciem otwartej, niezabudowanej powierzchni pod ewentualną nową zabudowę mieszkaniową / gospodarczą / usługową / produkcyjną, drogi obsługujące czy obiekty infrastruktury technicznej. Należy jednak podkreślić, że w POG Wojciechowice większość zabudowy została wyznaczona na podstawie istniejącego zagospodarowania, a przede wszystkim tereny zabudowy zagrodowej (strefa SZ). Jednocześnie mając na uwadze, że prawie cały teren gminy ma charakter rolniczy wyznaczona została strefa produkcji rolniczej SR, co miało na celu umożliwienie rozwoju działalności rolniczej, jednocześnie sposób jej wyznaczenia - „na zapleczu” stref SZ ogranicza zasięg potencjalnych inwestycji w celu zabezpieczenia przed znaczącą ingerencją w tereny otwarte, a zwłaszcza gleby chronione, tym samym chroniąc potencjał rolniczy.

Plan ogólny gminy wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ogólna skala dokumentu określa szeroki i zgeneralizowany pakiet zamierzeń, dlatego nie jest możliwe dokładne i szczegółowe wypunktowanie wszystkich możliwych przedsięwzięć, ponieważ w takiej skali nie są znane parametry inwestycji.

Kwalifikacja przedsięwzięć odbywa się na podstawie katalogu zamieszczonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 1839, z późn.zm.), zgodnie z którym dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko obowiązkowo należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko i sporządzić raport o oddziaływaniu na środowisko, a przedsięwzięcia, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą mieć nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny - wymagają raportu, jeśli organ tak zdecyduje po analizie Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia. Należy podkreślić, że jeżeli planowane przedsięwzięcia są ze sobą powiązane technologicznie, funkcjonalnie lub realizowane są w bliskim czasie przez tego samego inwestora, organ administracji ma obowiązek sumować ich parametry (np. powierzchnię zabudowy, moce produkcyjne). Jeśli suma parametrów mniejszych etapów przekroczy progi określone dla przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących (z § 2 rozporządzenia), inwestor musi uzyskać pełną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wraz z raportem.

Przedsięwzięcia, na które ogólnie wskazuje projekt POG Wojciechowice, mogą kwalifikować do wielu punktów ww. rozporządzenia, np.:

- jako zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 1 ha - § 3 ust. 1 pkt 54 lit. b,
- jako zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą (...) o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 2 ha - § 3 ust. 1 pkt 55 lit. b tiret drugie,
- jako zabudowa usługowa o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 2 ha - § 3 ust. 1 pkt 57 lit. b tiret drugie.

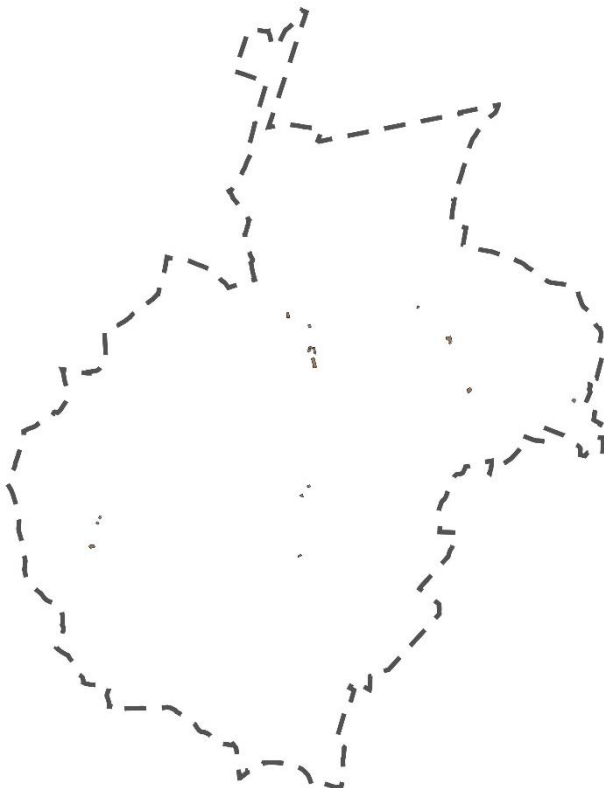
Ponadto w związku z rolniczym charakterem gminy i wyznaczeniu licznych stref SR możliwe jest usytuowanie instalacji z zakresu działalności związanej z rolnictwem czy chowu lub hodowli zwierząt (kwalifikowanych z licznych pkt rozporządzenia). Dla przykładu dopuszczona w dwóch strefach SO biogazownia kwalifikować się może na podstawie różnych parametrów określonych i znanych dopiero na zaawansowanym etapie

inwestorskim. Biogazownie nierolnicze będą głównie kwalifikowane w § 2 pkt. 47 rozporządzenia jako instalacje do przetwarzania odpadów w ilości powyżej 10 Mg/dobę i będą wymagały do sporządzenia raportu o oś zgodnie z art. 66 ustawy o oś. Biogazownie nierolnicze mogą również spełniać kryteria właściwe dla biogazowni rolniczych. Biogazownie rolnicze będą kwalifikowane w § 3 rozporządzenia do następujących punktów: 47, 82, 54, 37, 73, 93.

Powyższe obrazuje tylko poziom i stopień ogólności, na jakim należy rozpatrywać ustalenia planu ogólnego, ponieważ szczegółowość należy do etapów, na których znane są już konkretne parametry przedsięwzięć.

Dlatego ocena oddziaływania na środowisko dla POG ma charakter prognostyczny i wskazuje ogólnie możliwe do wystąpienia oddziaływania w związku z możliwym przekształceniem terenu w wyniku realizacji POG. W sytuacji dopuszczenia możliwości realizacji określonych działań (np. elektrownie słoneczne, biogazownie) odniesiono się do ogólnych informacji dotyczących inwestycji o podobnym charakterze i skali uwzględniając jednak uwarunkowania terenu, na którym wskazano dopuszczenia ich lokalizacji. W odniesieniu do pozostałych możliwych oddziaływań związanych z realizacją POG wskazano generalnie możliwy wpływ na poszczególne elementy środowiska (wyszczególniając jak wyżej wskazano wpływ biogazowni i elektrowni słonecznych).

W celu identyfikacji oddziaływań najpierw omówione zostaną strefy POG Wojciechowice - sposób ich wyznaczenia i możliwe przeznaczenie w związku z przydzielonymi profilami dodatkowymi wraz z charakterystyką lokalizacji oraz lokalnych uwarunkowań.

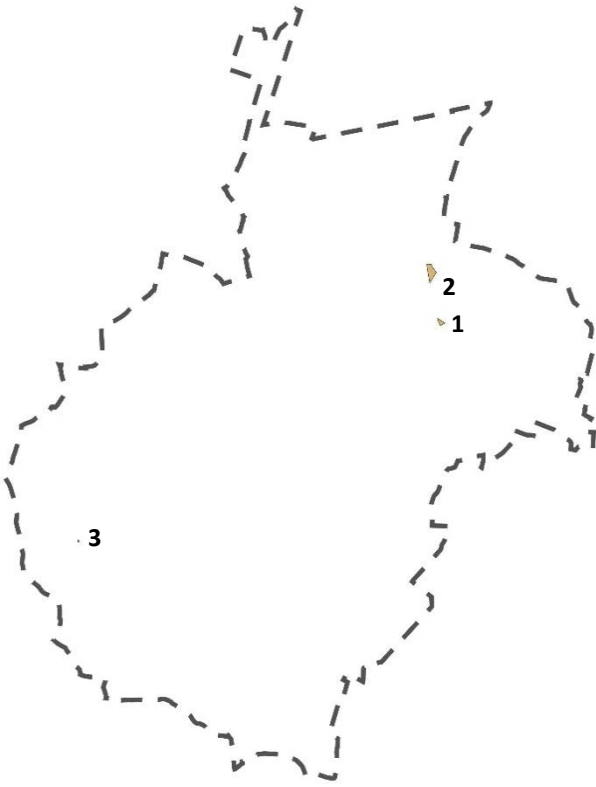
SW	STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ	Ilość: 15 Powierzchnia: 6,99 ha
		<p>Profil podstawowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - teren usług - teren komunikacji - teren zieleni urządzonej - teren ogrodów działkowych - teren infrastruktury technicznej <p>Profil dodatkowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [5] - teren lasu [1]

Strefy SW zostały wskazane na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenach z budynkami zbiorowego zamieszkania (tj. domy opieki społecznej, osób starszych i niepełnosprawnych oraz plebanie) w granicach działek ewidencyjnych. Strefy zostały wyznaczone w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wykorzystując istniejącą geometrię działek oraz kontury użytków gruntowych.

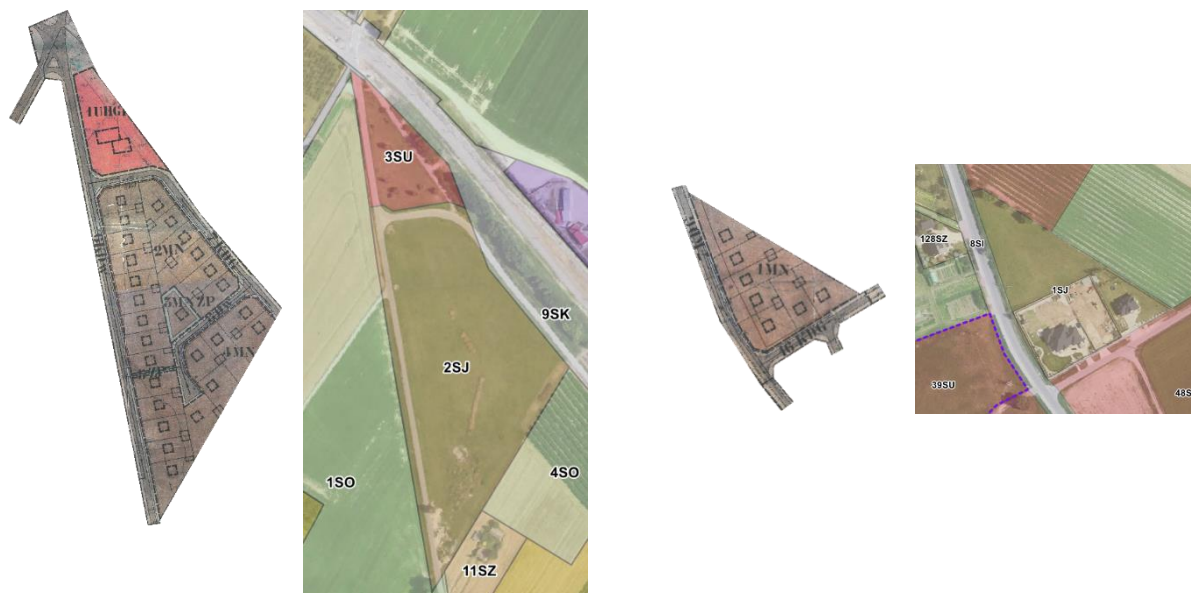
W profilu dodatkowym wprowadzono:

- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w celu ewentualnego uzupełnienia funkcji),
- teren lasu – dotyczy strefy 5SW w msc. Bidziny i uwzględnia stan formalny – teren z osiedlem bloków figuruje w ewidencji jako użytek Ls, co wymagać będzie przeprowadzenia procedury wyłączenia z produkcji leśnej na etapie sporządzania mpzp.

W tej strefie nie wskazano terenów niezabudowanych, dlatego zakres oddziaływania tej strefy na środowisko nie będzie dotyczył przekształceń całkiem nowych terenów. Można rozpatrywać ewentualne rozbudowy lub realizację nowych budynków w sąsiedztwie już istniejących.

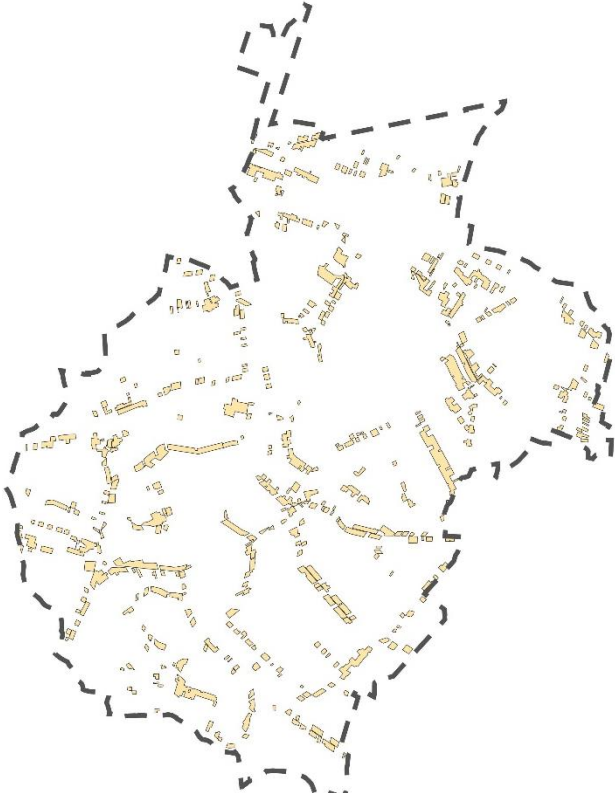
SJ	STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ	Ilość: 3 Powierzchnia: 4,60 ha
		<p>Profil podstawowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - teren usług - teren komunikacji - teren zieleni urządzonej - teren ogrodów działkowych - teren infrastruktury technicznej <p>Profil dodatkowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie wskazano

Strefy 1SJ i 2SJ zostały wskazane w oparciu o obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego:

Uwzględniając lokalne uwarunkowania (m.in. zachowanie wiejskiego charakteru gminy, ochronę gruntów klas I-III), zachowanie ładu przestrzennego oraz politykę przestrzenną gminy zrezygnowano z wyznaczania stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną na obszarach wiejskich gminy poza terenami wyznaczonymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z 1996 r. Jedynie strefa 3SJ została wyznaczona w odpowiedzi na wniosek na terenie zabudowanym, który uzyskał wyłączenie z produkcji rolniczej (oznaczenie użytku „B” - tereny mieszkaniowe).

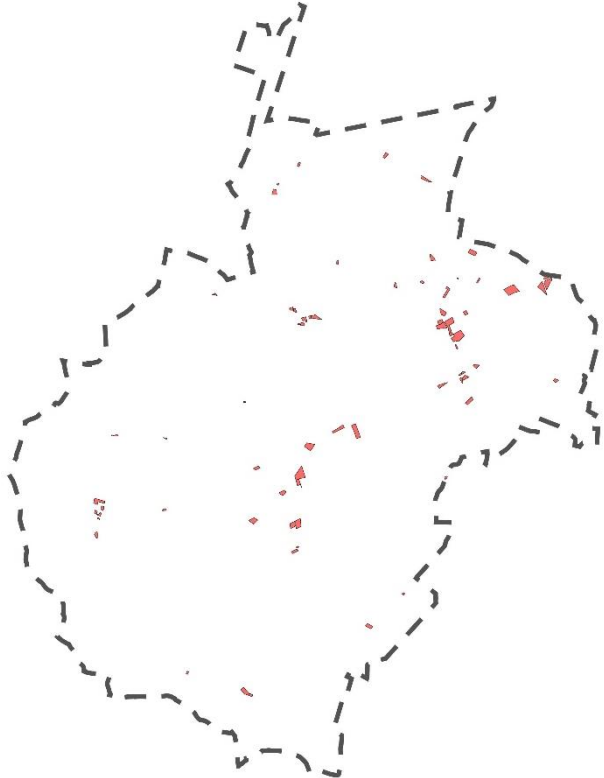
Największy wpływ na środowisko będzie miała realizacja strefy 2SJ, ponieważ jest to teren w całości niezabudowany, w przypadku strefy 1SJ zabudowa została zrealizowana w południowej części - pozostały jeszcze 3 nieprzekształcone działki. Oddziaływania zostały omówione w rozdz.

SZ	STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ	Ilość: 453 Powierzchnia: 665,77 ha
		<p>Profil podstawowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren zabudowy zagrodowej - teren produkcji w gospodarstwach rolnych - teren akwakultury i obsługi rybactwa - teren komunikacji - teren zieleni urządzonej - teren ogrodów działkowych - teren infrastruktury technicznej <p>Profil dodatkowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren rolnictwa z zakazem zabudowy [453] - teren usług [453] - teren zieleni naturalnej [453] - teren lasu [9]

Strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową zostały w pierwszej kolejności wyznaczone na terenach z istniejącą zabudową zagrodową. Przy wyznaczaniu nowych stref uwzględniono działki, które znalazły się w zasięgu obszarów uzupełnienia zabudowy. Strefy SZ zostały wyznaczone w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wykorzystując istniejącą geometrię działek oraz kontury użytków gruntowych.

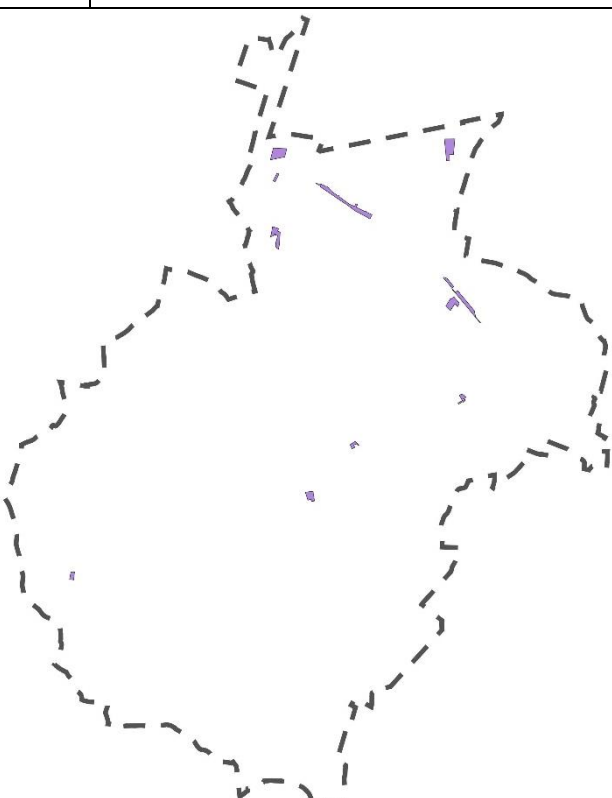
Dla stref SZ w profilu dodatkowym wprowadzono:

- teren rolnictwa z zakazem zabudowy – jeśli na etapie mpzp ujawnią się przesłanki/ograniczenia, z których będzie wynikać brak możliwości wprowadzenia zabudowy np. z uwagi na położenie w obszarze występowania gleb chronionych klas I-III (ewentualny brak możliwości uzyskania zgody na wyłączenie z produkcji), w pasach technologicznych linii wysokiego napięcia oraz gazociągów, gdzie użytkowanie tych terenów jest ograniczone i wynika z przepisów odrębnych,
- teren usług, aby umożliwić w obszarach wiejskich realizację drobnych usług służących zapewnieniu podstawowych potrzeb okolicznym mieszkańcom lub wykorzystanie potencjału wynikającego z lokalizacji przy głównych drogach (krajowej, wojewódzkich),
- teren lasu – wskazano w strefach, gdzie na części występuje użytk Ls.

SU	STREFA USŁUGOWA	Ilość: 68 Powierzchnia: 51,86 ha
		<p>Profil podstawowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren usług - teren komunikacji - teren zieleni urządzonej - teren ogrodów działkowych - teren infrastruktury technicznej <p>Profil dodatkowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren składów i magazynów [15] - teren elektrowni słonecznej [1] - teren zieleni naturalnej [68]

Strefy SU zostały wyznaczone na terenach z istniejącą zabudową usługową oraz działkach wskazanych we wnioskach mieszkańców, inwestorów lub gminy, o ile lokalne uwarunkowania na to pozwalały. Brano pod uwagę m.in. dostęp do dróg publicznych, kształt i wielkość działek, ciągłość zabudowy. Uwzględniając lokalne uwarunkowania (m.in. parametry istniejącej zabudowy, sposób zagospodarowania działek), zachowanie ładu przestrzennego, oraz politykę przestrzenną gminy standardy urbanistyczne zostały zróżnicowane dla poszczególnych stref. Strefy usługowe zostały wyznaczone w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wykorzystując istniejącą geometrię działek, kontury użytków gruntowych oraz istniejące zagospodarowanie terenu. Znaczna część stref SU została wyznaczona na terenach dotychczas niezainwestowanych w odpowiedzi na wnioski mieszkańców, inwestorów lub gminy. Wszystkie nowe tereny posiadają obsługę komunikacyjną, w tym m.in. przy drodze krajowej. Stwarza to warunki rozwoju także innych branż poza działalnością rolniczą.

Strefy o oznaczeniu: 1, 2, 7 i 23 SU, obejmują działki na których zlokalizowane są kościoły. W strefach tych zostały ujęte także szkoły, urzędy, sklepy, siedziby ochotniczych straży pożarnych, świetlice wiejskie. Strefa 3SU wynika z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z 1996 r., w którym nie zostały określone parametry wiążące dla standardów urbanistycznych. W 15 obszarach wprowadzono możliwość lokalizacji składów i magazynów z uwagi na rozwinięcie profilu usługowego (konieczność przechowywania i magazynowania). Dla terenu 39SU wniosek gminy dopuszczono elektrownie słoneczne. Jest to działka gminna o powierzchni 0,74 ha, przy drodze powiatowej, w sąsiedztwie strefy SU i SO. Teren zieleni naturalnej wyznaczono w profilu dodatkowym standardowo jako możliwość pozostawienia strefy lub jej części nieprzekształconej.

SP	STREFA GOSPODARCZA	Ilość: 13 Powierzchnia: 35,82 ha
		Profil podstawowy: <ul style="list-style-type: none"> - teren produkcji - teren komunikacji - teren zieleni urządzonej - teren ogrodów działkowych - teren infrastruktury technicznej Profil dodatkowy: <ul style="list-style-type: none"> - teren usług [13] - teren zieleni naturalnej [13]

Strefy 1 i 13 SP wynikają z obowiązujących planów miejscowych (wraz z ich powiększeniem), pozostałe to głównie tereny z istniejącą zabudową produkcyjną. Część stref gospodarczych została wyznaczona na wnioski inwestorów, ponieważ umożliwiła to analiza lokalnych uwarunkowań i polityka rozwoju gminy. Dodanie profilu usług wynika z umożliwienia prowadzenia pełnej działalności gospodarczej. Teren zieleni naturalnej wyznaczono w profilu dodatkowym standardowo jako możliwość pozostawienia strefy lub jej części nieprzekształconej. Z uwagi, że strefa SP stwarza najszerze ramy dla przedsięwzięć, gdyż zawiera ‘teren produkcji’ (tym samym może być najbardziej uciążliwa dla środowiska), poniżej scharakteryzowano obszary nią objęte celem pokazania uwarunkowań i określenia czy i w jakim stopniu oddziaływanie może być znaczące.

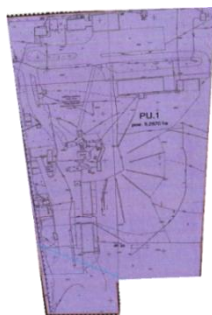
Tab.8 Charakterystyka strefy gospodarczej SP w POG Wojciechowice.

Oznaczenie	Obręb	Powierzchnia (ha)	Zagospodarowanie
1SP	Smugi	5,84	obowiązuje mpzp, teren zagospodarowany, strefa poszerzona o działkę nr 40/5 z istniejącym budynkiem przemysłowym
2SP	Bidziny	0,74	teren zagospodarowany (Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska)
3SP	Bidziny	0,37	teren zagospodarowany
4SP	Drygulec	3,56	teren zagospodarowany, istniejące budynki usługowe, produkcyjne i magazynowe
5SP	Ługi	7,26	teren niezabudowany, częściowo przekształcony, pełniący funkcję obsługi bocznic kolejowej (przetadunki)
6SP	Bidziny	3,72	teren zagospodarowany – przemysłowo-magazynowy, przy linii kolejowej
7SP	Drygulec	0,69	teren częściowo zainwestowany, istniejący magazyn
8SP	Bidziny	3,23	teren zagospodarowany – przemysłowo-usługowy
9SP	Drygulec	4,98	teren niezagospodarowany, przy drodze wojewódzkiej (na wniosek)
10SP	Kunice	0,95	teren niezagospodarowany, przy drodze krajowej (na wniosek)
11SP	Gierczyce	1,12	teren częściowo zainwestowany, szykowany pod działalność
12SP	Bidziny	1,10	teren zagospodarowany przy linii kolejowej
13SP	Stodoły Kolonia	2,25	obowiązuje mpzp, teren zagospodarowany (Spółdzielnia Kółek Rolniczych), strefa poszerzona o działkę nr 113/1 na wniosek

Rys. 29 Lokalizacja stref gospodarczych SP i ich zagospodarowanie.

Tereny z istniejącym zainwestowaniem i mpzp:

1SP

13SP

Tereny zagospodarowane o charakterze produkcyjno-usługowym:

12SP, 6SP, 8SP

2SP, 3SP

4SP

Tereny niezagospodarowane:

9SP

10SP

Tereny częściowo zagospodarowane:

5SP

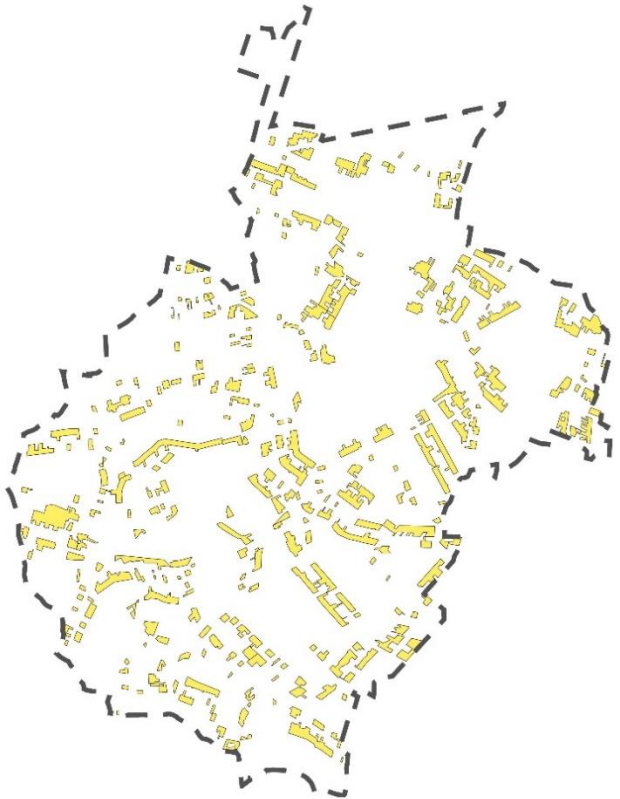
11SP

7SP

Z powyższej analizy zagospodarowania wynika, że większość wyznaczonych stref gospodarczych obejmuje tereny z już istniejącą zabudową przemysłową i/lub usługową i/lub magazynową, co oznacza, że ich wpływ na środowisko nie będzie następstwem wyznaczenia ich w projekcie POG tylko wskazaniem stanu istniejącego.

SR	STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ	Ilość: 321 Powierzchnia: 981,64 ha
		<p>Profil podstawowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren produkcji w gospodarstwach rolnych - teren wielkotowarowej produkcji rolnej - teren akwakultury i obsługi rybactwa - teren komunikacji - teren ogrodów działkowych - teren infrastruktury technicznej <p>Profil dodatkowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren rolnictwa z zakazem zabudowy [321] - teren zieleni urządzonej [321] - teren zieleni naturalnej [321] - teren lasu [4] - teren wód [1]

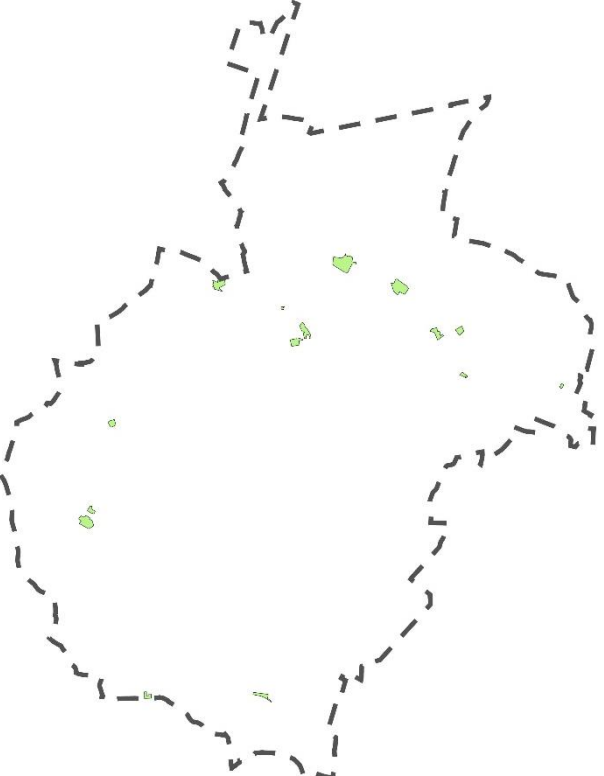
Strefy SR zostały wyznaczone głównie w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej w ramach uzupełnienia istniejących terenów zabudowy, co ma zapobiegać fragmentaryzacji zwartych kompleksów rolnych oraz umożliwić prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej.

Głównym celem wyznaczenia stref produkcji rolniczej jest umożliwienie rozwoju istniejących gospodarstw rolnych oraz powstawanie nowych gospodarstw, a co za tym idzie rozwój działalności rolniczej wykorzystującej rolniczy potencjały gminy wynikający m.in. z dużego udziału gruntów wysokich klas bonitacyjnych. Strefy produkcji rolniczej mają służyć głównie jako tereny przeznaczone do realizacji obiektów służących obsłudze produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych m.in. budynki gospodarcze, garaże, wiaty, szklarnie, silosy, hale i magazyny na sprzęt rolniczy a także zabudowę przetwórstwa rolno-spożywczego.

Dla stref SR w profilu dodatkowym wprowadzono teren rolnictwa z zakazem zabudowy z uwagi na położenie w obszarze występowania gleb chronionych klas I-III – przeznaczenie do uszczegółowienia na etapie sporządzania planu miejscowego. W przypadku stref, które znajdują się w sąsiedztwie użytków leśnych lub są zadrzewione i zakrzewione (w tym w ewidencji występuje użytek Ls) w profilu dodatkowym wskazano teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni naturalnej oraz teren lasu – przeznaczenie do uszczegółowienia na etapie sporządzania planu miejscowego.

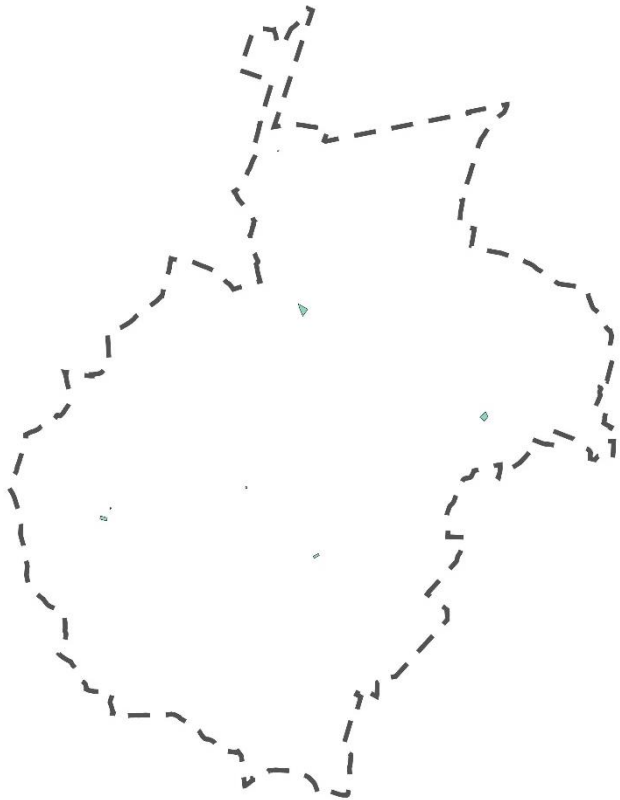
Wyznaczenie stref produkcji rolniczej jest również odpowiedzią na zgłaszane uwagi przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, które powoływało na potrzebę zabezpieczenia rozwoju rolnictwa wskazując, że władze samorządowe zobowiązane są do racjonalnego gospodarowania gruntami rolnymi i utrzymywania dotychczasowego rolniczego przeznaczenia zwartych terenów użytków rolnych.

Jednocześnie wskazanie stref SR „na zapleczu” zabudowy zagrodowej (stref SR) stanowi uzupełnienie i/lub kontynuację funkcji, tym samym zapobiega chaotycznemu rozlewaniu się zabudowy kubaturowej sprzyjając tym samym ochronie gleb chronionych i krajobrazu. Tym samym strefy SR są zlokalizowane w sposób zapewniający dobrą obsługę komunikacyjną, ograniczając konieczność wyznaczania dróg dojazdowych.

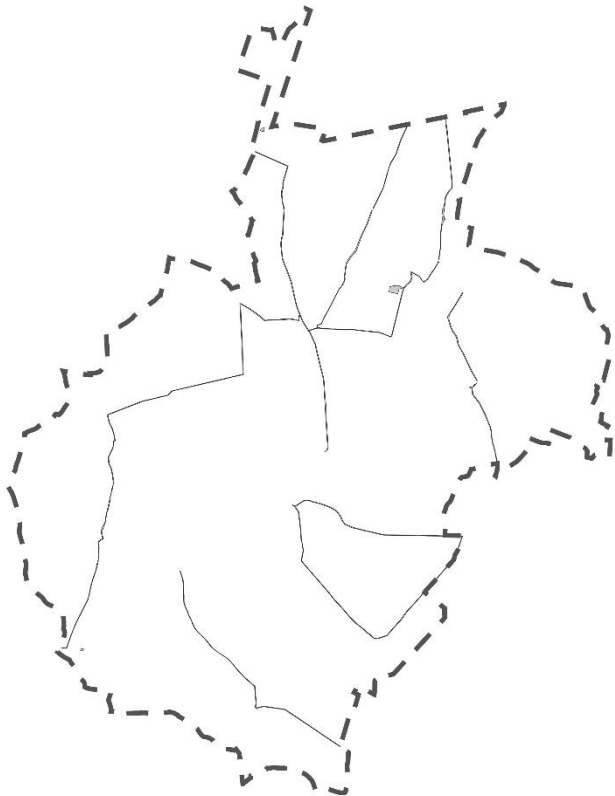
SN	STREFA ZIELENI I REKREACJI	Ilość: 15 Powierzchnia: 39,48 ha
		<p>Profil podstawowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren zieleni urządzonej - teren plaży - teren wód - teren komunikacji - teren ogrodów działkowych - teren infrastruktury technicznej <p>Profil dodatkowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren usług sportu i rekreacji [12] - teren usług kultury i rozrywki [9] - teren usług handlu detalicznego [8] - teren usług gastronomii [8] - teren usług turystyki [9] - teren usług nauki [8] - teren usług edukacji [9] - teren usług zdrowia i pomocy społecznej [8] - teren zieleni naturalnej [15] - teren lasu [13]

Strefy SN zostały ustanowione na terenach istniejących obiektów sportowych, zieleni urządzonej, parków podworskich oraz na działkach posiadających dogodne warunki do rozwoju turystyki bądź rekreacji. Dla stref oznaczonych 5SN, 9SN, 10SN, 14SN i 15SN (teren parków podworskich) wskaźnik minimalnej powierzchni biologicznie czynnej został zwiększony do 70% w celu ochrony obszarów objętych ochroną konserwatorską. Dopuszczenie różnych rodzajów usług w profilu dodatkowym wynika z potrzeby rozwoju danego terenu:

- teren usług turystyki ma na celu zapewnienie rozwoju działalności agroturystycznej;
- teren usług handlu detalicznego oraz gastronomii ma na celu dopuszczenie możliwości funkcjonowania nawet niewielkiego punktu sprzedaży lub punktu gastronomicznego;
- teren usług kultury i rozrywki, nauki, edukacji, zdrowia i pomocy społecznej wynika z potrzeb wyznaczenia np. świetlic wiejskich, domów kultury czy domów opieki;
- teren lasu uwzględnia istniejący na danym terenie użytek Ls (zgodnie z ewidencją),
- teren zieleni naturalnej standardowo jako możliwość pozostawienia strefy lub jej części nieprzekształconej.

SC	STREFA CMENTARZY	Ilość: 7 Powierzchnia: 4,66 ha
		<p>Profil podstawowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren cmentarza - teren komunikacji - teren zieleni urządzonej - teren ogrodów działkowych - teren infrastruktury technicznej <p>Profil dodatkowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren usług kultu religijnego [5]

Strefę SC wyznaczono dla czynnych cmentarzy parafialnych w miejscowościach: Bidziny (1SC), Gierczyce (3SC), Stodoły Wieś (4SC) i Wojciechów (6SC), dla czynnego cmentarza polsko-katolickiego w sołectwie Stodoły Wieś (5SC), nieczynnego cmentarza epidemicznego w Gierczycach (2SC) oraz dla działek obejmujących mogiłę polskich żołnierzy zlokalizowanych w obrębie Drygulec (7SC). Dla stref SC obejmujących czynne cmentarze wprowadzono profil dodatkowy 'teren usług kultu religijnego', który umożliwi możliwość realizacji np. kaplic. W odniesieniu do cmentarzy czynnych obowiązują strefy ochrony sanitarnej 50 m i 150 m omówione w rozdz. II.5.7. Jak wynika z tego rozdziału dla ww. cmentarzy obowiązuje stefa 50 m z racji zwodociągowania. Ponadto 500 m – projekt POG nie wyznacza wprost zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, ponieważ nie jest to taka skala dokumentu, jednak 'teren wód' jest w profilu podstawowym strefy otwartej SO; nie oznacza to jednak realizacji takiej inwestycji, tym bardziej że nie wskazuje na to polityka gminy.

SI	STREFA INFRASTRUKTURALNA	Ilość: 16 Powierzchnia: 52,85 ha
		<p>Profil podstawowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren infrastruktury technicznej - teren komunikacji - teren ogrodów działkowych <p>Profil dodatkowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren usług [2] - teren produkcji [2] - teren zieleni urządzonej [3] - teren zieleni naturalnej [3]

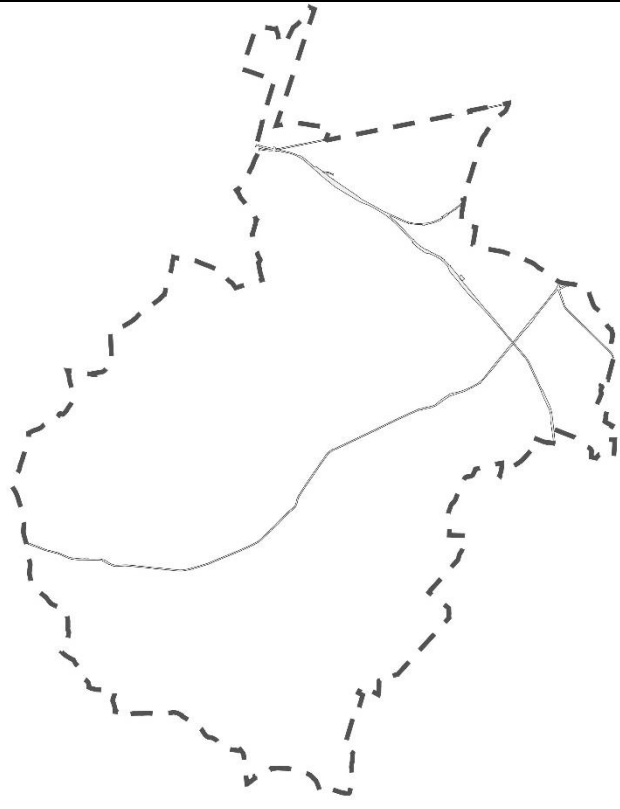
Zgodnie z załącznikiem Nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, tereny infrastruktury technicznej o powierzchni mniejszej niż 5000 m² są dopuszczone w profilu podstawowym wszystkich stref planistycznych. Skutkiem tego na terenie gminy Wojciechowice wyznaczono strefę infrastrukturalną jedynie dla terenu oczyszczalni ścieków w Jasicach (16SI), ujęcie wody w Drygulcu (15 SI) oraz ujęcie wody w Gierczycach (14SI). Poza tym w strefie infrastrukturalnej zostały uwzględnione drogi powiatowe (1-13SI).

Strefy SI zostały wyznaczone w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wykorzystując istniejącą geometrię działek oraz kontury użytków gruntowych, a wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

Dla dwóch obszarów w strefie infrastrukturalnej dodano profil dodatkowy 'teren usług' i 'teren produkcji':

- 15SI – który obejmuje nieczynne ujęcie wody (teren jest własnością gminy) – do uszczegółowienia na etap sporządzenia mpzp, w którym będą określone warunki i zasady zagospodarowania;
- 16SI – który obejmuje funkcjonującą oczyszczalnię ścieków⁷ w Jasicach obsługującą teren gminy.

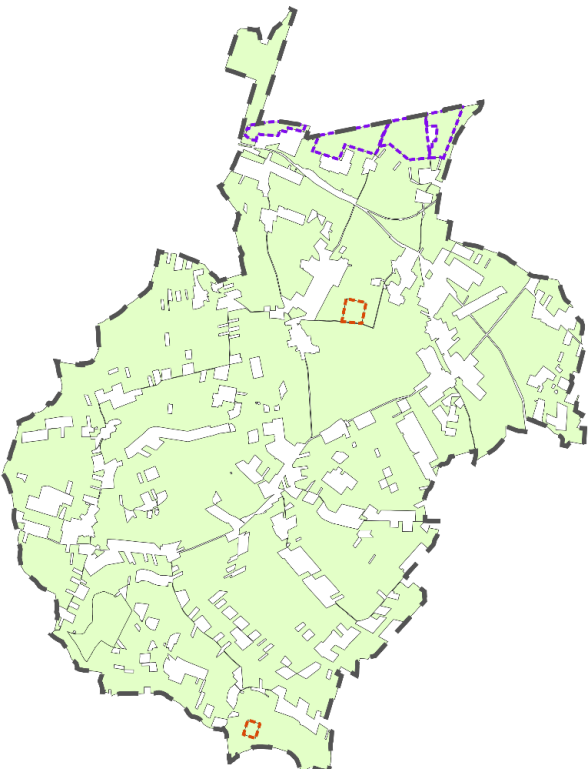
⁷ W dniu 14.07.2025 r. Wójt Gminy Wojciechowice wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w msc. Jasice, gm. Wojciechowice”
<https://bip.wojciechowice.com.pl/dokument-1679-przebudowa-i-rozbudowa-oczyszczalni.html> .

SK	STREFA KOMUNIKACJI	Ilość: 9 Powierzchnia: 80,59 ha
		<p>Profil podstawowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren autostrady - teren drogi ekspresowej - teren drogi głównej ruchu przyspieszonego - teren drogi głównej - teren komunikacji kolejowej i szynowej - teren komunikacji kolei linowej - teren komunikacji wodnej - teren komunikacji lotniczej - teren obsługi komunikacji - teren ogrodów działkowych - teren infrastruktury technicznej <p>Profil dodatkowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren zieleni urządzonej [8]

Strefa SK obejmuje: dwie drogi krajowe nr 74 i nr 79 oraz odcinki drogi wojewódzkiej nr 755 (1-8SK) oraz linię kolejową nr 25 relacji Łódź Kaliska-Dębica (odcinek Skarżysko-Kamienna - Ożarów Cementownia oraz odcinek Ożarów Cementownia - Sandomierz) – 9SK. Profil dodatkowy wskazano tylko w drogach jako element, który jest wyznaczany w pasach drogowych – do uszczegółowienia na etapie sporządzania planu miejscowego. Teren kolei stanowi jednocześnie teren zamknięty w rozumieniu przepisów odrębnych (uznany ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, ustalany decyzją Ministra Infrastruktury), dlatego podlega specyficznym rygorom zagospodarowania. Oznacza to, że jest wyłączone spod ogólnych ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) uchwalanych przez gminy, a o jego przeznaczeniu decyduje zarządca infrastruktury w porozumieniu z organami administracji rządowej.

Istotne jest, że strefę komunikacyjną (SK) można wyznaczyć dla obiektów istniejących oraz planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren. Dlatego w POG Wojciechowice granice tych stref poprowadzono zgodnie z granicami działek ewidencyjnych uwzględniając stan istniejący.

Należy podkreślić, że w planach ogólnych gmin 'teren komunikacji' oraz 'teren infrastruktury technicznej' jest w profilu podstawowym każdej strefy, co wynika ze stopnia ogólności tego dokumentu. Stanowi to zabezpieczenie terenu pod ewentualne plany w zakresie układu komunikacyjnego, które jeszcze mogą być nieznane. Ustalenie zasad w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej należy do zapisów planu miejscowego.

SO	STREFA OTWARTA	Ilość: 321 Powierzchnia: 6723,46 ha
		Profil podstawowy: <ul style="list-style-type: none"> - teren rolnictwa z zakazem zabudowy - teren lasu - teren zieleni naturalnej - teren wód - teren komunikacji - teren ogrodów działkowych - teren infrastruktury technicznej Profil dodatkowy: <ul style="list-style-type: none"> - teren elektrowni słonecznej [4] ---- - teren biogazowni [2] ---- - teren zieleni urządzonej [2]

Wyznaczone w planie ogólnym strefy otwarte pokrywają ok. 2/3 powierzchni gminy Wojciechowice. Strefy SO obejmują tereny przyrodnicze (lasy, obniżenia dolinne), tereny użytkowane rolniczo, tereny wód, zieleni naturalnej jak również tereny dróg i tereny infrastruktury technicznej o powierzchni mniejszej niż 5000m² (wymienione w każdej strefie w profilu podstawowym). Dodatkowo, dla działek posiadających korzystne warunki do lokalizacji farm fotowoltaicznych, zostały wyznaczone strefy otwarte dopuszczające jako profil dodatkowy teren elektrowni słonecznej. Natomiast tereny biogazowni zostały wyznaczone w dwóch lokalizacjach (5SO i 18SO), co wynikało ze złożonych do projektu planu wniosków, jednocześnie umożliwiła to analiza lokalnych uwarunkowań i polityka rozwoju gminy. Strefa 36SO obejmuje zwarty kompleks leśny stanowiący własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski.

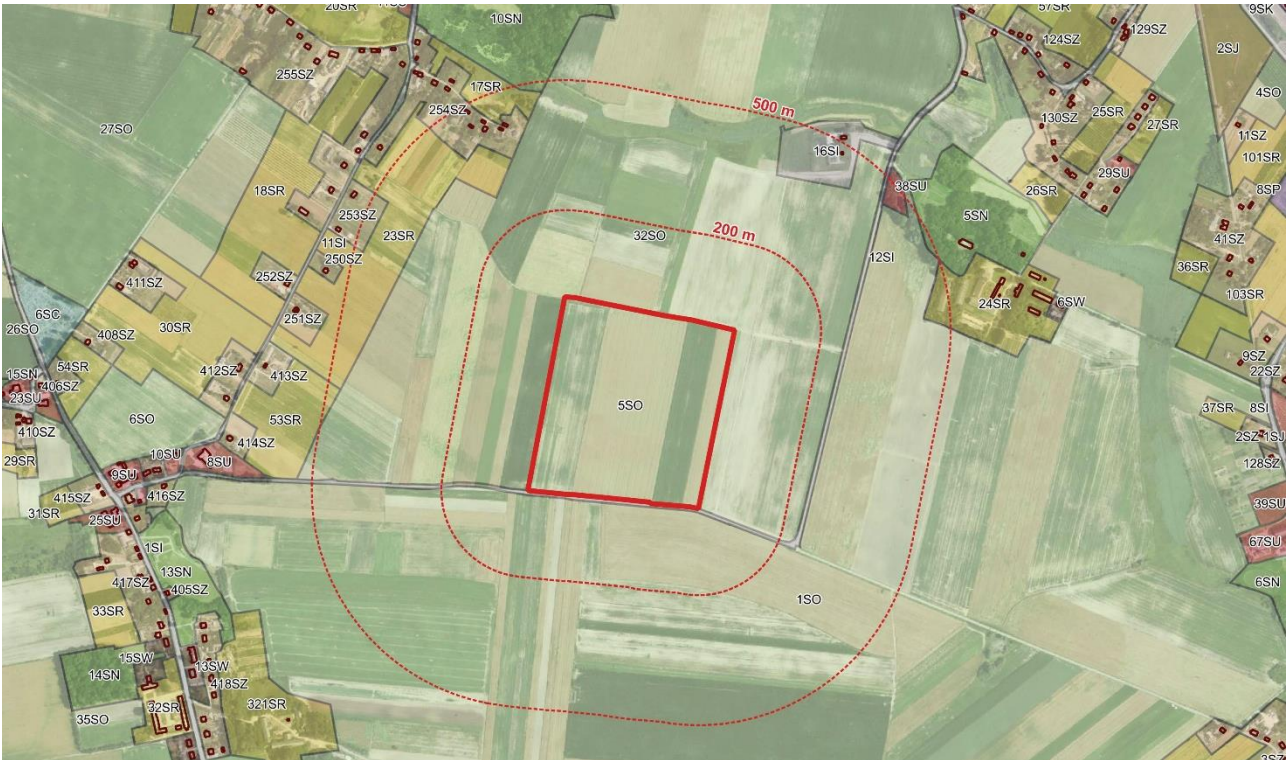
BIOGAZOWNIE

Możliwość realizacji biogazowni wskazana została w dwóch strefach - 5SO (obręb Mikułowice) i 18SO (obręb Sadłowice). W obu przypadkach przeanalizowano wskazaną przez wnioskodawców lokalizację. Szczegółnej uwagi wymaga bowiem lokalizacja terenu biogazowni względem terenów zabudowanych. Choć nowoczesne technologie minimalizują emisje zapachowe, to wciąż zaleca się, aby biogazownia była oddalona od najbliższej zabudowy mieszkaniowej o co najmniej 200–500 m, a komora fermentacyjna musi znajdować się na otwartej przestrzeni. Uwzględniono również względy krajobrazowe i obsługę komunikacyjną.

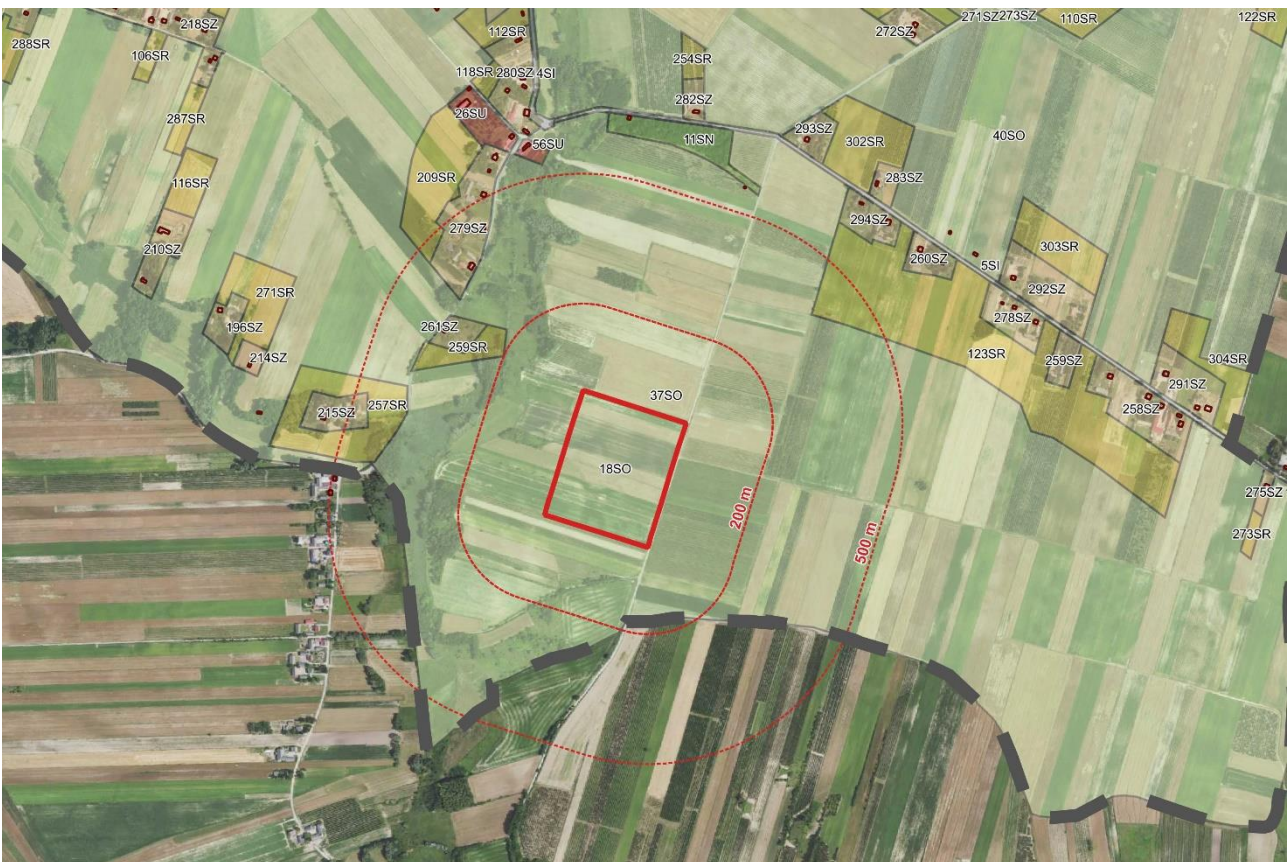
Wzięto zatem pod uwagę następujące wyznaczniki:

- lokalizacja na terenie otwartym z dala od zabudowań,
- biogazownia stanowi element krajobrazu rolniczego,
- lokalizacja biogazowni rolniczej w bezpośrednim sąsiedztwie pól uprawnych jest technologicznie i logistycznie bardzo dobrym rozwiązaniem (surowce z pola trafiają do biogazowni, a przefermentowana pulpa (poferment), będąca doskonałym nawozem organicznym, wraca na te same pola; zmniejsza to zapotrzebowanie na nawozy sztuczne).

Rys. 30 Lokalizacja stref 5SO i 18SO z dopuszczoną możliwością realizacji biogazowni.

- 550: - teren otwarty, otoczony użytkami rolnymi, oddalenie od zabudowy mieszkaniowej - ponad 300 m,
- blisko oczyszczalni ścieków (16SI) – podobna funkcja, z możliwą uciążliwością zapachową,
- dobra obsługa komunikacyjna (przy drodze powiatowej – 12SI)

- 18SO: - teren otwarty, otoczony użytkami rolnymi, oddalenie od zabudowy mieszkaniowej - ponad 300 m,
- dobra obsługa komunikacyjna (przy drodze gminnej utwardzonej)
- projektowany krajobraz priorytetowy, ale rekomendacje nie wykluczają lokalizacji biogazowni.

W polskim prawie nie ma sztywno określonej odległości biogazowni od zabudowań. Jednak odległości komór fermentacyjnych i zbiorników biogazu rolniczego powinny wynosić co najmniej:

- 20 m od pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi oraz od budynków inwentarskich,
- 20 m od budynków innych niż określone w pkt 1 niepowiązanych technologicznie z instalacją służącą do otrzymywania biogazu rolniczego,
- 5 m od granicy działki sąsiedniej,
- 15 m od składu węgla i koksu,
- 15 m od komór fermentacyjnych i zbiorników biogazu rolniczego, będących elementem odrębnych instalacji służących do otrzymywania biogazu rolniczego,
- 15 m od silosów na zboże i pasze,
- 5 m od innych obiektów budowlanych niebędących budynkami.

Biogazownie rolnicze pełnią następujące funkcje:

- utylizacja surowców, produktów ubocznych i odpadów pochodzenia rolniczego,
- wytwarzanie biogazu w procesie fermentacji metanowej,
- produkcja energii elektrycznej i energii ciepłej (lub chłodu) w układzie do kogeneracji,
- wytwarzanie masy pofermentacyjnej (zagospodarowanej głównie jako nawóz).

Biogazownie zapewniają tańszą energię i nawóz, będąc przykładem ekologicznego rolnictwa.

Jeśli biogazownia ma mieć więcej niż 0,5 MW mocy, inwestor najczęściej musi przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko, która analizuje wpływ instalacji na sąsiedztwo – zapachy, hałas, transport itd. Celem decyzji środowiskowej jest zapewnienie, że biogazownia nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko oraz że będzie spełniała wszystkie wymagane standardy środowiskowe.

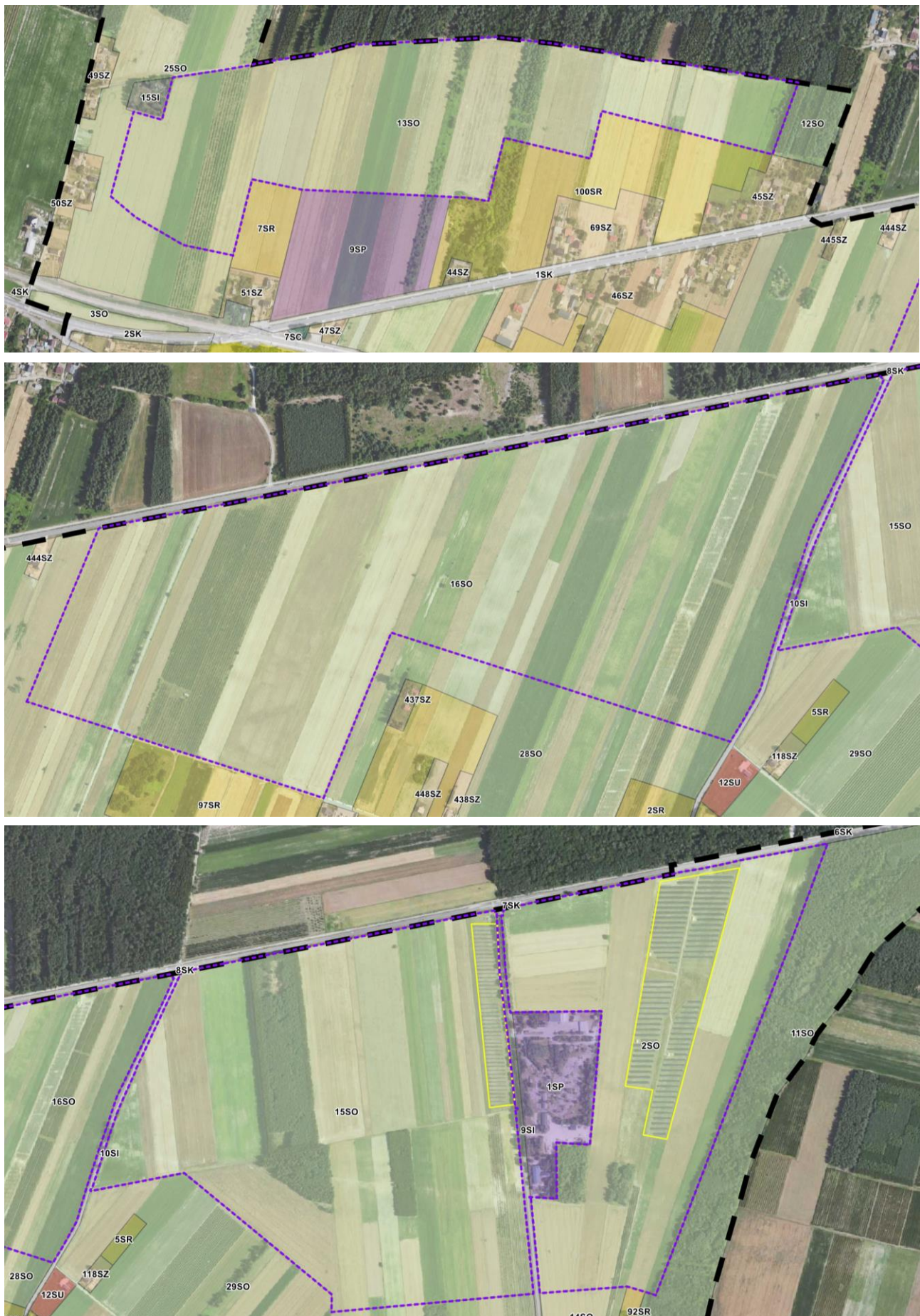
Negatywny wpływ biogazowni rolniczych na ludzi i środowisko wiąże się głównie z: emisją odorów, emisją hałasu, emisją spalin, zagrożeniem patogenami, możliwością emisji siarkowodoru, możliwością wybuchu biogazu, możliwością zanieczyszczenia wód w wyniku wycieków oraz wydostania się substratów, masy fermentacyjnej i pofermentu ze zbiorników, możliwością zanieczyszczenia gleb azotem w wyniku przenawożenia.

ELEKTROWNIE SŁONECZNE

Na terenie gminy możliwość lokalizacji elektrowni słonecznych w strefie SO dopuszczono na północy gminy: w obrębie Smugi - 2SO (o powierzchni 39,2 ha) i 15SO (o powierzchni 60,3 ha), w obrębie Ługi - 16SO (o powierzchni 58,9 ha) oraz w obrębie Drygulec - 13SO (o powierzchni 23,2 ha). Ewentualna lokalizacja w strefach SO wiąże się z ingerencją w tereny, które obecnie pełnią funkcję użytków rolnych. Przy wskazaniu dopuszczenia elektrowni słonecznych wzięto zatem pod uwagę następujące wyznaczniki:

- żadna ze stref nie sąsiaduje bezpośrednio z istniejącą zabudową mieszkaniową ani ze strefą dopuszczającą taką funkcję (SW, SJ, SZ),
- kontynuacja istniejącej funkcji - w strefach 2SO i 15SO są już zrealizowane instalacje fotowoltaiczne,
- strefy wyznaczone zostały poza terenami gleb chronionych chroniąc tym samym potencjał rolniczy gminy,
- w strefie 15SO na działkach: 7, 8, 9 (obr. Smugi) znajduje się użytek Ls – uszczegółowienie odbędzie się na etapie mpzp (w strefie SO 'teren lasu' jest w profilu podstawowym),
- bardzo dobra obsługa komunikacyjna (dla 2, 15, 16 SO z drogi wojewódzkiej),
- tereny otwarte z dobrym nasłonecznieniem (lekki spadek w kierunku S, S-W),
- kompleks leśny sąsiadujący bezpośrednio na północ od strefy 13SO (w gminie Ożarów) stanowi korytarz ekologiczny – przemieszczanie się zwierząt będzie się zatem odbywać równolegle do strefy, natomiast strefy 2,15,16SO są zlokalizowane po południowej stronie drogi wojewódzkiej, która stanowi istotną barierę liniową dla przemieszczania się zwierząt z północy.

Rys. 31 Lokalizacja stref 13, 16, 15, 2SO z dopuszczoną możliwością realizacji elektrowni słonecznych.

VI.2 Oddziaływanie na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów natura 2000 oraz inne formy ochrony przyrody i korytarze ekologiczne.

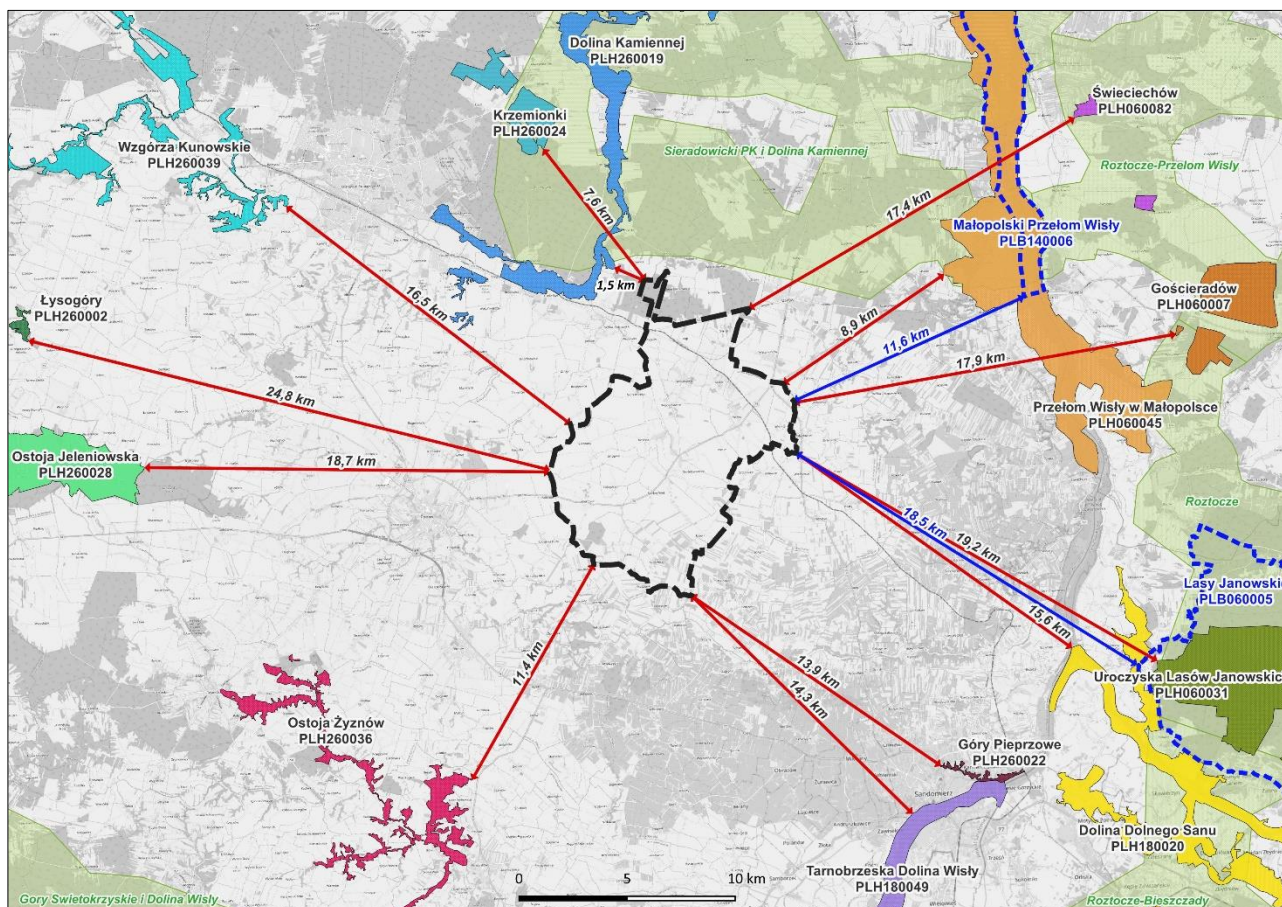
Obszary Natura 2000 i korytarze ekologiczne

Integralność obszaru to stan gwarantujący zrównoważone trwanie populacji tych gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000. Oznacza utrzymanie spójności funkcjonalnej, strukturalnej i ekologicznej obszarów chronionych, gwarantując trwałe zachowanie siedlisk i gatunków we właściwym stanie ochrony. Na terenie gminy Wojciechowice brak jest obszarów Natura 2000. Najbliższy obszar specjalnej ochrony siedlisk to Dolina Kamiennej PLH260019, która znajduje się ok. 1,5 km północny zachód od granic gminy, a najbliższy specjalny obszar ochrony ptaków to Małopolski Przełom Wisły PLB140006 oddalony o ok. 11,6 km. Wszystkie pozostałe obszary znajdują się w znacznej kilku lub kilkunastokilometrowej odległości od gminy. O powiązaniu gminy z siecią można mówić tylko w odniesieniu do obszaru Dolina Kamiennej przez północny skraj gminy obejmujący teren leśny – teren ten jednak został zakwalifikowany do strefy SO (bez profilu dodatkowego - czyli bez planowanych działań inwestycyjnych), co oznacza, że zostanie zachowane dotychczasowe użytkowanie.

Generalnie z uwagi na znaczącą odległość obszarów Natura 2000 od gminy, charakter „przedzielanego” terenu (zabudowa, drogi i grunty rolne) i brak istotnych struktur liniowych (kompleksów leśnych czy większych dolin rzecznych) łączących teren gminy z omawianymi obszarami, należy wykluczyć jakikolwiek wpływ ustaleń planu na integralność sieci Natura 2000, jak również na cele i przedmioty ochrony.

Korytarze ekologiczne to liniowe struktury (lasy, rzeki, pasy zieleni) umożliwiające zwierzętom i roślinom migrację i wymianę genetyczną oraz dostęp do pożywienia i schronienia. Jak wskazano w skali ponadlokalnej struktury takie w gminie nie występują.

Rys. 32 Gmina Wojciechowice na tle sieci obszarów Natura 2000 i korytarzy ekologicznych.

Opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ - usługa pobierania, luty 2026 r.

Inne formy ochrony przyrody

Pozostałe obszarowe formy ochrony znajdują się także w znacznej odległości od granic gminy Wojciechowice, zatem realizacja ustaleń POG nie będzie miała na nie wpływu, najbliższe położone to:

- park narodowy – 24,4 km na W (Świątokrzyski PN),
- rezerwat przyrody – 7,4 km na N-W (Lisiny Bodzechowskie), 7,8 km na E (Zielonka),
- park krajobrazowy – 15,5 km na W (Jeleniowski PK),
- obszar chronionego krajobrazu – 6,5 km na N-W (OChK Doliny Kamiennej).

Na terenie gminy Wojciechowice znajduje się 16 pomników przyrody, które obejmują pojedyncze drzewa lub ich grupy - łącznie 42 drzew (lokalizację przedstawia rys. 17 w rozdz. II.3.1.). Lokalizacja Na terenach, gdzie zlokalizowane są pomniki zostały wyznaczone następujące strefy planistyczne:

- w obr. Mikułowice - 10SN (5 pomników, w tym 2 grupowe - obejmują 10 drzew),
- w obr. Wojciechowice - 14SN (2 pomniki jednoobiektywne) i 15SN (1 pomnik obejmujący 2 drzewa),
- w obr. Gierczyce - 4SW (2 pomniki jednoobiektywne), 22SO, 109SZ (1 pomnik - aleja 22 drzew), 109SZ - 2 pomniki jednoobiektywne),
- w obr. Bidziny - 2SU (1 pomnik jednoobiektywny),
- w obr. Jasice - 6SN (1 pomnik jednoobiektywny).

Strefy te zostały wyznaczone zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem terenu, a drzewa rosną w różnym otoczeniu np. w parku wśród innych drzew, w sąsiedztwie zabudowań czy przy bezpośrednio drogach. Drzewa są obiektami punktowymi, zatem nie są do wyodrębnienia w skali POG, gdzie wskazuje się strefę. Szczegółowe warunki zagospodarowania będą ustalane na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w którym uwzględnia się ochronę każdego obiektu chronionego zgodnie z przepisami odrębnymi.

VI.3 Oddziaływanie na środowisko - charakterystyka.

VI.3.1. Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny.

Największym zagrożeniem zarówno dla zwierząt i roślin jest utrata lub przekształcenie siedlisk, jak również likwidacja lub zakłócenie szlaków migracyjnych. Dlatego w przypadku stref, które zostały wyznaczone z uwagi na istniejący stan zagospodarowania (czyli istniejącą zabudowę) nie przewiduje się niekorzystnego wpływu na rośliny i zwierzęta, i można mówić o oddziaływaniu obojętnym.

Jednym z głównych założeń planu ogólnego jest ograniczenie „rozlewania się” zabudowy, tak aby nowa zabudowa postawała w sąsiedztwie już istniejącej - jako jej kontynuacja lub uzupełnienie. Powyższe ogranicza fragmentację siedlisk oraz przecięcia tras migracji lokalnych. Analiza rozmieszczenia w POG terenów niezabudowanych wyznaczonych w strefie z zabudową zagrodową (rys.28) pozwala potwierdzić, że nowa zabudowa powstanie w bezpośrednim sąsiedztwie już istniejącej. Z kolei część terenów w strefach SU, SP oraz prawie całość strefy SR obejmuje tereny niezagospodarowane i użytkowane rolniczo.

W takiej sytuacji oddziaływanie na rośliny i zwierzęta należy rozpatrywać w kontekście przekształcenia terenu i wprowadzenia nowych obiektów w dotychczas otwartą niezabudowaną przestrzeń. W wyniku realizacji zabudowy nastąpi bezpośrednie zniszczenie szaty roślinnej. Z wprowadzeniem nowych obszarów zabudowy związany będzie wzrost ilości gatunków synantropijnych, należy spodziewać się zmniejszenia ilości gatunków segetalnych na rzecz gatunków obcych, w tym roślin ozdobnych. Powyższe spowoduje również zmiany w sposobie wykorzystania terenu przez zwierzęta, a przede wszystkim zniszczeniu ulegną ich nory, legowiska i miejsca żerowania. Należy jednak mieć na uwadze, że część zwierząt jest jednak związana z siedliskami ludzi wykorzystując je jako miejsca gniazdowania (w przypadku niektórych gatunków ptaków) czy też żerowania. Ustalony w POG minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (30 % dla SW, SJ, SZ, SU, SR, 20-25% - dla

1SP 25% wynika z mpzp) oraz 50-70% dla SN i 20% dla SI) zapewni tym gatunkom zwierząt możliwość bytowania także w zmienionym przez człowieka krajobrazie zurbanizowanym. Ponadto na terenach zieleni przy zabudowie mieszkaniowej mogą być zasadzone drzewa i krzewy, które mogą dać schronienie i być źródłem pokarmu dla wielu zwierząt.

Należy podkreślić, że w przypadku gminy Wojciechowice zdecydowana większość stref inwestycyjnych niezabudowanych (SZ, SU, SP, SN, a szczególnie SR - biorąc pod uwagę powierzchnię i rozmieszczenie) została wskazana na terenach rolniczych (pola uprawne), które w wyniku takiego użytkowania nie odznaczają się większą różnorodnością biologiczną, a przede wszystkim nie posiadają trwałej szaty roślinnej.

Najkorzystniejszą strefą z punktu widzenia zachowania korzystnych, a przynajmniej nie zmienionych warunków życia zwierząt oraz stanowisk roślin jest strefa otwarta SO, która obejmuje 77,76% powierzchni gminy. W tej strefie znalazły się większe kompleksy leśne gminy (Lisowiec oraz kompleks położony na północ od msc. Drygulec), co zapewnia im zachowanie dotychczasowego użytkowania.

Najistotniejsze możliwe skutki realizacji POG dla flory, fauny i różnorodności (w związku z realizacją nowych obiektów) to:

- zmniejszenie terenu biologicznie czynnego,
- obniżenie różnorodności biologicznej,
- likwidacja istniejącej szaty roślinnej,
- wprowadzenie nowej zieleni urządzonej (zagrożenie wprowadzenia gatunków obcych),
- likwidacja miejsc bytowania i żerowania zwierząt,
- płoszenie zwierząt (zwłaszcza w trakcie prac budowlanych).

Powyższe oddziaływanie będzie miało skalę miejscową/punktową o charakterze bezpośrednim.

Należy podkreślić, że na dalszych etapach realizacji inwestycji, w zakresie dopuszczenia zabudowy na terenach otwartych, na których mogą występować miejsca rozrodu, regularnego przebywania dziko występujących zwierząt, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 418, z późn.zm.) właściwy organ sprawdza zgodność projektu budowlanego m.in. z wymaganiami ochrony środowiska, do których zaliczyć należy kwestie związane z ochroną gatunkową. Zgodnie z art. 75 ust. 4 ustawy Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z późn.zm.), właściwy organ administracji w pozwoleniu na budowę określa szczegółowo zakres obowiązków dot. ochrony środowiska na obszarze prowadzenia prac oraz kompensację przyrodniczą. Z uwagi na awifaunę – wycinkę drzew i krzewów przeprowadza się w okresie jesiennym i zimowym (od 16 października do końca lutego). Podsumowując- w przypadku występowania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów podlegających ochronie, należy stosować się do obowiązujących regulacji prawnych w tym zakresie (zakazów, nakazów, zezwoleń).

Elektrownie słoneczne

Realizacja elektrowni słonecznych może oddziaływać na florę i faunę przede wszystkim na etapie montowania instalacji – będą to jednak oddziaływania krótkotrwałe i będą związane z koniecznością wbijania konstrukcji do gruntu, budową sieci elektroenergetycznych oraz realizacją stacji kontenerowych. Powyższe przyczyni się do likwidacji pokrywy glebowej z istniejącą w danym miejscu roślinnością i pedofauną. Należy zaznaczyć, że wyłączony zostanie jedynie grunt pod urządzeniami elektrotechnicznymi, ponieważ same panele umieszczone będą ponad gruntem, co zapewni wystarczającą ilość światła rozproszonego dla wzrostu roślinności. W trakcie funkcjonowania instalacji wegetacja traw będzie zachowana. W wyniku ogrodzenia terenu stanie się on mniej dostępny dla zwierząt, ale nie będzie to stanowiło przeszkody dla gniazdujących na ziemi ptaków. W wyniku zabudowania terenu panelami fotowoltaicznymi, część jego powierzchni zostanie zacieniona, co może wpłynąć na wzrost atrakcyjności terenów dla płazów. Inwestycja nie wpłynie również negatywnie na bezkręgowce czy gady. Koniecznym jest jednak stosowanie odpowiednich ogrodzeń, umożliwiających swobodne przemieszczanie się małych zwierząt. Inwestycja nie powinna także negatywnie wpłynąć

na populację nietoperzy, dla których zagrożenie mogłyby stanowić poziome, płaskie, gładkie powierzchnie, które mogą zostać pomyłone z lustrem wody, zapobiega temu jednak instalacja paneli fotowoltaicznych z pochyleniem pod kątem 20°-40°, ponadto panele nie stanowią jednolitej powierzchni na całym obszarze farmy – są podzielone na rzędy, wyraźnie od siebie oddalone. Takie rozwiązania przeciwdziałają przypadkom, aby zwierzęta pomyliły je z miejscem wodopoju, a aparaty echolokacyjne nietoperzy wychwytyją ww. odstępy między panelami. Dla owadów omawiane instalacje mają przeważnie pozytywny lub neutralny wpływ, działając jak siedlisko (schronienie, baza żerowa), zwłaszcza gdy grunt jest przyjazny dla zapylaczy. Zastosowanie sztucznego oświetlenia podczas budowy może jedynie przejściowo wabić i dezorientować niektóre gatunki.

Biogazownie

Realizacja i funkcjonowanie biogazowni nie wpływa w sposób istotny na florę i faunę. Główne niekorzystne oddziaływania dotyczą etapu budowy a ich rodzaj jest taki sam jak w przypadku budowy każdego obiektu, czyli m.in. może prowadzić do zniszczenia siedlisk i zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Ponadto, hałas i przemieszczenie związane z eksploatacją biogazowni mogą stwarzać trudności dla dzikich zwierząt w ich codziennym funkcjonowaniu.

VI.3.2. Ludzie.

Ustalenia POG odnoszą się w sposób pośredni do jakości życia człowieka. Pozytywnym aspektem realizacji zapisów planu jest stworzenie możliwości rozwoju poprzez powiększenie terenów mieszkaniowych, usługowych i gospodarczych, jak również zapewnieniu rozwoju działalności rolniczej dzięki strefie SR. Jest to także odpowiedź na część wniosków, czyli faktyczne zapotrzebowanie właścicieli, inwestorów i gminy. Takie rozwiązanie jest zatem korzystne ze względów społecznych.

Wyznaczenie części stref SW, SJ, SZ, SR, SU, SP, SN daje możliwość realizacji nowych inwestycji. Na etapie budowy nowych obiektów oddziaływanie na ludzi będzie miało charakter negatywny z uwagi na hałas maszyn budowlanych, wytwarzane spaliny i zapylenie. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, jednak krótkotrwałe i chwilowe.

Niekorzystny wpływ na ludzi wywiera zawsze układ komunikacyjny z uwagi na generowany hałas i zanieczyszczenie powietrza. Uciążliwości są również zależne od pory dnia - ograniczenie hałasu odczuwalne jest w godzinach nocnych. Teren komunikacji' został ujęty w profilu podstawowym każdej jako zapewnienie i zabezpieczenie właściwej obsługi komunikacyjnej projektowanej najpóźniejszych (dokładniejszych) etapach. Funkcjonowanie terenów zabudowy produkcyjnej czy usługowej może przyczynić się do kumulacji w ich bezpośrednim sąsiedztwie zanieczyszczeń oraz hałasu pochodzenia komunikacyjnego lub pochodzących zakładów produkcyjnych. Stopień ich oddziaływania będzie zależeć od rodzaju prowadzonej działalności, przy czym zgodnie z przepisami odrębnymi nie może dochodzić do przekraczania norm określonych przepisami prawa (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 112). Jednocześnie wprowadzenie stref SP i SU dotyczy w części terenów z już funkcjonującymi zakładami produkcyjnymi czy usługowymi, co oznacza, że nie powinno wiązać się z istotnym wzrostem emisji hałasu. Dodatkowo, duża powierzchnia strefy otwartej, której celem jest m.in. zapobieganie nadmiernej zabudowie i ochrona gleb klas I-III, może poprawić sytuację akustyczną oraz stanu higieny atmosfery wpływając na zdolność obszaru gminy do przewietrzania.

Biogazownie

Szczegółnej uwagi wymaga lokalizacja biogazowni względem terenów zabudowanych z uwagi na kwestie nieprzyjemnych zapachów. Choć nowoczesne technologie minimalizują emisje zapachowe, to wciąż zaleca się, aby biogazownia była oddalona od najbliższej zabudowy mieszkaniowej o co najmniej 200–500 metrów.

Ponadto komora fermentacyjna musi znajdować się na otwartej przestrzeni i nie powinna znajdować się w pobliżu źródeł wody ani wód naturalnych, ponieważ odchody zwierzęce mogą przedostawać się do wód gruntowych. Nowoczesne biogazownie pracują w zamkniętym systemie. Substrat nie ma dostępu do środowiska zewnętrznego, dzięki czemu nie ma emisji zapachów do atmosfery.

Najczęstsze źródła nieprzyjemnych zapachów to: źle zabezpieczony substrat do biogazowni, przechowywanie materiału na otwartym powietrzu, otwarte zbiorniki na poferment. Dobry projekt technologiczny, szczelność układu i porządny nadzór rozwiązują ten problem. Jest to element dalszych postępowań, gdzie znane są parametry inwestycji.

W projekcie POG Wojciechowice możliwość lokalizacji biogazowni została wskazana w dużej odległości od istniejącej i projektowanej zabudowy - zgodnie z rys. 30, co zapewnia odpowiednie zabezpieczenie.

Elektrownie słoneczne

W projekcie POG strefy SO z dopuszczeniem elektrowni nie sąsiadują bezpośrednio z zabudową mieszkalną, dlatego nie przewiduje się oddziaływań związanych z oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Z kolei strefa 39SU stanowi kontynuację funkcji usługowej i można się spodziewać, że ewentualne posadowienie paneli będzie stanowiło uzupełnienie funkcji podstawowej.

Wpływ na ludzi w zakresie dopuszczenia odnawialnych źródeł energii dotyczy także poprawy stanu powietrza w perspektywie długookresowej. Aby zminimalizować ewentualny wpływ na ludzi można stosować rozwiązania tj. zastosowanie powłok antyrefleksyjnych zwiększających absorpcję światła oraz eliminujących efekt odbicia światła od powierzchni paneli tzw. lśnienia oraz zastosowanie odpowiednich odległości pomiędzy kolejnymi konstrukcjami wsporczymi ograniczających możliwość wystąpienia efektu „lustra wody” wywołanego przez monolityczną taflę paneli.

Elektrownie wiatrowe

Polityka gminy, jak również uwarunkowania (duża powierzchnia gleb chronionych), nie przewidują lokalizowania elektrowni wiatrowych, jednak na północ od msc. Mierzanowice w gminie Ćmielów znajdują się dwie turbiny wiatrowe (omówione w rozdz. II.5.1.). Najbliższe zabudowania z funkcją mieszkaniową w gminie Wojciechowice znajdują się w odległości od ok. 240 m (strefa 234SZ) i ok. 310 m (strefa 236SZ). Zarówno turbiny jak i zabudowa są obiektami już istniejącymi.

VI.3.3. Wody.

Gospodarka wodno-ściekowa

Z uwagi na skalę i charakter projekt POG nie wskazuje warunków i zasad ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Przez wyznaczenie stref planistycznych tylko pośrednio określa możliwości sposobu zagospodarowania terenów, ale bez doprecyzowania – co będzie się odbywało na etapie mpzp czy decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a w szczególności i pozwolenia na budowę. Realizacja całej obsługi infrastruktury wodno-ściekowej podlega ściśle przepisom odrębnym oraz regulaminom.

Plan ogólny uwzględnia istniejące ujęcie wody podziemnej w obr. Gierczyce wyznaczając odpowiednio strefę infrastrukturalną 14SI, w której mieści się strefa ochrony bezpośredniej (działka nr 392/1) wraz z profilem dodatkowym, czyli możliwością wprowadzenia tylko terenu zieleni urządzonej i/lub naturalnej.

W wyniku realizacji nowej zabudowy nastąpi uszczelnienie gruntu przez obiekty budowlane oraz towarzyszące im powierzchnie utwardzone, co będzie skutkowało pozbawieniem go naturalnych zdolności filtracyjnych i ograniczeniem spływu wód opadowych i roztopowych. Powiększenie się terenów zabudowanych, w szczególności związanych z pobytem ludzi, wiąże się ze zwiększeniem zapotrzebowania na wodę, jak również z generowaniem ścieków bytowych i komunalnych, co przekłada się na również ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego w przypadku prowadzenia niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej. Wszelkie ustalenia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej są jednak przedmiotem miejscowych

planów zagospodarowania przestrzennego, musi zawierać zapisy w zakresie zasad zaopatrzenia w wodę i zobowiązujące do odpowiedniego zagospodarowania ścieków oraz odprowadzenia wód opadowych i roztopowych. Należy zaznaczyć, że ze środowiskowego punktu widzenia najkorzystniejszym sposobem zagospodarowania wód opadowych i roztopowych jest zatrzymanie ich na terenie, spowolnienie tempa spływu od odbiornika oraz naturalne oczyszczanie wód opadowych na miejscu, przed odprowadzeniem do odbiornika, poprzez spływ przez powierzchnie zadarnione.

Na retencję wody ma wpływ pośrednio wpływ określenie wskaźnika minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Osiągnięcie celów środowiskowych

Zgodnie z art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) dąży się do zachowania celów środowiskowych, którymi są:

- dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych,
- dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu stanu wód,
- stopniowe zmniejszanie zrzutów substancji priorytetowych i eliminowanie substancji niebezpiecznych.

Dla JCWPd, w zasięgu których położona jest gmina Wojciechowice, czyli: PLGW2000102, PLGW2000117, PLGW2000103 stwierdzono dobry stan chemiczny i ilościowy, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego określona została jako niezagrożona.

Dla JCWP RW200006234949, RW20000623169, RW200006231499, RW20001123499, w zasięgu których położona jest gmina Wojciechowice, stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny dla RW20000623169 i słaby dla pozostałych, dla wszystkich stan chemiczny poniżej dobrego, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego określona została wszędzie jako zagrożona. W związku z czym osiągnięcie celów należy realizować przez podejmowanie określonych działań, co nie jest przedmiotem projektu POG.

Należy zaznaczyć, że RDW jest wdrażana w Polsce, przede wszystkim, w postaci przeglądu i aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są jednym z podstawowych dokumentów planistycznych, przyjmowanych w drodze rozporządzeń. Stanowią one podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w perspektywie sześciolletniej.

Jednocześnie biorąc pod uwagę rolniczy charakter gminy Wojciechowice trzeba podkreślić, że dużym zagrożeniem dla jakości wód jest nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin używanych w rolnictwie (omówienie w rozdz. II.5.2.).

Z uwagi na zakres i formę POG nie określa warunków ochrony wód powierzchniowych i podziemnych w sposób bezpośredni. Dokument ten nie zawiera bowiem zapisów (w tym m.in. z zakresu gospodarki wodno-ściekowej) zatem brak jest warunków i zasad prowadzenia działań. Możliwe jest to wyłącznie za pomocą lokalizowania funkcji w zależności od występujących uwarunkowań, np. poprzez ograniczenie rozwoju zabudowy rozproszonej i przeciwdziałanie rozlewania się zabudowy (w wyniku wyznaczenia zabudowy na podstawie obszarów uzupełnienia zabudowy), co pozwoli ograniczyć koszty związane z realizacją sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, których budowa ma znaczny wpływ na właściwe gospodarowanie zasobami wodnymi oraz stan wód.

GZWP

W 2015 roku sporządzono "Dodatek do Dokumentacji hydrogeologicznej Zbiornika Wód Podziemnych Wierzbica-Ostrowiec (GZWP 420) określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych". Proponowane zakazy i nakazy nie przewidują likwidacji istniejących zakładów ani ograniczenia powierzchni produkcji rolnej, a raczej wprowadzanie zmian sposobu użytkowania ukierunkowanych na zmianę technologii, ograniczenie emisji itp. Ograniczenia lokalizacyjne dotyczą nowych, uciążliwych inwestycji stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska, które powinny być wykonywane

poza obszarami ochronnymi. W gminie Wojciechowice tylko skrajne północne części (obręb Drygulec, Smugi i Ługi) są zlokalizowane w granicach omawianego zbiornika. Stanowią one obrzeże całego GZWP Nr 420 (rys. 8), którego powierzchnia wynosi aż 623,37 km². W projekcie POG wyznaczono tu w większości strefę SO, z możliwością realizacji elektrowni słonecznych (w części już istniejących) czy uwzględniono istniejącą zabudowę, w tym produkcyjną (strefa 1SP) i fragment nowej strefy 9SP zlokalizowanej w ciągu przy drodze wojewódzkiej. Z uwagi na uwarunkowania terenu (brak obszarów chronionych) i stopień ogólnego podejścia w POG projekt nie przewiduje znaczących uciążliwości dla wód podziemnych, zatem i oddziaływań na gzw. p.

Zagrożenie powodziowe – nie dotyczy (brak obszarów szczególnego zagrożenia powodzią – rozdz. II.5.5.).

Biogazownie

Dopuszczenie realizacji biogazowni nie powinno wpłynąć na stan wód powierzchniowych i podziemnych – pod warunkiem, że będą odpowiednio zrealizowane i eksploatowane. Potencjalnym zagrożeniem mogą być jednak sytuacje awaryjne, jednak prawdopodobieństwo wystąpienia wskazanych zdarzeń jest znikome.

Elektrownie słoneczne

Realizacja elektrowni słonecznych nie będzie miała istotnego wpływu na stan i jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Sama instalacja nie będzie również źródłem emisji ścieków. Jedynym skutkiem jakiego można się spodziewać w wyniku realizacji takiego zagospodarowania jest zmiana procesów infiltracji wody do gruntu na skutek zasłonięcia części terenu.

VI.3.4. Powietrze.

Projekt POG nie zawiera szczegółowych ustaleń dotyczących zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepło, jednak powiększenie stref z możliwą zabudową na tereny dotychczas niezabudowane wpłynie na zapotrzebowanie na energię i sposób jej pozyskiwania. Na etapie eksploatacji spodziewać się można emisji zanieczyszczeń wynikających z procesów grzewczych czy technologicznych. W niesprzyjających warunkach atmosferycznych możliwe jest również okresowe przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń.

Wymieniony w profilu podstawowym wszystkich stref 'teren komunikacji' przerzuca dokładne wyznaczenie układu na etap mpzp, ponadto stanowi rezerwę pod ewentualne przyszłe inwestycje drogowe, które nie są jeszcze znane. Niemniej wskazuje na możliwość wystąpienia dodatkowych obciążeń dla stanu powietrza w związku z ewentualną realizacją dróg i ich późniejszą eksploatacją.

Największe uciążliwości mogą wystąpić na etapie budowy, co jest związane z emisją zanieczyszczeń z maszyn budowlanych oraz zapyleniem. Oddziaływanie to będzie jednak krótkotrwałe, okresowe oraz lokalne.

W związku z uwzględnieniem w projekcie planu stref SP i SU można mówić o większej ilości dostarczanych do atmosfery zanieczyszczeń niż w przypadku budynków mieszkalnych, nie będzie to jednak ilość i zasięg, który wpłynie znacząco negatywnie na stan powietrza. Ponadto część z nich to tereny z istniejącym zagospodarowaniem o takim charakterze co oznacza, że nie powinno wiązać się z istotnym wzrostem uciążliwości. Dodatkowo, duża powierzchnia strefy otwartej, której celem jest zapobieganie nadmiernej zabudowie, może poprawić sytuację stanu higieny atmosfery wpływając na zdolność obszaru gminy do przewietrzania.

Mając na uwadze skalę dokumentu oraz rodzaj i stosunkowo niewielki udział stref inwestycyjnych na terenach niezabudowanych, można uznać, że realizacja ustaleń projektu POG nie wpłynie w negatywny sposób na zmianę jakości powietrza atmosferycznego i warunków aerosanitarnych.

Biogazownie

Biogazownie mają generalnie pozytywny, redukujący emisję gazów cieplarnianych (szczególnie metanu) wpływ na powietrze, przetwarzając odpady organiczne, które inaczej rozkładałyby się w środowisku. Nowoczesne, szczelne instalacje są niemal bezemisyjne i bezwonne. Potencjalne uciążliwości zapachowe

mogą wynikać z nieprawidłowej eksploatacji lub nieszczelności. W projekcie POG lokalizację wskazano na terenie otwartym, znacznie oddalonym od zabudowy mieszkaniowej.

Elektrownie słoneczne

Umożliwienie realizacji elektrowni słonecznych może pozytywnie wpłynąć na stan jakości powietrza. Są to źródła tzw. czystej energii, które zastępują energię produkowaną w konwencjonalny sposób, zmniejszając tym samym zużycie surowców nieodnawialnych oraz emisję do powietrza zanieczyszczeń pochodzących z procesów ich energetycznego spalania.

VI.3.5. Powierzchnia ziemi.

W wyniku realizacji POG nie przewiduje się znaczących zmian w ukształtowaniu powierzchni. Największe przekształcenia następują w wyniku działalności wydobywczej, jednak takiej (strefy górnictwa SG) w planie nie wyznaczono z uwagi na brak udokumentowanych kopalin na terenie gminy Wojciechowice.

Przekształcenia powierzchni ziemi będą następować w wyniku realizacji nowych inwestycji budowlanych. W strefach dopuszczających inwestycje budowlane - SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SN, realizacja nowej zabudowy oraz infrastruktury będzie wiązać się z lokalnym/miejscowym przekształceniem powierzchni ziemi, w tym wykonywaniem wykopów pod fundamenty i niwelacją terenu. Przekształcenia te będą miały charakter trwały i długoterminowy, ale ich wpływ przestrzenny ogranicza się do terenu inwestycji (działek budowlanych). Podczas realizacji budowy mogą również wystąpić krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z czasowymi deformacjami terenu, wykopami oraz ryzykiem lokalnych zanieczyszczeń gleby wynikających z niewłaściwego składowania materiałów budowlanych i odpadów.

Przyjmuje się, iż część robót budowlanych będzie miała charakter czasowy i po ich zakończeniu powinno nastąpić odtworzenie zawartości próchnicznej warstwy gleby (czyli wierzchniej warstwy gleby o zawartości 1,5% próchnicy glebowej). Część robót będzie miała jednak charakter trwały. Będzie on się wiązał z utwardzeniem gruntów pod budowę nowych obiektów oraz uszczelnieniem powierzchni poprzez budowę dróg i parkingów. Spowoduje to zniszczenie wierzchniej warstwy gleby i wpłynie na jej strukturę. Jednak z uwagi na rodzaj wprowadzanej zabudowy i jej niewielki zasięg w skali gminy, wszelkie zmiany będą nieznaczne. Na terenach, które w ramach danej inwestycji pozostaną niezagospodarowane zaleca się przywrócenie stanu sprzed budowy.

Ponadto zakładać można zmiany w strukturze gleby na skutek wprowadzenia nowych zabudowań. W wyniku ubicia gruntu może dojść do zmniejszenia przestworów pomiędzy agregatami glebowymi, a to z kolei wiąże się m.in. ze zmniejszeniem infiltracji wody w głąb gleby, spadkiem liczebności pedofauny oraz ubytkiem roślinności.

Biogazownie i elektrownie słoneczne

Jak w przypadku każdej inwestycji oddziaływanie będzie związanej z niwelacją i wykopami, co opisano powyżej.

VI.3.6. Krajobraz.

W przekształconym antropogenicznie krajobrazie gminy Wojciechowice wyodrębniają dwie główne jednostki funkcjonalne: tereny rolnicze (pola orne, łąki i pastwiska) oraz tereny zurbanizowane (zabudowa, drogi, kolej wraz z elementami infrastruktury technicznej: linie elektroenergetyczne, maszty telefonii).

W wyniku realizacji ustaleń projektu POG część terenów obecnie niezainwestowanych ulegnie przekształceniu w kierunku zabudowy. Nowa zabudowa w strefie SZ wynika z wygenerowanego obszaru uzupełnienia zabudowy (omówiono w rozdz. III.2.), czego celem jest ograniczenie chaotycznemu rozlewaniu się zabudowy, przez co układ taki zachować ma spójność stanowiąc uzupełnienie/kontynuację istniejącego (sąsiadującego)

sposobu zagospodarowania. Wskazanie niezabudowanych terenów stref SU, SP, SR, SN stanowi z kolei możliwości rozwojowe dla nowych terenów inwestycyjnych.

Do kształtowania krajobrazu oraz zachowania ładu przestrzennego na etapie POG przyczyniają się m.in. gminne standardy urbanistyczne, w tym najistotniejsza wydaje się być wysokość zabudowy biorąc pod uwagę np. zapobieganie przysłaniania widoków i otwartych panoram. Maksymalna wysokość zabudowy została ustalona dla stref SW, SZ, SR, SU, SP na 15 m, a dla strefy SJ 12 m. Uwagę zwraca zwłaszcza wysokość 15 m dla stref SZ i SR zajmujących największe powierzchnie spośród stref inwestycyjnych w gminie (zwłaszcza strefa SR wyznaczona na terenach otwartych - dotąd w większości niezabudowanych). Powyższe wynika jednak ze stanowiska przedstawianego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który wskazywał, że wysokość niższa niż 15 m może ograniczać realizację obiektów, takich jak magazyny i silosy, ponieważ budowa naziemnych silosów na materiały sypkie, o pojemności do 250 m³ i wysokości nie większej niż 15 m, nie wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę, natomiast wymaga jedynie zgłoszenia. Służy to zatem ułatwieniu prowadzenia działalności rolniczej i jej rozwojowi. Generalnie wyznaczone parametry (tab. 7) nawiązują do charakteru gminy Wojciechowice, gdzie dominuje zabudowa zagrodowa.

Wysokość obiektów wiąże się z pojęciem tzw. dominanty krajobrazowej, do których można zaliczyć m.in. maszty telefonii komórkowej, słupy linii elektroenergetycznych, turbiny wiatrowe. Charakter ustaleń POG nie dotyczy takiego stopnia szczegółowości jak dopuszczenie konkretnych obiektów infrastruktury technicznej, która generalnie jest wskazana w profilu podstawowym każdej strefy. Ponadto należy mieć na uwadze, że zgodnie z obowiązującymi przepisami stacje bazowe traktowane są zazwyczaj jako inwestycje celu publicznego. Ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych ogranicza samorządom możliwość blokowania budowy masztów. Ponadto należy zaznaczyć, że stacje bazowe są wykreślone z katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, co eliminuje konieczność uzyskiwania decyzji środowiskowych. Polityka gminy jak również uwarunkowania (gleby chronione) nie przewidują lokalizowania elektrowni wiatrowych, jednak na północ od msc. Mierzanowice w gminie Ćmielów znajdują się dwie turbiny wiatrowe (rozdz. II.5.1., rys. XX), które są widoczne z terenu gminy Wojciechowice stanowiąc punktowe dominanty krajobrazowe.

W związku z rolniczym charakterem gminy i wyznaczenie w przeważającej części stref SZ i SR związanych właśnie z takim profilem działalności nie przewiduje się, aby krajobraz mógł ulec znaczącym zmianom. Trwałe, ale miejscowe, zmiany w krajobrazie nastąpią tylko tam, gdzie dopuszcza się nową zabudowę, co będzie wynikało z wprowadzenia obiektów kubaturowych oraz drobnych przekształceń rzeźby terenu i szaty roślinnej. Będą to jednak oddziaływania, co prawda trwałe, ale miejscowe (dotyczące pojedynczych działek), a stanowić będą najczęściej kontynuację istniejącej funkcji, bądź nawiązanie do terenów sąsiadujących.

Ocena oddziaływania na krajobraz nie jest jednoznaczna, ponieważ brak jest obiektywnych kryteriów. Odbiór wizualnych skutków realizacji ustaleń POG jest sprawą subiektywną i zależy od świadomości i indywidualnych preferencji odbiorców, ich oczekiwań względem krajobrazu oraz nastawienia w stosunku do planowanych form wykorzystania przestrzeni.

Audyt krajobrazowy i krajobrazy priorytetowe

Zgodnie z zamieszczonymi w rozdz. II.3.2. informacjami południowa część gminy Wojciechowice znalazła się w dwóch projektowanych krajobrazach priorytetowych:

1. Dolina Opatówki - gdzie w POG wyznaczono strefy: SZ z istniejącą zabudową zagrodową, SR jako zaplecze tych stref, 56SU z istniejącą zabudową, 8SN – w odpowiedzi na wniosek dopuszczając w profilu dodatkowym teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki jako kierunek rozwoju tego terenu;
2. Sady Sadłowice-Gałkowice – gdzie w POG wyznaczono strefy: SZ z istniejącą zabudową zagrodową, SR jako zaplecze tych stref, 11SN – teren gminy przy drodze powiatowej wskazany w celu rozwoju funkcji rekreacyjnej w sołectwie oraz 18SO z dopuszczeniem terenu biogazowni, pozostały teren znajduje się w strefie SO (bez profilu dodatkowego).

Należy zauważyć, że zagrożenia i rekomendacje zostały określone dla całych krajobrazów priorytetowych, a na terenie gminy Wojciechowice występuje tylko ich niewielki fragment. W analizie odniesiono się zatem tylko do punktów rekomendacji, które faktycznie dotyczą gminy Wojciechowice.

W przypadku krajobrazu pn. Sady Sadłowice-Gałkowice do rozpatrzenia były dwa wnioski z rekomendacji:

- ograniczenie nowej zabudowy do terenów zainwestowanych i wyznaczonych do zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarze uzupełnień zabudowy w planie ogólnym gminy,
- nielokalizowanie farm wiatrowych i fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.

Powyższe oznacza, że POG nie stoi w sprzeczności z rekomendacjami, ponieważ w zasięgu ww. krajobrazu uwzględnia istniejącą zabudowę (SZ) wraz zapewnieniem rozwoju dla działalności rolniczej (SR), a w zakresie odnawialnych źródeł energii nie wyklucza lokalizacji biogazowni.

Z kolei w rekomendacjach dla krajobrazu pn. Dolina Opatówki nie wskazano ograniczeń lokalizacyjnych dla nowej zabudowy. Wskazania są związane z racjonalną gospodarką wodną, zachowaniem tradycyjnych typów rozłogu pól, łąk i pastwisk oraz podnoszeniem świadomości ekologicznej w społeczeństwie.

Biogazownie

Biogazownie należy uznać za typowy element krajobrazu rolniczego, dlatego nie mogą być odbierane jako negatywna ingerencja w przestrzeń.

Elektrownie słoneczne

Elektrownia słoneczna złożona z szeregu paneli fotowoltaicznych w sposób istotny ingeruje w odbiór przestrzeni i wartości estetyczne krajobrazu, co zależy też od wielkości farmy (zajmowanej powierzchni). Nie można jednak jednoznacznie określić czy taki wpływ jest negatywny, ponieważ jest to kwestia rozpatrywana indywidualnie. Ze względu na swoją powierzchnię farmy zmieniają jednak dotychczasowy charakter otwartych przestrzeni. W projekcie POG strefy z dopuszczeniem możliwości realizacji elektrowni słonecznych znajdują się w północnej części gminy, przy drodze wojewódzkiej (2SO, 15SO, 16SO), gdzie funkcjonują już dwie farmy fotowoltaiczne i brak jest panoram. Strefa 13SO to teren pod lasem na zapleczu planowanej zabudowy produkcyjnej, praktycznie niewidoczny z dalszych miejsc. Strefa 39SU znajduje się w msc. Jasice, na terenie płaskim przy drodze powiatowej w sąsiedztwie innej zabudowy usługowej, a zatem nowe panele nie zakłócą istotnie odbioru przestrzeni.

VI.3.7. Klimat.

Zagrożeń klimatycznych nie można rozpatrywać w skali lokalnej, a raczej na poziomie regionów. Dlatego dla terenu objętego projektem POG należy spodziewać się zmian klimatycznych zachodzących generalnie dla całego kraju, a przynajmniej regionu centralnej Polski, takich jak wzrostu okresów upalnych, spadku liczby dni z okresami mroźnymi, a w konsekwencji wzrostu częstotliwości opadów ulewnych.

W przypadku obszaru gminy, w skali lokalnej można mówić o zmianach topoklimatów. Obszary, na których występuje zagęszczenie zabudowy oraz funkcjonuje ruch samochodowy zagrożone są wzrostem koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego. Użytkowanie budynków, zwłaszcza w porze zimowej, powoduje zjawisko emisji gazów cieplarnianych. W projekcie POG nie wprowadzono zagospodarowania o takim znaczeniu i takiej powierzchni, które mogłyby wpłynąć znacząco na modyfikację warunków termicznych, wilgotnościowych lub kierunków przewietrzania terenu. Mimo, że zabudowa w przyszłości może stanowić większą powierzchnię, nie będzie ona stanowiła istotnej bariery np. dla przewietrzania obszaru. Nie przewiduje się zatem istotnych zmian w warunkach klimatu lokalnego.

Biogazownie i elektrownie słoneczne

Projekt POG poprzez wprowadzenie możliwości realizacji urządzeń związanych z pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych pośrednio pozytywnie wpłynie na stan jakości powietrza. Funkcjonowanie oze przyczynia się do zmniejszenia zużycia surowców nieodnawialnych oraz emisji do powietrza zanieczyszczeń

pochodzących z procesów ich energetycznego spalania, takich jak: dwutlenek węgla, tlenek diazotu, metan i inne gazy cieplarniane.

VI.3.8. Zasoby naturalne.

Na obszarze objętym projektem planu nie występują złoża kopalin, w związku z tym nie ma podstaw do oceny wpływu na te zasoby naturalne.

Na przeważającej powierzchni gmina Wojciechowice występują z kolei gleby chronione klas I-III, które stanowią istotną wartość rolniczą. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, użytki rolne klas I-III podlegają ochronie przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych może nastąpić wyłącznie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zatem konkretne decyzje dotyczące zmiany przeznaczenia gruntów podejmowane będą na etapie tworzenia tych planów. Plan ogólny wyznacza jedynie ramy planistyczne.

Projekt planu uwzględnia ochronę gruntów wskazując w większości strefę otwartą SO (z zakazem zabudowy), co oznacza, że nie przewiduje się ich przekształcania na cele nierolnicze. Jednak część chronionych gleb znajduje się w obrębie stref, w których dopuszcza się tereny inwestycyjne. Zaliczyć tu trzeba m.in. liczne strefy produkcji rolniczej SR, co jest związane z zapewnieniem możliwości rozwoju działalności rolniczej.

Wyznaczenie innych stref inwestycyjnych np. SU wynikało m.in. z wniosków gminy, instytucji (np. Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad dla stref 19,20,54SU), mieszkańców i inwestorów oraz stref SN – w większości wskazanych przez gminę jako zapewnienie funkcji rekreacyjnej dla mieszkańców poszczególnych miejscowości. Rozważono tu jednak odpowiedni zasięg i powierzchnię oraz analizowano czy zapewniona jest obsługa komunikacyjna (aby nie było potrzeby przeznaczenia dodatkowego terenu na dojazd). Z kolei lokalizacja niezabudowanych stref SZ wynika z uzupełnienia istniejącej zabudowy w granicach obszaru uzupełnienia zabudowy. Jednocześnie przy rozszerzaniu granic obszarów uzupełnienia zabudowy uwzględniono ograniczenia wynikające z §1 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. 2024 poz. 729) tj. granice OUZ zostały poszerzone do maksymalnie 50 m od granicy działki drogi publicznej.

Powyższe spełnia zasadę zrównoważonego rozwoju - czyli zapewnia ochronę potencjału rolniczego terenu gminy jednocześnie dając możliwość rozwoju w gałęziach pozarolniczych i zapewniając lepszą jakość życia mieszkańców. Decyzja o włączeniu terenów gleb chronionych do obszaru inwestycyjnego została podjęta z zachowaniem zasad racjonalnej gospodarki przestrzennej

Biogazownie i elektrownie słoneczne

Elektrownie słoneczne w strefach SO zostały celowo wyznaczone poza gruntami chronionymi, aby była zachowana możliwość wykorzystania potencjału gleb dla potrzeb rolnictwa. W przypadku biogazowni ich lokalizacja została wskazana na wnioski inwestorów, jednak z uwagi na dogodne uwarunkowania lokalizacyjne (m.in. z dala od zabudowy) oraz fakt, że inwestycje te stanowią element działalności związanej bezpośrednio z rolnictwem ich uwzględnienie było zasadne.

VI.3.9. Zabytki i dobra materialne.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego, gdyż zgodnie z przepisami ochrona zabytków, krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej regulowana jest na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

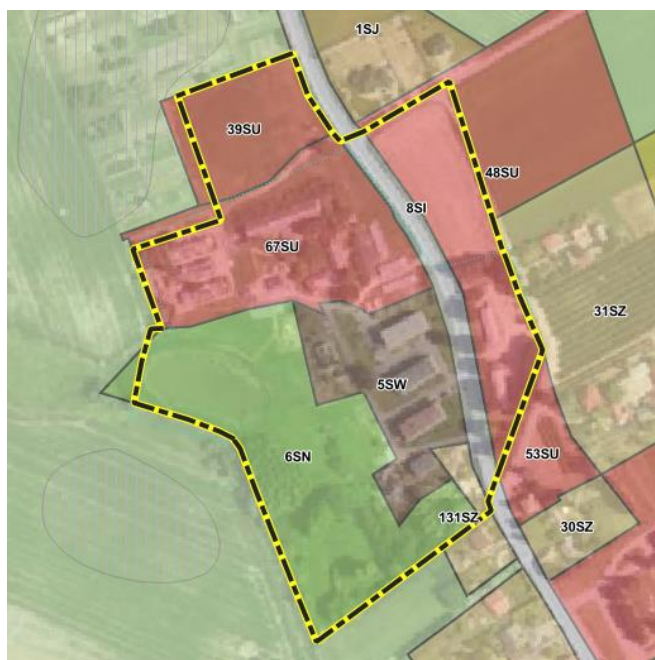
Lokalizacja obiektów i obszarów zabytkowych została uwzględniona, ale strefy gdzie się znalazły zostały wyznaczone zgodnie z faktycznym sposobem zagospodarowania mając na uwadze, że szczegółowe warunki zagospodarowania będą ustalane w planach miejscowych. W związku z powyższym:

- kościoły w msc. Bidziny, Gierczyce, Stodoły Wieś, Wojciechowice oraz dzwonnica i kostnica w Gierczycach – wskazano w strefach SU (co oznacza, że na etapie mpzp wyznaczony zostanie teren usług kultu religijnego),
- stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru (kurhany) – zostały ujęte w strefach 313SZ, 38SO,
- stanowiska archeologiczne (ewidencyjne) położone w zasięgu różnych stref - analogicznie jak w przypadku mpzp zastosowanie mają przepisy odrębne.

W przypadku parków podworskich uwzględniony został faktyczny stan zagospodarowania terenu. Na terenach z istniejącym starodrzewiem, terenach zadrzewionych lub otwartych wyznaczono strefę SN (tu zwiększono udział powierzchni biologicznie czynnej do min. 70%) i/lub strefę SO. Należy podkreślić, że przekazane z Narodowego Instytutu Dziedzictwa (NID) granice nie pokrywają się w większości z danymi ewidencyjnymi (granice działek) i nie są spójne z istniejącym zagospodarowaniem. Przykładami są:

- park dworski w obr. Jasice, którego granica wg danych NID obejmuje m.in. bloki mieszkalne – strefa 5SW, zakład komunalny (pszok) - strefa 53SU,
- park podworski w obr. Gierczyce – obejmuje działkę z zabudową wielorodzinną - strefa 4SW, teren z OSP – strefa 4SU.

Jasice

Gierczyce

W związku z powyższym strefy zostały wyznaczone zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem mając na uwadze, że granice obszarów zabytkowych wymagają korekt. W zasięgu parków objętych ochroną konserwatorską wyznaczono zatem:

- strefy 7SN, 136SZ, 35SO – w msc. Kaliszany Wieś,
- strefy 14SN, 15SW, 32SR, 33SR, 35SO – w msc. Wojciechowice,
- strefy 9SN, 26SO - w msc. Mierzanowice,
- strefę 5SN (dotyczy działki nr 263/2) oraz strefy 39,48,67SU, 5SW, 6SN (dotyczy zagospodarowanego terenu przy drodze powiatowej oznaczonej 8SI) – w msc. Jasice,
- strefy 109SZ, 4SW, 4SU, 22SO - w msc. Gierczyce,
- strefy 33SO, 10SW - w msc. Wlonice.

Cmentarze parafialne w msc. Bidziny, Gierczyce, Stodoły Wieś, Wojciechowice, cmentarz epidemiczny w Gierczycach (działka nr 142) oraz zbiorowa mogiła żołnierzy polskich z 1939 r. w msc. Drygulec⁸ zostały ujęte w dedykowanej tej funkcji strefie SC.

⁸ W przypadku mogiły dane przestrzenne pozyskane z NID wskazują lokalizację w strefach 2SK i 9SK, jednak faktyczna lokalizacja pomnika/mogiły to działka nr 523/4 i działka nr 523/6.

Oceniając dobro materialne jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich stwierdzić należy, że ustalenia projektu planu służą ogólnemu rozwojowi terenów i jakości ich zagospodarowania, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych, poprzez wyznaczenie możliwości realizacji nowych przedsięwzięć oraz ogólne regulacje w zakresie ładu przestrzennego, czyli standardy urbanistyczne. Wprowadzenie terenów zabudowy mieszkaniowej / usługowej / gospodarczej / produkcyjnej na terenach dotychczas niezainwestowanych oznacza wzrost wartości nieruchomości. Będą to, więc w przewadze oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Biogazownie i elektrownie słoneczne

Lokalizacja omawianych inwestycji nie koliduje z zabytkami nieruchomymi, tylko w strefach 18SO, 15SO i 16SO zostały zidentyfikowane stanowiska archeologiczne, co wymaga uzgodnień z odpowiednimi organami na etapie planowania przedsięwzięcia i/lub ustaleń w planie miejscowym.

VI.4 Ocena skutków wpływu ustaleń projektu planu na środowisko, w tym ich kumulacja – podsumowanie.

Plan ogólny pełni kluczową rolę w systemie dokumentów planistycznych - na jego podstawie sporządzane będą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (lub ich zmiany), plany rewitalizacji, zintegrowane plany inwestycyjne, a także wydawane decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Przedstawiony w projekcie POG rodzaj wyznaczanych stref pokrywa się w przeważającej części z aktualnym stanem zainwestowania i użytkowania terenu gminy. Dodatkowe tereny zabudowy z funkcją mieszkaniową stanowić będą uzupełnienie / kontynuację funkcji sąsiadującej. Także większość terenów inwestycyjnych (strefy SU i SP) uwzględnia istniejący stan. W związku z powyższym nie przewiduje się znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty i wartości środowiska.

Funkcjonowanie człowieka powoduje wytwarzanie zanieczyszczeń powietrza, ścieków, odpadów, emisję hałasu. Przeznaczenie terenów zgodnie z katalogiem wskazanym dla poszczególnych stref będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale pomimo w większości długoterminowego i stałego typu tego oddziaływania, przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne.

W przypadku wielu przedsięwzięć mogąco znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą być zrealizowane zgodnie z założeniami projektu zastosowanie mają przepisy odrębne i normy oraz doprecyzowanie na etapie innych procedur, gdzie znane już będą parametry inwestycji (np. decyzja o uwarunkowaniach środowiskowych). Realizacja ustaleń projektu POG wiąże się z wieloma niekorzystnymi oddziaływaniami, zarówno etapie budowy jak i użytkowania, jednak generalnie nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska.

Uwzględnienie uwarunkowań na etapie opracowania POG pozwoliło na wyznaczenie stref w sposób zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Dzięki temu możliwe jest skuteczne ograniczenie negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko oraz zapewnienie równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi, społecznymi i ekologicznymi gminy.

Biorąc pod uwagę, że w strefach: cmentarzy - SC, infrastrukturalnej - SI, komunikacyjnej - SK wyznaczono tylko tereny z istniejącym zagospodarowaniem (zgodnym z profilem podstawowym) przyjęto, że ich oddziaływanie nie jest i nie będzie skutkiem realizacji projektu POG, ponieważ strefy obejmują obiekty od lat istniejące i funkcjonujące. W zakresie ewentualnego wpływu jedynie w przypadku cmentarzy czynnych należy mieć na uwadze strefy ochrony sanitarnej (omówione w rozdz. II.5.7. oraz w charakterystyce strefy w rozdz. VI.1).

W odniesieniu do pozostałych stref w rozdz. VI.3.1.-VI.3.9 oraz w rozdz. VI.2.2 po przeprowadzonej ocenie oddziaływania realizacji projektu POG na poszczególne elementy środowiska oraz na obszary przyrodnicze, sklasyfikowano rodzaje oddziaływań i pogrupowano strefy: jako inwestycyjne (SW, SJ, SZ, SN, SU, SP, SR) czyli

z możliwością wykonania działań budowlanych oraz odrębnie przeanalizowano strefę otwartą SO biorąc pod uwagę, że z jednej strony jest to strefa z zakazem zabudowy, a z drugiej strony, że na czterech obszarach dopuszczono elektrownie słoneczne.

Przyjęto rodzaje oddziaływań w zakresie:

- charakteru: *bezpośrednie / pośrednie / wtórne / skumulowane*
- czasu trwania: *krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe*
- trwałości: *stałe / chwilowe*,
- zasięgu: *miejskowe / lokalne / regionalne*
- oceny: *pozytywne / negatywne*

Tab. 9 Przewidywane oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji założeń stref inwestycyjnych SW, SJ, SZ, SN, SU, SP, SR.

Oddziaływanie na:	Skutki:	Oddziaływanie pod względem:				
		charakteru	czasu trwania	trwałości	zasięgu	oceny
rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczna	zmniejszenie terenu biologicznie czynnego	<i>bezpośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejskowe</i>	<i>negatywne</i>
	likwidacja istniejącej szaty roślinnej	<i>bezpośrednie</i>	<i>krótko-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejskowe</i>	<i>negatywne</i>
	ubytek miejsc bytowania i ograniczenie zasięgu miejsc żerowania zwierząt	<i>bezpośrednie</i>	<i>krótko-terminowe</i>	<i>chwilowe</i>	<i>lokalne</i>	<i>negatywne</i>
	obniżenie bioróżnorodności	<i>pośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>chwilowe</i>	<i>lokalne</i>	<i>negatywne</i>
wodę	ograniczenie infiltracji wód deszczowych i pogorszenie retencji terenowej	<i>pośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejskowe</i>	<i>negatywne</i>
	uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	<i>wtórne</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>regionalne</i>	<i>pozytywne</i>
powietrze, klimat	zwiększenie emisji zanieczyszczeń i hałasu	<i>bezpośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne</i>	<i>negatywne</i>
	przekształcenie warunków topoklimatycznych	<i>wtórne</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne</i>	<i>negatywne</i>
powierzchnię ziemi	niwelacja terenu pod budynki	<i>bezpośrednie</i>	<i>krótko-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejskowe</i>	<i>negatywne</i>
krajobraz	uporządkowanie terenu i wprowadzenie zieleni urządzonej	<i>wtórne</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejskowe</i>	<i>pozytywne</i>
	zmniejszenie powierzchni terenów otwartych	<i>bezpośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne</i>	<i>negatywne</i>
	przystąpienie osi widokowych i panoram	<i>bezpośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne</i>	<i>negatywne</i>
zasoby naturalne	zmniejszenie powierzchni gleb chronionych	<i>bezpośrednie</i>	<i>krótko-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejskowe</i>	<i>negatywne</i>
zabytki	–	–	–	–	–	–
dobry materialne	wzrost wartości nieruchomości	<i>wtórne</i>	<i>średnio-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejskowe</i>	<i>pozytywne</i>
ludzi	zaspokojenie oczekiwań mieszkańców	<i>bezpośrednie</i>	<i>krótko-terminowe</i>	<i>chwilowe</i>	<i>miejskowe</i>	<i>pozytywne</i>
	wzrost ilości wytwarzanych odpadów	<i>wtórne</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>regionalne</i>	<i>negatywne</i>
	potencjalne zwiększenie promieniowania elektro-magnetycznego (39SU)	<i>pośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne</i>	<i>negatywne</i>

Tab. 10 Przewidywane oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji założeń strefy SO.

Oddziaływanie na:	Skutki:	Oddziaływanie pod względem:				
		charakteru	czasu trwania	trwałości	zasięgu	oceny
rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczna	zachowanie terenu biologicznie czynnego	<i>bezpośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejscowe</i>	<i>pozytywne</i>
	zachowanie istniejącej szaty roślinnej	<i>bezpośrednie</i>	<i>krótko-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejscowe</i>	<i>pozytywne</i>
	zachowanie miejsc bytowania i miejsc żerowania zwierząt	<i>bezpośrednie</i>	<i>krótko-terminowe</i>	<i>chwilowe</i>	<i>lokalne</i>	<i>pozytywne</i>
	utrzymanie dotychczasowego stopnia różnorodności biologicznej	<i>pośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne</i>	<i>pozytywne</i>
	zmiana warunków życia zwierząt i ograniczenia w miejscowej migracji (elektrownie słoneczne)	<i>wtórne</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejscowe</i>	<i>negatywne</i>
wodę	umożliwienie infiltracji wód deszczowych i zapewnienie retencji terenowej	<i>pośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejscowe</i>	<i>pozytywne</i>
powietrze, klimat	umożliwienie przewietrzania obszaru	<i>bezpośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne / regionalne</i>	<i>pozytywne</i>
	produkcja „czystej” energii (elektrownie słoneczne)	<i>wtórne</i>	<i>długoterminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>regionalne</i>	<i>pozytywne</i>
powierzchnię ziemi	brak przekształceń powierzchni terenu	<i>wtórne</i>	<i>długoterminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejscowe</i>	<i>pozytywne</i>
krajobraz	zachowanie miejscowych węzłów ekologicznych	<i>wtórne</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejscowe</i>	<i>pozytywne</i>
	zachowanie powierzchni terenów otwartych	<i>bezpośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne</i>	<i>pozytywne</i>
	ochrona panoram i osi widokowych	<i>wtórne</i>	<i>średnio-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne / regionalne</i>	<i>pozytywne</i>
	Wprowadzenie sztucznych elementów do krajobrazu (elektrownie słoneczne)	<i>wtórne</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne</i>	<i>negatywne</i>
zasoby naturalne	zachowanie powierzchni gleb chronionych (potencjał rolniczy gminy)	<i>wtórne</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>miejscowe</i>	<i>pozytywne</i>
zabytki	–	–	–	–	–	–
dobry materialne	–	–	–	–	–	–
ludzi	umożliwienie kontaktu z przyrodą	<i>wtórne</i>	<i>średnio-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne</i>	<i>pozytywne</i>
	możliwość nieprzyjemnych zapachów (biogazownie)	<i>pośrednie</i>	<i>krótko-terminowe</i>	<i>chwilowe</i>	<i>lokalne</i>	<i>negatywne</i>
	potencjalne zwiększenie promieniowania elektromagnetycznego (elektrownie słoneczne)	<i>pośrednie</i>	<i>długo-terminowe</i>	<i>stałe</i>	<i>lokalne</i>	<i>negatywne</i>

Oddziaływanie skumulowane

Oddziaływanie skumulowane należy przeanalizować pod kątem oddziaływania tego samego zadania na różne elementy środowiska przyrodniczego, jak i ustaleń projektu planu względem siebie. Należy zaznaczyć, że wpływ na wystąpienie oddziaływań skumulowanych mają zastosowane rozwiązania organizacyjne, technologiczne, jak również rozwiązania chroniące środowisko.

W projekcie POG większość terenów w zasięgu wyznaczonych stref wielofunkcyjnych, czyli z możliwością realizacji zabudowy mieszkaniowej, dotyczy już zainwestowanych terenów. Taka sama sytuacja jest w odniesieniu do strefy gospodarczej, więcej niezabudowanych terenów przeznaczono z kolei na strefę usługową. Największa powierzchnia aktualnie niezainwestowana jest wskazana pod strefę produkcji rolniczej SR (981,64 ha) - jednak jak już wielokrotnie było podkreślone, z uwagi na rolniczy charakter gminy i korzystne uwarunkowania projekt POG w ten sposób zapewnia warunki dla rozwoju działalności rolniczej.

W związku z realizacją każdej możliwej inwestycji nie można wykluczyć zaistnienia (przynajmniej okresowo) oddziaływań skumulowanych w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu na styku dróg i terenów zabudowy, zwłaszcza podczas prac budowlanych. Wprowadzenie nowej zabudowy spowoduje zwiększenie natężenia ruchu kołowego na sąsiednich obszarach, co będzie skutkowało zwiększeniem emisji spalin wzdłuż tras dojazdowych. Na tereny przyległe będzie ponadto oddziaływać emisja z zastosowanych systemów grzewczych. Nie będą to jednak oddziaływania o znaczącej intensywności, ponieważ wyznaczone strefy inwestycyjne są rozmieszczone przede wszystkim wzdłuż ciągów komunikacyjnych, w tym przy linii kolejowej. Jeśli chodzi o tereny mieszkaniowe oraz część usługowych (np. szkoły, przedszkola) to zakwalifikowane są one do terenów, dla których określa się dopuszczalne poziomy hałasu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz.U. z 2014 r. poz. 112).

Biorąc jednak pod uwagę, że wyznaczone strefy obejmują tereny dotychczas niezagospodarowane, przy tym uwzględniając niewielką ich powierzchnię (obejmują działkę lub kilka działek ewidencyjnych), jak również przyjmując wskaźniki urbanistyczne określone dla nowo wprowadzanego zainwestowania, należy przyjąć, że nie dojdzie do znaczących kumulacji oddziaływań, a ewentualny wpływ poza obszar gminy w przypadku działań inwestycyjnych będzie znikomy.

Biogazownie

Skumulowane oddziaływanie terenów biogazowni na środowisko i otoczenie odnosi się do sytuacji, w której wiele instalacji (lub jedna rozbudowana) wpływa na ten sam obszar, co może prowadzić do nakładania się uciążliwości. Kluczowa jest tu analiza i ocena przeprowadzona w ramach oceny oddziaływania na środowisko na etapie, kiedy znane są szczegóły przedsięwzięcia (decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach), która dotyczyć powinna całościowego wpływu na elementy środowiska.

W projekcie POG możliwość realizacji biogazowni wskazana została w dwóch strefach (5SO i 18SO) oddalonych od siebie o ok. 8 km. Są to zatem nie powiązane przestrzennie lokalizacje.

Skumulowane oddziaływanie biogazowni dotyczy:

- uciążliwości zapachowych - mimo że prawidłowo działająca biogazownia jest bezwonna, kumulacja kilku obiektów w jednym rejonie, w połączeniu z transportem substratów (np. gnojowicy) oraz nawożeniem pofermentem, może zwiększać ryzyko emisji odorów – strefa 5SO znajduje się w odległości ok. 400 m od funkcjonującej oczyszczalni ścieków – to jedyne zagrożenie nakładania się nieprzyjemnych zapachów;
- wpływu na transport (logistyka) i klimat akustyczny - skumulowane oddziaływanie to zwiększony ruch pojazdów ciężarowych dowożących substraty i odbierających poferment, co powoduje większe natężenie ruchu dla wszystkich pobliskich inwestycji i wzrost hałasu – dotyczy obu stref;
- krajobrazu i infrastruktury - biogazownie mogą kumulować się z innymi inwestycjami, wpływając na zmianę krajobrazu i zwiększenie liczby obiektów inżynierskich obie strefy są zlokalizowane na terenach otwartych;
- gospodarki pofermentem - skumulowane stosowanie pofermentu (surowego, stałego lub płynnego) jako nawozu na dużych obszarach rolniczych wymaga monitorowania pod kątem kumulacji metali ciężkich (np. Cu, Zn, Mn) w glebie.
- klimatu (jako przykład pozytywnego skumulowania oddziaływań) - z punktu widzenia środowiska, biogazownie znacząco redukują emisję CO₂, metanu i zmniejszają ślad węglowy w skali lokalnej.

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego oddziaływania skumulowanego dla stref dopuszczających biogazownia – szczegółowe analizy są przedmiotem procedur na etapie kiedy znane są parametry inwestycji.

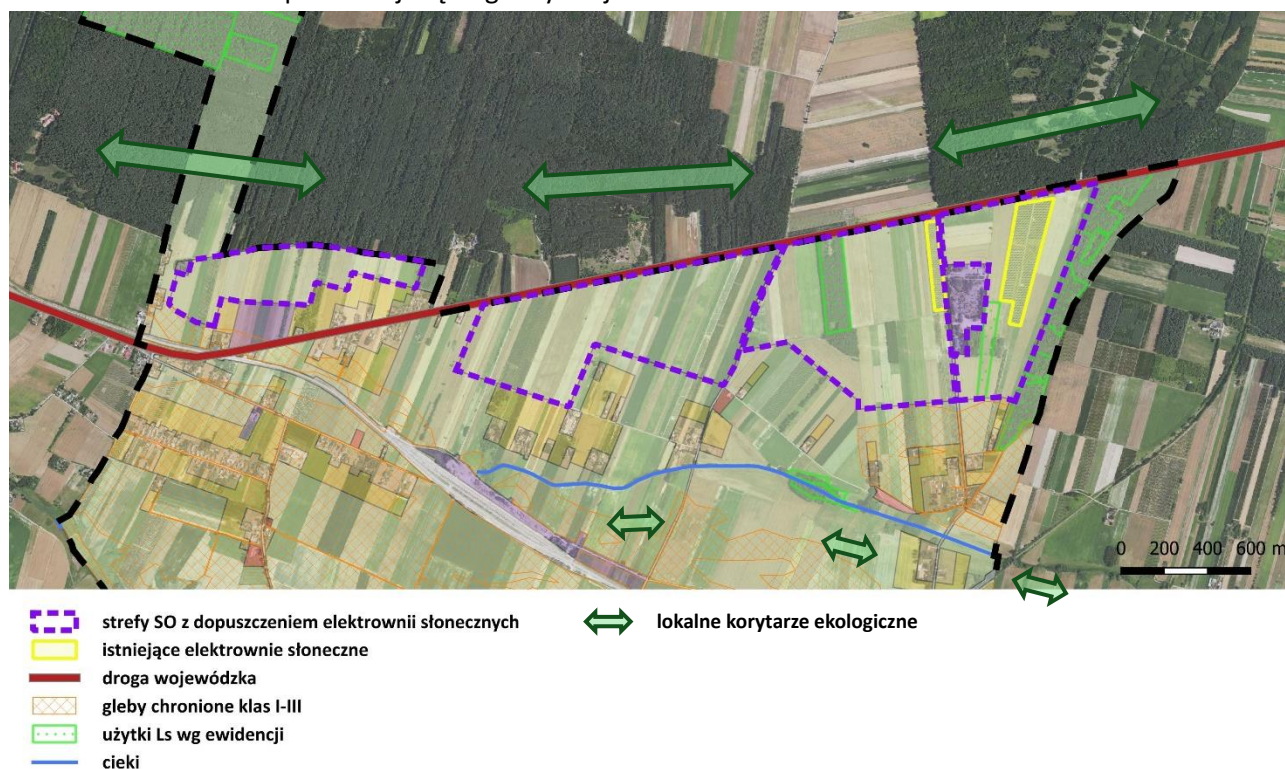
Elektrownie słoneczne

Skumulowane oddziaływanie terenów elektrowni słonecznych (farm fotowoltaicznych) na środowisko to zespół zmian wywołanych przez te instalacje w połączeniu z innymi inwestycjami w danym rejonie. Choć

pojedyncze farmy często mają ograniczony wpływ, ich kumulacja na dużych obszarach może prowadzić do istotnych zmian w krajobrazie, bioróżnorodności i lokalnym mikroklimacie.

Możliwość lokalizacji elektrowni słonecznych została dopuszczana w 4 strefach SO na północy gminy (omówienie w rozdz. VI.1 – charakterystyka strefy SO). Tereny 2, 15 i 16 SO położone są wzdłuż drogi wojewódzkiej i tworzą zwarty obszar (oddzielona są tylko drogami powiatowymi 9 i 11SI). Na części znajdują się już funkcjonujące farmy fotowoltaiczne, a w środku jest teren o charakterze produkcyjno-usługowych (strefa 1SP).

Rys. 33 Rozmieszczenie stref SO dopuszczających możliwość lokalizacji elektrowni słonecznych na tle uwarunkowań obszaru północnej części gminy Wojciechowice.

Skumulowane oddziaływanie elektrowni słonecznych dotyczy:

- wpływu na krajobraz i przestrzeń (kumulacja wizualna)
 - ~ skupienie wielu farm PV na jednym terenie może drastycznie zmienić charakter obszarów rolniczych nadając im charakter przemysłowy – zagrożenie istnieje w przypadku stref 2, 15, 16 w sytuacji zabudowania wielkoobszarowymi farmami lub kilku mniejszymi sąsiadującymi ze sobą,
 - ~ oddziaływanie kumuluje się z istniejącą infrastrukturą (linie energetyczne, drogi, budowle), co prowadzi do fragmentacji krajobrazu – przez wszystkie strefy przechodząca linie 15kV;
- wpływu na różnorodność biologiczną i ekosystemy (kumulacja przyrodnicza)
 - ~ duża liczba ogrodzonych farm może działać jak bariera dla migracji dzikich zwierząt, szczególnie dużych ssaków, ograniczając ich siedliska – lokalny korytarz przebiega przez kompleks leśny położony na północ od strefy 13SO w układzie wschód-zachód, a więc równoległe do omawianych stref, lokalny korytarz stanowi też ciek płynący na południe od stref 16, 15, 2SO); ponadto droga wojewódzka stanowi istotną barierę liniową dla przemieszczania się zwierząt;
 - ~ kumulacja inwestycji prowadzi do znaczącej zmiany użytkowania ziemi, co może zmniejszać różnorodność biologiczną – tereny stref obejmują w większości tereny użytków rolnych, użytki Ls znajdują się w strefie 2 i 15SO, co należy przeanalizować w dalszych procedurach; .
 - ~ w niektórych przypadkach, np. pod panelami dochodzi do regeneracji gleby (brak pestycydów/nawozów) i tworzenia siedlisk dla owadów czy drobnych zwierząt.

~ wpływu na glebę i wodę - proces budowy (odhumusowanie, niwelacja terenu) może prowadzić do degradacji struktury gleby.

- lokalnego mikroklimatu - efekt wyspy ciepła - skumulowane panele mogą zmieniać albedo terenu, co lokalnie może prowadzić do kumulacji energii cieplnej (zmiany w mikroklimacie).

Należy podkreślić, że najważniejszym skumulowanym efektem pozytywnym jest znaczące ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (CO₂, NO_x, SO₂) poprzez zastępowanie konwencjonalnych źródeł energii.

Dokładną ocenę skumulowanych oddziaływań elektrowni słonecznych wyznaczonych w projekcie POG można wydać na późniejszych etapach realizacji przedsięwzięć – będzie to zależeć m.in. od stopnia wykorzystania stref przeznaczonych na farmy słoneczne, czyli ogólnej powierzchni i lokalizacji względem siebie – szczegółowe analizy są przedmiotem procedur na etapie kiedy znane są parametry inwestycji.

Ryzyko poważnych awarii

Ustalenia projektu POG wyznaczają tylko strefy przestrzenne, gdzie będą mogły być realizowane inwestycje zgodne z określonymi funkcjami. W związku z czym POG nie przewiduje wprost lokalizacji zakładów, które zaliczają się do zakładów stwarzających zagrożenie występowania poważnych awarii przemysłowych. Przydzielone strefom funkcje w normalnych warunkach eksploatacji, nie będą pogarszać stanu środowiska gruntowego oraz wód podziemnych i powierzchniowych. Zagrożenia mogą wystąpić jedynie w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych, w następstwie których może dojść do zanieczyszczenia gruntu, np. wypadku drogowego.

VII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Wyznaczenie stref planistycznych poprzedzone zostało szeregiem analiz i stanowi wynik syntezy występujących uwarunkowań, potrzeb mieszkańców i inwestorów oraz kierunków rozwoju gminy. Strefy planistyczne są de facto zbiorem funkcji, które będą w ogóle dopuszczalne na danym terenie, co będzie uszczegółowiane na etapie opracowania planu miejscowego, który będzie określał sposób i zasady zagospodarowania danego terenu. Największe doprecyzowanie wszelkich zasad będzie miało miejsce na etapie projektu budowlanego, który powinien zawierać zalecenia odpowiedniego doboru rozwiązań technicznych i technologicznych w celu dotrzymania standardów jakości środowiska.

Skala i charakter dokumentu jakim jest plan ogólny wskazują na tym etapie tylko ogólne zasady ograniczające potencjalny negatywny wpływ na środowisko poprzez m.in. ustalenie gminnych standardów urbanistycznych czy ochronę gleb chronionych przed zainwestowaniem „pozarolniczym” (strefa SR).

Niemniej przy realizacji każdego zamierzenia inwestycyjnego (budowa / użytkowanie), które będzie wtórnie wynikać z założeń planu ogólnego należy przestrzegać zasad chroniących środowisko, do których należą:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska,
- stosowanie sprawnych technicznie maszyn i środków transportu podczas etapu budowy,
- zabezpieczenie (uszczelnienie) terenów zapleczy budowy,
- ograniczanie prowadzenia prac realizacyjnych do pory dziennej, optymalizację czasu pracy, tak by ograniczyć liczbę przejazdów ciężkich, samochodów i maszyn,
- odpowiednie wyprofilowanie powierzchni terenów, zapewniające powierzchniowy spływ wód opadowych oraz w miarę możliwości stosowanie nawierzchni przepuszczających wodę,
- dostosowanie prac budowlanych / modernizacyjnych do terminów lęgowych zwierząt,
- zabezpieczenie na czas budowy drzew i krzewów, w celu ochrony przed uszkodzeniami mechanicznymi,

- zdjęcie próchnicznej warstwy gleby (humusu) w miejscach posadowienia nowych budynków i wtórne jej wykorzystanie,
- w trakcie prac budowlanych obowiązek selektywnego gromadzenia odpadów i powierzanie ich wywozu i składowania wyspecjalizowanym firmom,
- prowadzenie prac ziemnych, z zachowaniem terminów tych prac, wykluczając fundamentowanie w okresie długotrwałych deszczy i roztopów wiosennych, w celu ochrony podłoża,
- ochronę terenu przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi i smarami używanymi w urządzeniach mechanicznych i pojazdach, poprzez zastosowanie mas bitumicznych oraz innych (właściwych) materiałów budowlanych,
- wyposażanie systemów odprowadzania wód opadowych w osadniki, piaskowniki i separatory substancji ropopochodnych,
- oddalanie zabudowy wymagającej ochrony akustycznej od źródeł hałasu i/lub stosowanie odpowiednich zabezpieczeń jak ekrany akustyczne,
- przeznaczanie powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych na zieleń,
- racjonalne stosowanie środków do zwalczania śliskości w okresie zimowym oraz używanie chemicznych środków ochrony roślin w okresie wegetacji upraw (np. owadobójczych i chwastobójczych) w sposób zapewniający właściwe działanie, a jednocześnie nie powodujący nadmiernego zanieczyszczenia i degradacji środowiska,
- stosowanie odpowiednich dawek nawozów i środków ochrony roślin,
- stosowanie ochronnych pasów zadrzewień, zakrzewień, zbiorowisk szuwarowych oraz roślinności łąkowej i nadwodnej wzdłuż cieków wodnych, które stanowią skuteczną barierę biogeochemiczną, przechwytyjąc i neutralizując spływające zanieczyszczenia,
- w miejscach przerwania ciągłości lokalnego ekosystemu umożliwienie realizację łączników przyrodniczych, np. w formie szpalerów drzew,
- utrzymywanie gleby pod okrywą roślinną, w celu przeciwdziałania erozji.

VIII. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU LUB WYJAŚNIENIE ICH BRAKU ORAZ WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI

Plan ogólny jest nowym narzędziem planistycznym i stanowić będzie podstawowy dokument określający politykę przestrzenną gminy. Na etapie tworzenia projektu uwzględnia się założenia i cele władz samorządowych, potrzeby mieszkańców i inwestorów, wnioski i uwagi organów i instytucji. Zakwalifikowanie terenów do poszczególnych stref w projekcie planu jest zgodne z istniejącym zagospodarowaniem, lokalnymi uwarunkowaniami oraz polityką rozwoju gminy.

Prognoza oddziaływania na środowisko była sporządzana równocześnie z opracowaniem planu ogólnego, dlatego było możliwe wprowadzenie takich rozwiązań, które pozwoliły na uniknięcie ewentualnych kolizji i konfliktów przestrzennych. Nie wskazuje się zatem rozwiązań alternatywnych, zakładając, że omawiany projekt jest optymalny zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu nie napotkano na znaczące trudności wynikające z niedostatków techniki oraz luk we współczesnej wiedzy.

IX. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZENIA

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Metody i częstotliwość monitoringu określone są w prognozie oddziaływania na środowisko, a później w podsumowaniu, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ww. ustawy

Do prowadzenia monitoringu środowiska zobligowane są państwowe organy monitoringu środowiska, zgodnie z przepisami odrębnymi – w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). Analiza porównawcza wyników z przeprowadzonego monitoringu pomiarów i obserwacji może być podstawową metodą analizy skutków realizacji ustaleń planu w środowisku. Pomiary powinny być wykonywane zgodnie z ustalonym programem państwowego monitoringu środowiska przez instytucje wskazane w przepisach odpowiedzialne za monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem planu. Należy prowadzić bieżące analizy, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do planu ogólnego. Proponuje się objęcie monitoringiem komponentów środowiska w zakresie: jakości wód, jakości (zanieczyszczenia) powietrza, jakości gleb, jakości klimatu akustycznego (oddziaływania hałasu), oddziaływania pól elektromagnetycznych, gospodarowania odpadami, gospodarki ściekowej.

X. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Mając na uwadze położenie gminy Wojciechowice w znacznej odległości od granicy państwa oraz uwzględniając charakter dokumentu oraz zasięg oddziaływania ustaleń projektu planu należy przyjąć, że transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o ochronie środowiska, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, nie wystąpi.

XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Konieczność sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 1112, z późn.zm.) w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym m.in. dla projektów planów ogólnych gmin.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana dla projektu planu ogólnego gminy Wojciechowice w związku z przystąpieniem do jego sporządzenia na podstawie uchwały Nr VI/23/24 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 26 września 2024 r. Prognoza spełnia wymogi zawarte w art. 51 ww. ustawy oraz uwzględnia zakresy szczegółowości uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Opatowie.

Rolą prognozy jest sprawdzenie czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczona została we właściwy sposób ochrona środowiska. Prognozę sporządzono z wykorzystaniem metody opisowej i porównawczej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz przy wykorzystaniu zgromadzonych materiałów i pozyskanych danych, w tym przestrzennych.

Obszar opracowania obejmuje gminę wiejską Wojciechowice w jej granicach administracyjnych (identyfikator: 2606082) zlokalizowaną w powiecie opatowskim we wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Powierzchnia gminy Wojciechowice wynosi 8649 ha. W skład gminy wchodzi 20 obrębów geodezyjnych.

W projekcie planu ogólnego na terenie gminy Wojciechowice wyznaczono 11 stref planistycznych z katalogu wymienionego w art. 13c ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
- SU – strefa usługowa,
- SP – strefa gospodarcza,
- SR – strefa produkcji rolniczej,
- SI – strefa infrastrukturalna,
- SN – strefa zieleni i rekreacji,
- SC – strefa cmentarzy,
- SO – strefa otwarta,
- SK – strefa komunikacji.

Dla stref ustalone zostały wymagane gminne standardy urbanistycznych: maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Przeanalizowano indywidualny, lokalny charakter każdej wyodrębnionej jednostki przestrzennej oraz uwarunkowania, w tym wynikające z odrębnych przepisów i odpowiednio wybrano profil dodatkowy. Ponadto wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy mając na uwadze, że pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Wojciechowice wynosi zaledwie ok. 0,15%.

Profil funkcjonalny (podstawowy i dodatkowy) określa jedynie jakie funkcje będą w ogóle dopuszczalne do wyznaczenia w planie miejscowym czy decyzji o warunkach zabudowy (w przypadku wyznaczenia obszaru uzupełnienia zabudowy). Profil funkcjonalny nie odnosi się w żadnym stopniu do proporcji między funkcjami i nie ma wpływu na udział tych funkcji w docelowym ani planowanym zagospodarowaniu na poziomie planu miejscowego. Szczegółowe warunki i sposób zagospodarowania są do ustalenia na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W prognozie scharakteryzowano stan, funkcjonowanie, wartości oraz zagrożenia środowiska gminy Wojciechowice. Następnie omówione zostały założenia planu ogólnego oraz wpływ i skutki jakie mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji założeń planu. Szczegółowo odniesiono się do wpływu przewidywanych lokalizacji odnawialnych źródeł energii (oze) tj. biogazowni oraz elektrowni słonecznych wykazując brak ewentualnych znaczących oddziaływań na środowisko.

Analiza przeprowadzona w prognozie wykazała, że nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu POG mogła w sposób znacząco niekorzystny wpłynąć na poszczególne elementy środowiska, w tym na: powietrze, klimat, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, krajobraz, zabytki, zasoby naturalne, powierzchnię ziemi oraz ludzi. Generalnie nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska. Oceniono również, że nie dojdzie do znaczących kumulacji oddziaływań, zaznaczając że część inwestycji będzie wymagała przeprowadzenia procedur środowiskowych na etapie kiedy będą znane parametry przedsięwzięć.

W granicach objętych projektem planu brak jest obszarowych form ochrony przyrody, ponadto mając na uwadze rolniczy charakter gminy (w tym pokrycie glebami chronionymi klas I-III na przeważającej powierzchni) stwierdzono, że realizacja POG nie wpłynie na integralność obszarów natura 2000 oraz obszary chronione. Nie zakłóci również lokalnych i regionalnych korzyarzy ekologicznych.

Nie stwierdza się też transgranicznych oddziaływań ustaleń planu z uwagi na znaczną odległość od granic Polski. Celem uzyskania pewności, że projektowane przeznaczenie nie oddziałuje negatywnie na środowisko jest ustalenie obowiązku monitoringu.

XII. SPIS RYSUNKÓW I TABEL

Rysunki

- Rys. 1 Położenie administracyjne gminy Wojciechowice.
- Rys. 2 Obręby geodezyjne gminy Wojciechowice.
- Rys. 3 Położenie gminy Wojciechowice – powiązania z otoczeniem.
- Rys. 4 Położenie gminy Wojciechowice na tle mezoregionów wg regionalizacji z 2018 r.
- Rys. 5 Położenie gminy Wojciechowice na tle mapy geologicznej bez kenozoiku 1:1 000 000.
- Rys. 6 Położenie gminy Wojciechowice na tle mapy litologicznej Polski 1: 50 000.
- Rys. 7 Ukształtowanie terenu gminy Wojciechowice.
- Rys. 8 Położenie gminy Wojciechowice względem głównych zbiorników wód podziemnych.
- Rys. 9 Położenie gminy Wojciechowice względem jednolitych części wód podziemnych.
- Rys. 10 Wody powierzchniowe na terenie gminy Wojciechowice i okolic z granicami zlewni (poziom 4).
- Rys. 11 Położenie gminy Wojciechowice względem jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych.
- Rys. 12 Średnia dobową temperatura powietrza i miesięczne sumy opadów atmosferycznych – stacja Sandomierz – dane z lat 1991-2020 r.
- Rys. 13 Procentowy rozkład kierunków wiatru w 2022 r. na stacji Sandomierz.
- Rys. 14 Mapy glebowo-rolnicze gminy Wojciechowice - wg kompleksów przydatności rolniczej (1) i wg typów i podtypów gleb (2).
- Rys. 15 Potencjalna roślinność naturalna na terenie gminy Wojciechowice.
- Rys. 16 Lasy na terenie gminy Wojciechowice wg struktury własności.
- Rys. 17 Lokalizacja pomników przyrody w miejscowościach gminy Wojciechowice.
- Rys. 18 Jednostki krajobrazowe na terenie gminy Wojciechowice wg projektu Audytu krajobrazowego.
- Rys. 19 Lokalizacja obiektów objętych ochroną na terenie gminy Wojciechowice ujętych wg danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa.
- Rys. 20 Gmina Wojciechowice na tle sieci obszarów chronionych.
- Rys. 21 Przebieg korytarzy ekologicznych (2005 r. i 2012 r.) w okolicach gminy Wojciechowice.
- Rys. 22 Sieć komunikacyjna na terenie gminy Wojciechowice.
- Rys. 23 Lokalizacja elektrowni wiatrowych w gm. Ćmielów i zasięg ich potencjalnego oddziaływania.
- Rys. 24 Infrastruktura na terenie gminy Wojciechowice.
- Rys. 25 Zróżnicowanie przestrzenne pokrywy glebowej gm. Wojciechowice wg kategorii podatności na suszę.
- Rys. 26 Strefy planistyczne wyznaczone w projekcie POG Wojciechowice.
- Rys. 27 Obszary uzupełnienia zabudowy w POG Wojciechowice.
- Rys. 28 Tereny niezabudowane w strefie wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową SZ.
- Rys. 29 Lokalizacja stref gospodarczych SP i ich zagospodarowanie.
- Rys. 30 Lokalizacja stref 5SO i 18SO z dopuszczoną możliwością realizacji biogazowni.
- Rys. 31 Lokalizacja stref 13, 16, 15, 2SO z dopuszczoną możliwością realizacji elektrowni słonecznych.

Rys. 32 Gmina Wojciechowice na tle sieci obszarów Natura 2000 i korytarzy ekologicznych.

Rys. 33 Rozmieszczenie stref SO dopuszczających możliwość lokalizacji elektrowni słonecznych na tle uwarunkowań obszaru północnej części gminy Wojciechowice.

Tabele

Tab. 1 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Wojciechowice.

Tab. 2 Charakterystyki JCWP rzecznych na terenie gminy Wojciechowice.

Tab. 3 Pomniki przyrody na terenie gminy Wojciechowice.

Tab. 4 Obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków nieruchomości na terenie gminy Wojciechowice.

Tab. 5 Klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}).

Tab. 6 Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie gminy Wojciechowice.

Tab. 7 Zestawienie danych o strefach planistycznych wyznaczonych w POG Wojciechowice.

Tab. 8 Charakterystyka strefy gospodarczej SP w POG Wojciechowice.

Tab. 9 Przewidywane oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji założeń stref inwestycyjnych SW, SJ, SZ, SN, SU, SP, SR.

Tab. 10 Przewidywane oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji założeń strefy SO.

XIII. ZAŁĄCZNIK

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Oświadczam, że zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit f. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowisk oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r.poz. 1112, z późn.zm.) spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. b wyżej wymienionej ustawy, uprawniające mnie do sporządzenia prognoz oddziaływania na środowisko. Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Kielce, 08.03.2026 r.